اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۸ مرداد ۱۴۰۱
• اول محرم ۱۴۴۴
• ۳۰ ژوئیه ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۴۳۱ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۱۱۳ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

HOSCO
شرکت فولاد هرمزگان

رتبه برتر ایمنی جنوب شرق کشور به فولاد هرمزگان رسید

شرکت فولاد هرمزگان موفق شد نشان درجه ۲ ایمن‌یار جنوب شرق کشور را و عنوان واحد برگزیده و نشان درجه ۱ ایمنی جنوب شرق را به خود اختصاص دهد.
به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، کمیته اعطای نشان ایمنی در منطقه جنوب شرق کشور، فولاد هرمزگان را به عنوان واحد برگزیده ایمنی انتخاب و نشان درجه ۱ ایمنی را به دکتر عطاالله معروفخانی مدیرعامل فولاد هرمزگان اعطا کرد.
۷

سرمقاله
راهی جز کسب مهارت نداریم ۲

یادداشت‌های امروز
کارآفرینی و صنعت خودرو ۴
ضرورت حمایت واقعی از کارآفرینان ۱۱
از کدام ایده باید حمایت کرد؟ ۱۳

گفت‌وگو
اشتغالزایی حاصل کارآفرینی است ۱۲
آغوش بازار کار برای صاحبان مهارت باز می‌شود؟ ۱۵

پرونده
۶ مرداد
روز ملی کارآفرینی

نیمه تاریک کارآفرینی

تولید ثروت از دل کارآفرینی ۳
ظرفیت‌هایی که نصیب دیگران می‌شود ۴
فرصت‌های معدنی و توسعه کسب‌وکارها ۶
کارآفرینان خانگی متولی ندارند! ۷
سلطه تجارت آنلاین بر مشاغل ۸
مسئولیت‌پذیری حرف اول و آخر را می‌زند ۹
کارگران در بازی کارآفرینی فراموش شده‌اند ۱۱
جای خالی «کپی‌رایت» در زیست‌بوم کارآفرینی ۱۳
بانک‌ها به کارآفرینان اعتماد ندارند ۱۴
کارآفرینی سنگ‌بنای توسعه ۱۶

عکس: ایسنا

شرکت آلومینای ایران

فراخوان عمومی مناقصات یک مرحله ای

نوبت اول

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصات زیر را ازطریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	انجام عملیات ساخت سازه هاپر و سیستم فرونشانی گرد و غبار (مه پاش) سنگ‌شکن شماره ۲ معدن بوکسیت شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۲۹
۲	انجام عملیات ساخت سازه هاپر و سیستم فرونشانی گرد و غبار (مه پاش) سنگ‌شکن شماره ۲ معدن بوکسیت شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۳۰
۳	تأمین، نصب و راه‌اندازی سیستم کنترل واحد ۲۱ (تکلیس) شرکت آلومینای ایران	عمومی یک‌مرحله‌ای با ارزیابی کیفی	۲۰۰۱۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۲۸

ردیف ۱ و ۲:
مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: از مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۹ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۵ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۷ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۹ می‌باشد.

ردیف ۳:
مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: از مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۹ لغایت مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۸ می‌باشد.
مهلت ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۱ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۰:۰۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۸ می‌باشد.
آدرس و اطلاعات تماس مناقصه‌گزار: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- شرکت آلومینای ایران، به شماره: تلفن ۳۲۶۰۴۴۶۷ و فکس ۰۵۸-۳۲۲۷۲۴۸۷
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۳۴
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۰۲۱-۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۰۹
روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

آگهی دعوت از بستانکاران

(نوبت دوم)

شرکت تولید مواد آهن کردستان (سهامی خاص) به شماره ثبت ۳۰۵۴۰۴ و شناسه ملی ۱۰۶۱۰۰۹۰۴۵۰

در اجرای ماده ۲۲۵ اصلاحیه قانون تجارت از کلیه بستانکاران شرکت تولید مواد آهن کردستان در حال تصفیه (سهامی خاص) به شماره ثبت ۳۰۵۴۰۴ و شناسه ملی ۱۰۶۱۰۰۹۰۴۵۰ که آگهی انحلال آن در صفحه ۲۲ روزنامه رسمی کشور به شماره ۲۱۸۰۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۰۲ درج گردیده است دعوت به عمل می‌آید تا ظرف مدت حداکثر ۶ ماه از تاریخ انتشار آگهی نوبت اول با ارائه مدارک مثبته ادعای خود به مدیر تصفیه آقای مهدی مقیسه‌ء به شماره همراه ۰۹۱۹۴۰۹۵۸۶۴ مستقر در آدرس تهران بلوار سعادت‌آباد- خیابان حق‌طلب غربی- پلاک ۴۹ ساختمان صبانور کدپستی ۱۹۹۷۹۶۹۱۳۸ مراجعه نمایند.

بدیهی است شرکت و مدیر تصفیه در مورد هرگونه ادعای احتمالی که خارج از مدت فوق به شرکت منعکس گردد مسئولیتی نخواهند داشت.

مدیر تصفیه- مهدی مقیسه‌ء

وزارت راه و شهرسازی
اداره کل راه و شهرسازی استان تهران

نوبت دوم

آگهی اعلان نظریه کمیسیون تشخیص ماده ۱۲

کمیسیون تشخیص ماده ۱۲ استان تهران پلاک‌های مشروحه ذیل را موات اعلام نموده است لذا با توجه به عدم دسترسی به مالکین مطروحه و باستناد مصوبه مورخ ۷۰/۱۱/۳۰ مجمع تشخیص مصلحت نظام مراتب در دو نوبت و به فاصله ۱۰ روز به اطلاع مالکین و صاحبان سایر حقوق قانونی پلاک‌های ذیل می‌رساند: در صورت اعتراض احتمالی به نظریه صادره مراتب اعتراض خود را حداکثر ظرف مهلت ۳ ماه از تاریخ انتشار آخرین آگهی به مراجع صالحه قضائی تقدیم دارند در صورت عدم اعتراض در فرجه زمانی یاد شده نظریه صادره قطعی است.

ردیف	قطعه	فرعی	اصلی	بخش	مساحت	تاریخ نظریه	نوعیت	نام مالک	شماره کلاسه
۱	۰	۹۱۹	۲۱۰۶	۱۰	۵۵۸	۱۴۰۱/۰۲/۰۵	موات	سعید بیاتعلی	۹۶۳ک۱۴۰۰
۲	۲۹۹	۱۲۳۵	۳	۱۰	۲۰۰	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	موات	محمد صدیقیان	۹۶۹ک۱۴۰۰
۳	۳۶۳	۱۷۸۱	۳	۱۰	۲۵۰	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	موات	رحیم سانی	۹۶۸ک۱۴۰۰
۴	۰	قسمتی ۱۶۸	۲۰۲۵۹	پردیس	۲۳۴/۰۶	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	موات	امین ملکی باقر آبادی و شرکا	۱ک۱۴۰۱
۵	۰	۶۲۹۵۲	۲	۱۰	۲۰۲۰/۵	۱۴۰۱/۰۲/۱۷	موات	مرتضی بیدمان و علیرضا خوشیاری	۱۶۶ک۹۹
۶	۰	۱۳۰۹	۲۳۹۵	۱۰	۷۹۰۶/۸	۱۴۰۱/۰۲/۲۰	موات	هارطون پطروسیان	۹۶۴ک۱۴۰۰
۷	۱۳۱	۱۰۹۵	۱	۱۰	۵۰۱	۱۴۰۱/۰۲/۲۸	موات	اعظم جمشیدی دولت آباد	۹۲۰ک۱۴۰۰
۸	۸۱	۱۲۷۵	۳	۱۰	۲۰۰	۱۴۰۱/۰۲/۲۸	موات	رازمینواسرکمیان	۹۶۷ک۱۴۰۰
۹	۰	۴۱۵	۳۱	۱۱	۳۹۵/۳۵	۱۴۰۱/۰۲/۲۸	موات	مصطفی،ابراهیم،مهدی بابایی	۱۰۹ک۱۴۰۱
۱۰	۰	قسمتی ۳	۱۰	دماوند	۲۲۰	۱۴۰۱/۰۲/۳۱	موات	محمود درستکار	۱۵۰ک۱۴۰۱
۱۱	۰	۶۲۳۵	۳	پردیس	۲۴۱/۲	۱۴۰۱/۰۳/۰۱	موات	بلال نظری سید لری	۱۱۳ک۱۴۰۱
۱۲	۱۷	۲۴۱۴	۱۲۳	۱۱	۲۶۰	۱۴۰۱/۰۳/۰۷	موات	عباسعلی فرشادبخت	۶۹۵ک۱۴۰۰
۱۳	۰	۰	۱۴۱۳	۱۰	۱۹۹۲۸/۵	۱۴۰۱/۰۳/۰۷	موات،دایرباغ	سید حسین سید علی	۹۸۰ک۱۴۰۰
۱۴	۰	۰	قسمتی ۱۵۶	رباط کریم	۹۹۳۰۶/۴۵	۱۴۰۱/۰۳/۰۹	موات	سفیداری و شرکا	۱۹۸ک۱۴۰۱
۱۵	۰	۰	قسمتی ۱۵۶	رباط کریم	۷۳۳۲۹/۲۴	۱۴۰۱/۰۳/۰۹	موات	سفیداری و شرکا	۱۹۷ک۱۴۰۱
۱۶	۰	۱۱۸۹	۱	۱۰	۵۰۱	۱۴۰۱/۰۳/۰۹	موات	منصوره میرابوالفتحی و علی کرمی	۹۸۱ک۱۴۰۰
۱۷	۱	۱۳۴۸	۵۳	۱۱	۱۵۴۱/۱۳	۱۴۰۱/۰۳/۱۰	موات	تامین آتیه کارکنان بانک آینده	۳۴ک۱۴۰۱
۱۸	۰	۱۴۴۴	۱	۱۰	۱۲۵۰	۱۴۰۱/۰۳/۱۰	موات	سید حسین میرقادری و ملیحه مهدی	۱۰۱۵ک۱۴۰۰
۱۹	۰	۱۳۸۹	۱۰	دماوند	۷۵۰	۱۴۰۱/۰۳/۱۰	موات	محمدرضا یونسی	۲۰۶ک۱۴۰۱
۲۰	۰	۰	۱۰۴قسمتی	فیروزکوه	۳۹۷/۲۲	۱۴۰۱/۰۳/۱۰	موات	محمدرضا خلیل ارجمندی	۲۰۸ک۱۴۰۱
۲۱	۱۰۶-۱۰۷	۸۱۲۳-۸۱۲۴	۸۸	۱۱	۱۰۲۰	۱۴۰۱/۰۳/۱۰	موات	علی اکبر جعفری و شرکا	۷۵۶ک۱۴۰۰
۲۲	۳۱۱	۷۷۰۸	۴	۱۰	۵۵۵	۱۴۰۱/۰۳/۱۸	موات	رضا جعفر نژاد	۵۵ک۱۴۰۱
۲۳	۲۲	۴۰۲۶	۴۹	بهنام‌یازوکی	۲۰۰	۱۴۰۱/۰۳/۳۰	موات	اسداله آروئی	۲۳۷ک۱۴۰۱
۲۴	۰	۱۰۸۷۵	۲۳۹۵	۱۰	۵۱۹۵/۱۵	۱۴۰۱/۰۳/۳۰	موات	حکیمه امینی	۸۵ک۱۴۰۱
۲۵	۰	۱۰۸۷۶	۲۳۹۵	۱۰	۵۱۹۵/۱۵	۱۴۰۱/۰۳/۳۰	موات	حکیمه امینی	۸۴ک۱۴۰۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۴/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸
اداره کل راه و شهر سازی استان تهران

سرمقاله

راهی جز کسب مهارت نداریم

عاطفه خسروی
سردبیر

افزایش نرخ بیکاری و تاثیرپذیری مستقیم این شاخص از وضعیت اقتصادی، همواره یکی از مشکلات دولت‌ها در تمام ادوار بوده است. هنوز هم عده‌ای، دولت را تنها مسئول ایجاد اشتغال می‌دانند و در مقابل گروهی نیز معتقدند نقش مستقیم دولت در ایجاد اشتغال، بیشتر شبیه یک وعده مبهم و متناقض است. این گروه با انتقاد به سنگینی کفه دولت نسبت به کفه بخش خصوصی در ترازوی اقتصاد، افزایش حضور و مداخله دولت در بنگاهداری و سرمایه‌گذاری را عاملی در بروز ناکارآیی و گسترش فساد و رانت می‌دانند که در نهایت منجر به کاهش تولید و اشتغال خواهد شد.

تجربه کشورهای ناموفق در ایجاد اشتغال نشان می‌دهد که حضور گسترده دولت در اقتصاد در زمینه بنگاهداری و تولید، مداخله در بازارهای گوناگون یا حتی حمایت از بنگاه‌های اقتصادی شاید بتواند در کوتاه‌مدت منجر به افزایش اشتغال شود اما در صورت نبود مهارت و بستر کافی در نهایت اشتغال ایجادشده پایدار نخواهد بود.

بنابراین باید این روند را تغییر داد و در این میان، کسب دانش، مهارت و فناوری‌های نوین را می‌توان راهکاری برای اشتغالزایی و کارآفرینی قلمداد کرد. در این صورت، نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای، مهم‌ترین بخش از پازل مهارت‌آموزی نظام آموزشی کشور خواهد شد. البته در کشورمان با گذشت چند دهه از عمر آن، هنوز فاصله معناداری با موفقیت دارد.

اگر مبدأ آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای در ایران را آن‌طور که در تاریخ ادبیات آموزشی بیان شده، سال تاسیس دارالفنون؛ یعنی ۱۲۳۰ خورشیدی در نظر بگیریم، حدود ۱۷۰ سال از عمر آموزش فنی‌وحرفه‌ای در کشورمان می‌گذرد و اگر این مبدأ را سال تاسیس اولین هنرستان صنعتی یعنی ۱۳۰۳ خورشیدی بدانیم نیز آموزش فنی‌وحرفه‌ای حدود یک قرن در ایران سابقه دارد.

در تمام این سال‌ها، آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای با تغییرات و تحولات گوناگونی در جهان و ایران روبه‌رو بوده است. چنانچه بسیاری از کشورها در اروپا، آسیا، امریکا، اقیانوسیه و افریقا موفق شده‌اند اصلاحات وسیعی در حوزه آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای به‌وجود آورند و با ساماندهی و اجرای آنها، زیرساخت‌های توسعه اقتصادی خود را فراهم کنند و ارتباط نزدیکی میان آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای و نیازهای اقتصادی و بازار کارشان به‌وجود آورند. در این زمینه می‌توان در اروپا به کشورهایی مانند آلمان، دانمارک، فنلاند و انگلیس اشاره کرد و در آسیا از کشورهایی مانند سنگاپور، مالزی، کره جنوبی و هند نام برد. در قاره امریکا نیز ایالات‌متحده و برزیل از جمله این کشورها هستند. در اقیانوسیه استرالیا و در افریقا کشورهایی مانند نیجریه در آموزش فنی‌وحرفه‌ای موفقیت‌هایی داشته‌اند.

با این همه، به‌گفته بسیاری از کارشناسان، با وجود تلاش‌های فراوان و تغییرات متعددی که در نظام آموزشی با هدف بهبود کیفیت آموزش فنی‌وحرفه‌ای، به‌ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی انجام شده، این نظام کارنامه موفقی در حوزه اشتغال نداشته است. البته از نظر کمی، موفقیت‌هایی در گسترش این آموزش‌ها به‌دست آمده و سهم آن از ۱۲ به حدود ۴۰ درصد افزایش یافته اما پژوهش‌های متعددی که تاکنون انجام شده‌اند، نشان می‌دهند آموزش فنی‌وحرفه‌ای در ایران هنوز با کاستی‌های فراوانی همراه است.

اگر موضوع را از جنبه نقش بخش خصوصی در ایجاد اشتغال بنگریم و اشتغال را منوط به کسب مهارت بدانیم به نکته دیگری می‌رسیم. از آنجا که معضل بیکاری یکی از مهم‌ترین مشکلات کشور است و با توجه به اینکه یکی از دلایل بیکاری در کشور، فقدان مهارت‌های موردنیاز بازار کار از سوی جویندگان کار است، انتظار می‌رود سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای با ارائه آموزش‌های مهارتی بتواند نقش بسزایی در کاهش میزان بیکاری ایفا کند. در این صورت، پرورش کارآفرین، از مهم‌ترین خصیصه‌های این آموزش‌ها خواهد بود و افراد پس از کسب مهارت و تخصص دانش فنی، موفق به کسب یا ایجاد یک فرصت شغلی خواهند شد.

روی دیگر این سکه، کارآفرینی است که به فرض داشتن مهارت، دست به ایجاد فضای کسب‌وکار زده است. در این شرایط کارآفرین، به غیر از گیرودار راه‌اندازی یک کسب‌وکار با مسائل چالش برانگیز بی‌شمار دیگری از صدور مجوز گرفته تا مشکلات ریز و درشت مربوط به مالیات و دارایی و بیمه و هزینه‌های سربار و... نیز دست به گریبان است و باید مسیر بسیار ناهمواری را طی کند.

در مقابل کارآفرینان نیروهای کار قرار دارند که با توجه به تعریف کارآفرین باید تفاوتی بین کارآفرینی و کارفرمایی وجود داشته باشد. در این صورت، نگاه به نیروی کار در این مجموعه‌ها، با نگاه به کارگر و کارمند متفاوت خواهد بود.

خلاصه کلام اینکه کارآفرینان با تکیه بر ایده‌های نو، چراغ کسب‌وکاری را روشن می‌کنند که می‌تواند با ایجاد اشتغال گامی مهم در راستای توسعه پایدار قلمداد شود. برای موفقیت در این مسیر علاوه بر پذیرش فرهنگ آموزش‌های مهارتی و یادگیری یک فن باید به حمایت‌های دولت در تسهیل مسیر نیز توجه کرد.

به‌گفته فعالان اقتصادی، یکی از اصلی‌ترین موانع در مسیر فعالیت بنگاه‌ها و کارآفرینان بخش خصوصی، رقابت با بخش عمومی است. بنگاه‌های وابسته به بخش عمومی، از مزیت‌ها و حمایت‌های بیشتری نسبت به بنگاه‌های خصوصی برخوردار هستند که این موضوع مانعی برای رقابت و رشد بخش خصوصی به‌شمار می‌رود. تامین مالی تولید از دیگر مشکلات بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینان است و در این میان، نوسانات اقتصاد کلان و بی‌ثباتی در سیاست‌های اقتصادی را نیز نمی‌توان نادیده گرفت.

در کنار چالش‌های گوناگون کسب‌وکار، دخالت مستقیم دولت در قیمت‌گذاری‌ها نیز بر مشکلات کسب‌وکارها می‌افزاید. با توجه به تمام چالش‌های کارآفرینی در اقتصاد ایران برای آبادانی این مرزوبوم و تحقق توسعه پایدار، راهی جز یادگیری یک فن و کسب مهارت نداریم.

نیمه تاریک کارآفرینی

بیش از ۲ دهه است که کشور با معضلات اقتصادی از جمله تورم و بیکاری مواجه است و برای حل این مشکلات همواره دو هدف اقتصادی-اجتماعی یا به‌بیان بهتر دو استراتژی مهم، یکی جهت‌گیری به‌سوی تامین اشتغال و کاهش بیکاری و دیگری حرکت به‌سوی اقتصاد بدون نفت از طریق توسعه صادرات و شرکت در بازار رقابت جهانی در دولت‌های مختلف موردتوجه قرار گرفته، این در حالی است که در تمام این سال‌ها کمتر توفیق دستیابی به این هدف‌ها فراهم شده و همچنان کشور با مشکلاتی در این دو موضوع روبه‌رو است.

شاید امروزه همه این واقعیت را باور داشته باشند که کلید رفع مشکلات اقتصادی حمایت و توسعه تولید در ابعاد گوناگون است. توسعه تولید نیز در گرو توسعه ۴ مولفه اصلی شامل سرمایه، فناوری، نیروی انسانی و بازار است.

امروزه دانش بشری و نظریه‌های جدید جایگاه ویژه‌ای برای نیروی انسانی در رونق تولید و توسعه اقتصادی قائل است.

سرمایه انسانی نیز برای موفقیت در حوزه تولید و کسب‌وکار نیاز به دانش، مهارت و هوشمندی دارد.

درک این واقعیت موجب شد بعد از جنگ دوم جهانی به‌ویژه در دهه ۹۰ میلادی و آغاز قرن بیست‌ویکم که جهان با رشد سریع فناوری و پدیده جهان‌گرایی مواجه بود، آموزش و تربیت نیروی انسانی ماهر به‌عنوان سرمایه اصلی و موتور حرکت به‌سوی توسعه اقتصادی مداوم شناخته شود و بسیاری از کشورها با شرایط نسبتا مشابه ما مانند استرالیا، سنگاپور، مالزی، کره جنوبی و هند در برنامه‌ریزی برای توسعه اقتصادی خود در گام اول به ایجاد تحول در نظام آموزشی به‌ویژه آموزش فنی‌وحرفه‌ای دست بزنند.

این کشورها به این مهم رسیدند که تحقق جهش تولید مستلزم توجه به تربیت نیروی انسانی ماهر و کارآمد در حوزه‌های مختلف صنعت و اقتصاد ملی است.

تربیت این نیروها عمدتا از طریق آموزش در سطوح مختلف امکان‌پذیر است.

در این بین یکی از ابزارهای بسیار مهم در تربیت نیروی انسانی ماهر و کارآمد برای حوزه وسیعی از بخش‌های تولیدی، آموزش فنی‌وحرفه‌ای است؛ بنابراین می‌توان ادعا کرد یکی از پایه‌های اساسی تحقق جهش تولید و همچنین حفظ جریان مستمر تولید در بلندمدت تقویت و توسعه کیفی آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای در سطوح و حوزه‌های مختلف است؛ به‌عبارت دیگر هر قدر هم سرمایه و ابزار ماشینی پیشرفته فراهم شود، بدون وجود نیروهای آموزش‌دیده ماهر و کارآمد این سرمایه‌ها هدر می‌رود و جهش تولید اتفاق نخواهد افتاد.

باتوجه به اهمیت نقش و جایگاه نیروی انسانی در رونق تولید، ۶ مرداد در تقویم ایران «روز ملی کارآفرینی و ترویج آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای» نام‌گذاری شده است.

صمت در این شماره به‌مناسبت این روز به جایگاه کارآفرینی در اقتصاد ایران و مشکلات این دسته از راهبران اقتصاد پرداخته است.

نظرگاه

مسئولیت دولت در برابر کارآفرینان

حمید آذرمند-تحلیلگر اقتصاد: در هر اقتصادی، بنگاه‌های اقتصادی محور اصلی تولید و ایجاد اشتغال هستند؛ بنابراین بنگاه و به‌طریق اولی کارآفرین، نقشی محوری در اقتصاد کشورها دارد. نقش بنگاه‌ها در اقتصاد، ایجاد ارزش افزوده است و نقش دولت فراهم کردن محیط مناسب برای فعالیت بنگاه‌ها. شواهد نشان می‌دهد در این تقسیم کار، کارآفرینان رضایتی از نقش‌آفرینی دولت ندارند.

کارآفرینان و صاحبان بنگاه‌های اقتصادی کشور، هر یک کم‌وبیش با مسائل و مشکلات مشابهی مواجهند؛ از جمله بدهی‌های غیرجاری به بانک‌ها، مطالبات معوق از دولت و سایر بنگاه‌ها، تنگنای مالی برای سرمایه‌گذاری و کمبود سرمایه در گردش، فرسودگی ماشین‌آلات، توان رقابت پایین در برابر محصولات خارجی، کاهش تقاضا، محیط کسب‌وکار نامساعد، بی‌ثباتی اقتصاد کلان و تغییرات مداوم سیاست‌های دولتی.

با نگاهی به گذشته، درمی‌یابیم کسب‌وکار و بنگاهداری در اقتصاد ایران فرازوفرودهای بسیار داشته است.

در ابتدای دهه ۶۰ که موج ملی‌شدن صنایع بزرگ و بدبینی نسبت به سرمایه‌داری به راه افتاد، کارآفرینی و بنگاهداری با تنگنا و محدودیت زیادی مواجه شد.

انعکاسی از فضای آن دوران را می‌توان در قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ دید که بخش خصوصی را از ورود به صنایع و معادن بزرگ، بانکداری، حمل‌ونقل و انرژی محروم و نقش آن را در حد یک بخش مکمل دولت تعریف کرد.

در آن فضا، بخش خصوصی و کارآفرینان به حاشیه رانده شدند و در نتیجه، سرمایه‌گذاری صنعتی و رشد بخش صنعت و به‌تبع آن اقتصاد کشور به‌شدت کاهش یافت.

دیدگاه‌های اقتصادی آن دوره با گذر زمان تعدیل و اصلاح شد و با ورود به دهه ۷۰ و تمرکز دولت بر بازسازی اقتصاد کشور و توسعه زیرساخت‌ها، لزوم مشارکت گسترده بخش خصوصی در اقتصاد، بیشتر از قبل احساس شد. کارآیی پایین بخش دولتی در بنگاهداری و نیاز به سرمایه و مدیریت کارآفرینان بخش خصوصی موجب شد در دهه ۸۰ گام بزرگی برای افزایش مشارکت بخش خصوصی برداشته شود. گرچه ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، گام بسیار مهمی برای تجدید حیات بخش خصوصی در اقتصاد کشور به‌شمار می‌رفت اما بعد از آن نیز موانع و تنگناهای بسیاری برای بنگاهداری خصوصی و فعالیت کارآفرینان در اقتصاد کشور وجود داشته و دارد.

▣ موانع بر سر راه

یکی از اصلی‌ترین موانعی که در مسیر فعالیت بنگاه‌ها و کارآفرینان بخش خصوصی قرار دارد، رقابت با بخش عمومی است.

بنگاه‌های وابسته به بخش عمومی، از مزیت‌ها و حمایت‌های بیشتری نسبت به بنگاه‌های خصوصی برخوردارند و این موضوع مانعی برای رقابت و رشد بخش خصوصی محسوب می‌شود.

در سیاست‌های کلی اصل ۴۴، تدابیر مناسبی برای رفع انحصار اقتصادی و محدود کردن بخش عمومی در بنگاهداری در نظر گرفته شده اما شیوه اجرای قانون و نحوه واگذاری‌ها به‌ویژه در دولت‌های نهم و دهم، انواع جدیدی از انحصار را در اقتصاد ایران به‌وجود آورد.

یکی دیگر از چالش‌های کارآفرینی در اقتصاد ایران، نوسانات اقتصاد کلان و بی‌ثباتی سیاست‌های اقتصادی است. در کنار چالش‌های مختلف کسب‌وکار، دخالت مستقیم دولت در قیمت‌گذاری‌ها نیز بر مشکلات بنگاه‌های خصوصی افزوده است.

دخالت دولت در قیمت‌گذاری نهاده‌های تولید، با سیگنال‌دهی نادرست به سرمایه‌گذاران، منجر به سرمایه‌گذاری مازاد در بخش‌های مزیت‌دار و در نهایت ایجاد ظرفیت‌های خالی و تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی می‌شود.

یکی دیگر از چالش‌های کارآفرینی و بنگاهداری خصوصی، محیط کسب‌وکار نامساعد است. باوجود تاکیدات فراوان در قوانین بالادستی کشور، محیط کسب‌وکار وضعیت مطلوبی ندارد.

عوامل مختلفی مانند تعدد و تعارض قوانین و مقررات، وجود انحصار، دخالت‌های دولت و مانند آن، محیط کسب‌وکار را برای فعالیت بنگاه‌های بخش خصوصی نامساعد کرده است.

تنگنای دیگر بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینان، مسئله تامین مالی تولید است. باوجود افزایش نسبت نقدینگی به تولید ناخالص داخلی، به‌علت مشکلات ساختاری موجود در نظام بانکی، توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها کاهش یافته است.

عواملی مانند نرخ سود بالای تسهیلات و انجماد مالی بانک‌ها، بنگاه‌های اقتصادی را با مشکل دسترسی به منابع و تامین مالی تولید مواجه کرده است. جدا از موانع و تنگناهای داخلی، تحریم‌های بین‌المللی نیز ازجمله موانع مهم کسب‌وکار و کارآفرینی در ایران است.

اگر سیاست‌های اقتصادی دولت به‌جای تمرکز بر اصولی مانند کارآیی و شفافیت و رقابت، بر حمایت‌های مستقیم و توزیع منابع استوار باشند، دور از انتظار نیست که عرصه برای کارآفرینان و تولیدکنندگان واقعی تنگ شود و در مقابل فرصت‌طلبانی در اقتصاد فرصت فعالیت پیدا کنند که منافع خود را از طریق دستیابی به رانت‌ها و امتیازات ویژه دولتی و برقراری ارتباط با افراد ذی‌نفوذ تامین می‌کنند؛ بنابراین سیاست‌های اقتصادی دولت باید در جهت تشویق تولید و تجارت و فعالیت‌های اقتصادی سالم و مولد باشد.

لازم است دولت به‌جای توزیع رانت و تقویت فعالان اقتصادی ناسالم، به وظیفه اصلی خود که برقراری امنیت سرمایه‌گذاری و ثبات اقتصادی است، بپردازد.

همچنین باید اقتصاد کشور به سمت رقابت و شفافیت بیشتر سوق داده و زمینه عادی‌سازی ارتباطات با نظام مالی بین‌المللی فراهم شود.

باید اذعان کرد اصرار دولت‌ها بر سیاست‌های توزیعی و حمایت‌های مستقیم از بنگاه‌ها، نه‌تنها فعالان اقتصادی را از کسب‌وکار مولد و سالم منحرف می‌کند، بلکه دولت را نیز از وظایف اصلی خود باز داشته و در نهایت زمینه ناامیدی کارآفرینان سالم و مولد را فراهم می‌آورد.

دولت موظف به حمایت موثر از کارآفرینان و تولیدکنندگان کشور است، اما باید از ده‌ها سال آزمون و خطا و تکرار تجربه‌های ناموفق درس آموخت.

نظرگاه

کارآفرینی نیاز به فرماندهی واحد دارد

مسلم خانی- استاد دانشگاه و مشاور کسب‌وکار و کارآفرینی: در نگاه کلی می‌توان چند عامل را به‌عنوان موانع مهم محیطی در حوزه کسب‌وکار و کارآفرینی برشمرد. نهادسازی در حوزه کارآفرینی از جمله مهم‌ترین این موانع به‌شمار می‌رود. برهمین اساس، اغلب اقداماتی که تا امروز انجام‌شده، بیشتر ایجاد ساختارهایی در حوزه حاکمیت بوده است.

مثلا در سال ۸۴ دولت وقت مصوبه‌ای را گذراند که تمامی وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها، یک دفتر کارآفرینی زیر نظر بالاترین مقام آن نهاد داشته باشند.

این موضوع کم‌کم در حد داشتن یک معاونت اشتغال ارتقا پیدا کرد و در نهایت قرار شد یک معاونت کارآفرینی و اشتغال در تمام نهادها ایجاد شود.

اما این سیاست شکست خورد و عملا بخش بزرگی از وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها این کار را انجام ندادند. پس از این، بیشتر از طریق کارگروه‌ها، کمیسیون‌ها و کمیته‌های نهادی که به خود دولت برمی‌گشت، تلاش می‌شد این خلأ نهادسازی در کارآفرینی جبران شود که بیشتر فرآیندگرا شد؛ یعنی در این جلسات مباحث خوبی مطرح و مصوبات خوبی ارائه می‌شد اما برونداد و خروجی قابل‌دفاعی نداشت.

نکته دوم، موضوع باور کارآفرینی است. هنوز این ایمان و اعتقاد که گره اشتغال کشور از مسیر کارآفرینی باز می‌شود، ایجاد نشده؛ بنابراین به کارآفرینی به عنوان زینت‌المجلس برنامه‌ریزی‌ها می‌نگرند.

اغلب برنامه‌هایی که از سوی نهادهای حاکمیتی برای توسعه اشتغال ارائه می‌شود، با رویکرد کارآفرینی و از مسیر کارآفرینی نیست، چون مسیر کارآفرینی یک مسیر بطئی و البته پایدار است.

بیکاری یک مشکل حاد است و تقریبا همه دولت‌ها در مقابل مشکل بیکاری نخستین راهکاری که به ذهن‌شان رسیده، راهکارهای زودبازده بوده تا بتوانند نرخ بیکاری را اندکی کاهش داده و تاب‌آوری در مقابل مجلس و افکار عمومی را افزایش دهند اما کارآفرینی رویکردی است که به سرعت نتیجه نمی‌دهد.

نکته دیگر اینکه ما فرماندهی مشخصی در حوزه کارآفرینی نداریم. بارها گفته شده که کارآفرینی در کشور ما یتیم است.

کارآفرینی نیاز به یک فرماندهی واحد دارد و باید یک وزارتخانه مشخص، هدایت و مدیریت امور مربوط به کارآفرینی را به عهده بگیرد و همه وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها با این فرمانده همسو شوند و یک تقسیم کار ملی در این حوزه داشته باشیم. در این برنامه ملی باید نقش خانواده، رسانه، مدرسه، دانشگاه، اصناف و همه بازیگران حوزه کارآفرینی مشخص باشد.

مسئله بعدی، نبود یک قانون جامع کارآفرینی است. مخاطب این بخش از موضوع مجلس است تا اقدامی در زمینه قانون‌گذاری انجام و کارآفرینی از حالت بدون متولی و سیال بودن تا حدی خارج شود.

▣ فاکتورهای ملی و گرایش کارآفرینانه

گرایش کارآفرینانه که میزان نوآوری، منفعل بودن و ریسک‌پذیری را دربرمی‌گیرد، حدود ۳ دهه پیش مطرح شد تا شدت رفتار کارآفرینانه را در اتخاذ استراتژی‌های مناسب برای شرکت‌ها اندازه بگیرد.

از آن زمان، مطالعات تجربی قابل‌توجهی انجام‌شده که به وجود رابطه مثبت بین گرایش کارآفرینانه و عملکرد کارآفرینانه پی برده‌اند. در این میان، فاکتورهای ملی به‌واسطه وجود موسسات و اثر آنها بر رفتارهای استراتژیک بسیار تاثیرگذار شناخته شده‌اند.

نتایج این تحقیقات نشان می‌دهد در فرهنگ‌هایی که با ابهام‌گریزی پایین و کم بودن فاصله قدرت شناخته می‌شوند، گرایش کارآفرینانه کاملا به عملکرد شرکت‌ها مرتبط است.

با وجود گسترش جهانی‌سازی و افزایش شباهت‌های فرهنگی بین کشورها، هنوز عوامل تاثیرگذار فرهنگی و اقتصاد کلان که می‌توانند بر گرایش کارآفرینانه اثرگذار باشند، در کشورهای مختلف بسیار گوناگون هستند.

داشتن گرایش کارآفرینانه یک چیز است و اجرایی کردن آن یک چیز. مدیران می‌دانند فعالیت‌های کارآفرینانه در فضاهای ملی گوناگون به نتایج مختلفی منجر می‌شود و شرکت‌ها (به‌ویژه بین‌المللی) ترجیح می‌دهند عملیات کارآفرینانه خود را در کشورهای در حال توسعه‌ای پیش ببرند که ابهام‌گریزی در آنها پایین‌تر است و روحیه کار گروهی بیشتر. در کشور ما به‌دلیل متزلزل بودن شرایط اقتصادی و نیز پیچیده بودن فرآیندهای قانونی و کاغذبازی‌های مکرر، شرایط مبهم برای شروع و آینده کسب‌وکارها بالاست و گریز از آن بالاتر.

▣ خود کارآفرینان اقدامی نمی‌کنند

این درست است که دولت‌ها باید بسترها و زیرساخت‌های لازم برای توسعه کسب‌وکارها را با ایجاد محیط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آرام، رفع موانع قانونی و توسعه آموزش فراهم آورند اما ما عادت کرده‌ایم همه چیز را به دولت بسپاریم و خودمان کاری نکنیم.

تخصیص سرمایه به تنهایی نمی‌تواند حلال مشکلات فقر و بیکاری در کشورهای در حال توسعه باشد. انگیزه اصلی راه‌اندازی کسب‌وکار افزایش درآمد و رسیدن به امنیت شغلی است. در کشورهای در حال توسعه‌ای همچون ایران، این انگیزه باید آنقدر قوی باشد که بر موانع قانونی و فرآیندهای اداری و پیچیده غلبه کند.

کارآفرینان باید حمایت دولت و مداخلات سیاسی را در موفقیت خود کم‌اهمیت در نظر بگیرند. به همین منظور، تشکیل موسسه‌ای معتبر برای رتبه‌بندی شرکت‌ها و SMEها و ایجاد فضای رقابتی بین آنها می‌تواند راهکار مناسبی باشد.

تولید ثروت از دل کارآفرینی

عکس: صمت

اگر کارآفرینان در جایگاه خود باشند، می‌توانند فاصله بین دانش روز جهان و کشور را با نوآوری و بهره‌وری که در بنگاه‌های خود ایجاد می‌کنند، پرکرده و فاصله رقابتی را کاهش دهند

فاطمه امیراحمدی: تامین نیازهای داخل، ارزآوری، توسعه‌یافتگی و... همه در دل تولید نهفته است. صنعت یکی از گزینه‌های مهم برای خودکفایی و استقلال کشورها به‌شمار می‌رود که در این راستا، سرمایه‌گذاری همراه با خلاقیت و نوآوری، صنعتگران را در رسیدن به اهداف موردانتظار در امر تولید کمک می‌کند. سرمایه‌گذاری همراه با نواندیشی، نوعی کارآفرینی است که نخستین‌بار از سوی اقتصاددان‌ها موردتوجه قرار گرفت. در این زمینه اما کشور در ابتدای راه است و هنوز آن‌گونه که باید این طرح به بازدهی لازم نرسیده است. کارآفرینی در واحدهای تولیدی چه وضعیتی دارد؟ چرا سرمایه‌گذاران تمایلی به حضور در تولید و صنعت ندارند؟

▣ خلاقیت و نوآوری

رضا رضایی، عضو کانون کارآفرینان استان البرز درباره موضوع کارآفرینی در صنعت به صمت گفت: بحث کارآفرینی از ۱۳۰ سال پیش از انگلستان آغاز شد و کم‌کم در قالب یک فرهنگ به سایر کشورها تسری یافت. وی افزود: شخص کارآفرین می‌تواند توانمندی را به نقطه‌ای برساند که دیگران نمی‌توانند. او اشتغالزایی و ثروت‌آوری در کنار خلاقیت و نوآوری در بحث فناوری را دنبال می‌کند.

او ادامه داد: در جهان به این مسئله اهمیت زیادی داده می‌شود، به‌طوری که یکی از وظایف دو دانشگاه معتبر امریکا، پرورش کارآفرین است. کارآفرینی مقوله‌ای فرهنگی است و در خانواده شکل می‌گیرد. علم ثابت کرده ۲ تا ۷ سالگی حساس‌ترین دوران برای کودک است که می‌تواند این امر را آموزش ببیند و در ادامه زمانی که وارد حوزه کار شد در فعالیت‌های خود نوآور و خلاق باشد. در این راستا با برنامه‌ریزی درست می‌توانند با الگوی پیشرفت، فعالیت هدفمند داشته باشند. این افراد با آموزش تخصص‌های لازم از دانشگاه، افراد موفقی با اندیشه‌های جدید و خطرپذیر پرورش داده و نقش مهمی در تولید و خودکفایی کشور خواهند داشت.

▣ چگونگی افزایش بهره‌وری

این فعال صنعت تصریح کرد: اگر بنگاه‌ها به کارشناسان کارآفرین سپرده شود، به‌طور قطع بهره‌وری افزایش یافته و محصولات تولیدی از نظر کیفیت، نرخ تمام‌شده و خدمات پس از فروش ارتقا پیدا می‌کند. ضمن آنکه می‌توان محصولات خود را به بازارهای هدف عرضه کرد. به‌این‌ترتیب ارزآوری زیادی برای کشور رقم خواهد خورد.

این عضو کانون کارآفرینان استان البرز در ادامه گفت: در ایران معاونت رئیس‌جمهوری و پارک‌های فناوری سعی در گسترش این امر دارند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز در این راستا فعالیت دارد اما همچنان راه برای رسیدن به سطح مطلوب طولانی است. در کشور هنوز اهمیت لازم به کارآفرین داده نمی‌شود و آن منزلتی که شایسته کارآفرین است، دیده نمی‌شود.

رضایی گفت: مراکز متعددی در حال هزینه‌کرد و کارآفرینی هستند اما به‌دلیل نداشتن مرکزیت آن‌گونه که باید خروجی ندارند.

وی ادامه داد: با توجه به آمارها، حدود ۷۰درصد بنگاه‌های کسب‌وکار در امریکا به‌دست کارآفرین‌هایی اداره می‌شود که تربیت شده هستند و آموزش‌های لازم را دیده‌اند؛ از این‌رو در این کشورها، اشتغالزایی زیاد و تورم کم است.

▣ کارآفرینی دولتی و خصوصی

رضایی در پاسخ به این پرسش که آیا کارآفرینی بین بخش خصوصی و دولتی متفاوت است، اظهار کرد: کارآفرینی در تمام نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی مطرح است. منظور از این توضیح‌ها جامعیت این مسئله در کل کشور است که با تحقق آن در بیشتر بخش‌ها، چالش‌ها رفع شده و به هدف موردنظر خواهیم رسید. بخش دولتی و خصوصی نیاز دارند با تفکر کارآفرینی اداره شوند و این دولت است که باید برای کارآفرین منزلت و جایگاه خاص تعریف کند که کشور در این امر با ضعف‌هایی همراه است.

▣ ارتقای جایگاه اتاق‌های کارآفرین

این فعال صنعت در ادامه سخنان خود عنوان کرد: دولت اتاق‌های کارآفرین دارد اما به‌دلیل تمرکز نداشتن کارآفرینان جایگاه لازم را در جامعه ندارند. گفته می‌شود مالزی صادرات بسیاری دارد، زیرا در چند سال گذشته ماهاتیر محمد با دانشگاه ام‌آی‌تی قراردادی منعقد کرد و کارشناسان این دانشگاه با فعالیت بیش از یک‌ساله در مالزی این فرهنگ را بین صنعتگران آموزش دادند.

وی اظهار کرد: از آنجا که بخش خصوصی مدیریت فعالیت‌های خود را دارد و در بنگاه‌های کسب‌وکار موفق‌تر از بخش دولتی عمل می‌کند، به همین دلیل اگر به بخش خصوصی توجه شود، به‌طور قطع کشور شاهد پیشرفت‌های روزافزون و بهره‌وری بالاتری خواهد بود.

▣ کدام بنگاه‌ها موفق‌ترند؟

رضایی در پاسخ به این پرسش که قطعه‌سازان داخلی تا چه اندازه به این سمت حرکت کرده‌اند، گفت: تولیدکنندگان به اهمیت اتاق‌های فکر پی برده‌اند و سعی می‌کنند در این اتاق‌ها به نتیجه نهایی برسند.

این فعال صنعت تصریح کرد: صنعتگران برای ادامه فعالیت‌ها و تحول در بنگاه‌های کسب‌وکار، اتاق فکر تشکیل می‌دهند و چون مدیران درگیر دغدغه‌ها و مشکلات کار هستند، کارآفرینان تحول در واحدهای صنعتی را به‌وجود می‌آورند؛ بنابراین اتاق فکر تشکیل می‌شود و از کارآفرینان برای تحولات استفاده می‌کنند. به همین دلیل شاهد هستیم که بنگاه‌های کسب‌وکار یا خدماتی که این تفکر را در خود دارند، نسبت به سایر بنگاه‌ها موفق‌تر عمل کرده‌اند.

او یادآور شد: روزبه‌روز اهمیت کارآفرینی در کشور بیشتر می‌شود و در مراکز استان‌ها نیز درباره این مسئله اقدامات زیادی در حال انجام است اما هنوز تا نقطه هدف فاصله داریم. به‌عنوان نمونه، دانشگاه کارآفرین چند سالی است تاسیس شده تا کارآفرین تربیت کند؛ کار در حال انجام است اما پاسخگوی شتاب فناوری و فعالیت‌هایی که در عرصه کارآفرینی در سطح جهان در حال انجام است، نیست.

رضایی در پایان گفت: اگر کارآفرینان در جایگاه خود باشند، می‌توانند فاصله بین دانش جهان و کشور را با نوآوری و بهره‌وری که در بنگاه خود ایجاد می‌کنند، پرکرده و فاصله رقابتی را کاهش دهند.

▣ موانع کارآفرینی

در ادامه جواد رهنمایی از دیگر فعالان صنعت درباره کارآفرینی در صنعت قطعه به صمت گفت: زمانی که موضوع تحریم علیه کشور مطرح شد، از فعالیت شرکت‌ها کاسته و ظرفیت‌ها دچار افت شد. تورم و افزایش نرخ ارز نیز بی‌تاثیر نبود و این عوامل در کنار فشار تحریم‌ها، چالش‌هایی را در این صنعت به‌وجود آورد.

وی در پاسخ به این پرسش که صنعتگران امروز تا چه اندازه توانسته‌اند خود را بازیابی کنند، افزود: تغییرات به‌وجود آمده و صنعتگران از حالت رخوت بیرون آمده‌اند اما هنوز به سطح موردانتظار ظرفیت تولیدی که قطعه‌سازان کارآفرین بودند، نرسیده‌ایم.

او به مشکلات نقدینگی اشاره کرد و گفت: خودروسازان در بازپرداخت قطعات دریافتی نمی‌توانند هزینه را در زمان مقرر بپردازند و با دیرکرد چند ماه هزینه‌ها به واحدهای صنعتی برمی‌گردد و کمبود نقدینگی روی این موضوع بسیار تاثیرگذار است. سایر نیازها نیز باعث‌شده بحث کارآفرینی در صنعت قطعه آن‌گونه که باید محقق نشود.

رهنمایی درباره کارآفرینی موفق در این صنعت گفت: نبود ثبات امور سیاسی و اقتصادی و تغییر مدیریتی نیز از نقاط آسیب برای کارآفرینی است؛ در نتیجه در این زمینه نمی‌توان نگاه خوشبینانه داشت.

باید دید محصولات تا چه اندازه توان رقابتی دارند یا در بازارهای جهانی تا چه اندازه شناخته‌شده هستند و بازار برای محصولات آنها وجود دارد. برای موفقیت در کارآفرینی باید موانع برطرف شود.

سخن پایانی

سرمایه‌گذار برای هزینه‌کرد پول خود در حوزه کارآفرینی یا امور مولد باید افقی روشن از وضعیت کسب‌وکارها داشته باشد. این موضوع باید از ابتدا آموزش داده شود و نیاز به همراهی تمام نهادها دارد و علاوه‌بر این برای موفقیت، بانک اطلاعاتی جامعی از نیازها و کاستی‌ها باید وجود داشته باشد.

کارآفرینی نیاز به بسترهای فرهنگی و آموزشی دارد که عموما در کشورهای جهان اول این موضوع در آموزش‌های ابتدای و سطح عالی دیده شده است. بنابراین اگر امروز صنعت لحظه به لحظه در کشورهای صنعتی در حال پیشرفت است این توسعه مدیون کارآفرینان خلاقی است که سعی در ارتقای فنی فعالیت خود دارند.

نوآوری مشخصه بازر کارآفرینی بوده و باید افرادی به حوزه صنعت به‌عنوان کارآفرین ورود کنند که خوش‌فکر بوده و برای گره‌گشایی از هر مشکلی بهترین راهکار را کشف کنند.

شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان همگام با تولید و اشتغالزایی

شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان (سهامی عام)
Mahan Industries and Mines Development Public Joint Stock Co.

روزنامه صمت باهدف معرفی شرکت های شاخص و کوشا که با فعالیت‌های چشمگیر موجب پویایی صنعت کشور خواهند شد به معرفی شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان به‌عنوان یکی از مجموعه‌های تلاشگر حوزه صنعت کشور پرداخته است، در این خصوص دکتر محمدحسین بصیری مدیرعامل و عضو هیات‌مدیره شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان درخصوص توانمندی‌ها و عملکرد مجموعه شرکت‌های ماهان تشریح کرد: مجموعه ماهان با همکاری و تلاش زیرمجموعه‌های خود، با وجود چالش‌های مختلف ازجمله توقف بلندمدت فعالیت‌های تولیدی به واسطه مشکلات مرتبط با تامین انرژی، نوسانات بسیار شدید بازارهای داخلی و خارجی و رکود بازار صنایع فولادی، با تلاش تمامی کارکنان، توانست در مسیر حرکت رو به رشد خود که از سال گذشته آغاز شده بود، گام بردارد. هلدینگ ماهان با رویکرد علمی و نظام‌مند به ایجاد «سودآوری» و «بهره‌وری کار و سرمایه» در کلیه شرکت‌های زیرمجموعه خود و با تمرکز بر تقویت نظام حاکمیت شرکتی، اصلاح ساختار تامین مالی، توسعه کسب‌وکارهای فعلی و ایجاد کسب‌وکارهای جدید، گام‌های مهمی را در تحقق اهداف کلان صنعت کشور و ایجاد اشتغال برداشته است. اجرای موفق پروژه‌های توسعه این هلدینگ ازجمله، کارخانه آهن اسفنجی با ظرفیت ۸۰۰هزار تن، آغاز پروژه احداث فرآوری کنسانتره با ظرفیت ۲,۵ میلیون تن، آغاز پروژه احداث کارخانه گندله‌سازی با ظرفیت ۲,۵ میلیون تن، بهره‌برداری از نیروگاه خورشیدی مجلسی، برنامه‌ریزی و آغاز اجرای پروژه‌های توسعه ذوب و نورد و پروژه‌های زیرساختی مجتمع فولاد صنعت بناب، بررسی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ورود به صنعت پتروشیمی، انرژی، زنجیره مس، سرب، روی و کروم و طلا از اقدامات این هلدینگ بوده است.

در بخش تولید، تحقق بیش از ۹۰ درصد اهداف یعنی تولید یک میلیون و ۳۷۰ هزار تن سنگ‌آهن در شرکت‌های ماهان سیرجان، تولید ۴۴۰ هزار تن آهن اسفنجی در کارخانه احیا استیل بافت، تولید بیش از ۳۱۰ هزار تن شمش و نورد در مجتمع فولاد بناب که با استفاده از حداکثر ظرفیت تولید مجموعه احیا استیل در تولید آهن اسفنجی و کاهش میزان توقفات مجتمع فولاد صنعت بناب در شش ماهه اخیر ازجمله دستاوردهای این مجموعه در مدت زمان یاد شده است.

▣ آغاز عملیات اجرایی احداث کارخانه کنسانتره

پروژه احداث کارخانه کنسانتره در دو بخش در حال انجام است. در بخش اول، پروژه احداث واحد سنگ‌شکنی و کوبینگ خشک با ظرفیت یک هزار تن در مجموع و با تجهیز کارگاه توسط پیمانکار و خرید بخشی از تجهیزات ازجمله سنگ‌شکن و انجام بخشی از عملیات راه‌سازی و ساختمانی، حدود ۴۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته است. در بخش دوم، جهت احداث واحد فرآوری و تولید کنسانتره، آزمایش‌های فرآوری بر روی نمونه معرف معدن ۵ گل‌گهر به اتمام رسیده است. با تعیین ظرفیت بهینه خطوط تولید فرآوری، انجام طراحی مفهومی و پایه کارخانه فرآوری و نهایی‌سازی Site Plan، کلیه اطلاعات مورد نیاز جهت اخذ پیشنهاد فنی و مالی از پیمانکار تهیه شده و استعلام خرید تجهیزات اصلی کارخانه فرآوری در دست اقدام است.

کلام آخر

اولویت شرکت گسترش صنایع و معادن ماهان، رسیدن میزان تولید شرکت‌های زیرمجموعه به ظرفیت کارخانه، تلاش برای کاهش هزینه‌های تولید و بهبود کیفیت محصولات تولیدی جهت افزایش سودآوری این شرکت‌ها و همچنین سرمایه‌گذاری جهت اجرا و تکمیل طرح‌های توسعه به منظور تکمیل زنجیره فولاد است.

همچنین به موازات تکمیل زنجیره و ایجاد توازن در آن و افزایش بهره‌وری و کیفیت محصولات، این شرکت به‌دنبال توسعه فعالیت‌های خود در حوزه‌هایی نظیر مس و روی و همچنین فروآلیاژها است تا از این طریق به تنوع محصولات تولیدی خود بیافزاید. همچنین با عنایت به رویکرد ویژه به مساله اشتغال‌زایی و توسعه پایدار در شرکت صنایع و معادن ماهان می‌توان بیان نمود، با بهره مندی از ظرفیت‌های داخلی درچارچوب راهبردهای تعیین شده این مهم بیش از پیش میسر خواهد شد.

یادداشت

کارآفرینی و صنعت خودرو

امیرحسن کاکایی
عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

کارآفرینی از لغت Entrepreneur به فارسی برگردانده شده است. البته این ترجمه مناسب نیست و کل معنا را نمی‌رساند. شخصا با این لغت سال ۱۳۷۰ آشنا شدم. آن موقع این لغت را به همان صورت انترو‌پرنر به کار می‌بردند و ظاهرا به‌تازگی وارد ادبیات فارسی شده بود. این لغت در دهه ۶۰ میلادی از سوی شومپیتر به‌عنوان یکی از عوامل مهم توسعه کشورها و اقتصاد آنها، مطرح شده بود. اگر ساده بخواهم بیان کنم، کارآفرین کسی است که خلاقیت‌ها را تبدیل به نوآوری و ارزش‌آفرینی اقتصادی کرده و جریان جدیدی در بخشی کوچک یا بزرگ از اقتصاد ایجاد می‌کند. به‌همین دلیل هم شومپیتر به این موضوع توجه کرد. به‌عنوان مثال، فورد با شجاعت دو مفهوم خط نقاله را با مفهوم استاندارد ادغام و سرمایه را جذب کرد و روش تولید انبوه خودرو را به جهانیان ارائه داد. او ابتدا صنعت خودرو را متحول کرد و بعد بسیاری از صنایع و اقتصادهای دیگر را؛ به‌نوعی که صنعت خودرو در قرن بیستم به‌عنوان محرکه صنایع و حتی اقتصاد کشورها مطرح شد. او با کار خود، نه‌تنها ثروت‌آفرینی کرد، بلکه در واقع رفاه را به جامعه عرضه داشت و آرزوی خودرودار شدن را برای اکثریت مردم دست‌یافتنی کرد؛ آرزویی که تا قبل از آن فقط مخصوص ثروتمندان بود. متاسفانه در ایران، این لغت هم مانند بسیاری از لغت‌های دیگر به اشتباه به کار می‌رود و امروز هر کسی که یک ساندویچ‌فروشی یا کارگاه کوچک راه می‌اندازد، کارآفرین می‌نامیم. از این طریق این مفهوم را استحاله کرده و جایگاه واقعی کارآفرینی را پایین آورده‌ایم. در دهه ۶۰ خورشیدی در زمان جنگ، سیاست‌گذاران ما به‌تدریج با مفهوم کارآفرینی آشنا شدند و یکی از ابزارهای در دسترس آنها در آن زمان، توجه به صنعت خودرو بود که ادعا می‌شد محرک صنایع دیگر است؛ بنابراین به صنعت خودرو به‌عنوان مرجعی برای کارآفرینی و البته اشتغالزایی توجه شد تا ضمن برطرف کردن نیازهای مردم، توسعه صنعتی را به‌دنبال بیاورد. در این راستا، مفهوم خودکفایی به همراه شرکت‌هایی که به‌صورت نصفه‌نیمه کار می‌کردند، بهانه‌ای شد تا افراد شجاع و با روحیه کارآفرینی وارد کارزار توسعه صنعتی شوند. در این راستا، نخست برنامه‌هایی برای افزایش تیراژ در خودروسازی مطرح شد و به‌دنبال آن نیاز به توسعه زنجیره تامین بود. البته در همان زمان، ده‌ها قطعه‌ساز در زنجیره تامین ایران‌خودرو وجود داشت اما عمدتا آنها به‌شدت وابسته به خارج از کشور بودند و به‌سختی می‌توانستند نقش‌آفرینی لازم را به‌عمل آورند. در این زمان، تولیدکنندگانی وجود داشتند که بعضا به بازار یدکی قطعه می‌دادند و بعضی‌ها هم در بازارهای دیگر خدماتی ارائه می‌کردند. خودکفایی، مفهومی شد که این آدم‌ها و شرکت‌ها فراخوانده شدند. به بیشتر این شرکت‌ها، تولیدکنندگان زیرپله‌ای می‌گفتند اما آنها با شجاعت پا وسط گذاشتند و البته مدیران شجاع خودروسازی هم شجاعت بکارگیری آنها را به‌خرج دادند. البته در ابتدای دهه ۷۰، مدیران و سیاست‌گذاران صنعت خودرو متوجه شدند به روش عادی نمی‌توانند به‌سرعت لازم در توسعه این صنعت و جوابگویی نیاز مردم به محصولات آن برسند؛ بنابراین وزیر صنعت متفکر آن زمان به همراه رئیس شجاع سازمان گسترش وقت، مدیران شجاع و متفکری را از داخل صنعت که تجاربی هم از جنگ و جهاد داشتند، انتخاب و شروع به نهادسازی کردند. یکی از مهم‌ترین نهادها در این زمینه شرکت ساپکو و تغییر ماموریت شرکت سازه‌گستر بود که باعث شد مرحله جدیدی از داخلی‌سازی مبتنی بر توسعه کارآفرینی فناورانه آغاز شود. این شرکت چند کار مهم را شروع کرد. نخست ریسک قطعه‌سازی داخلی را بپذیرد، دوم اینکه برای این شرکت‌ها تامین مالی کردند و حامی آنها در بانک‌ها شد و همچنین به توسعه زیرساخت‌های مدیریتی، مهندسی و تحقیقاتی این شرکت‌ها کمک کرد. نتیجه آن، هجوم کارآفرینان به این سمت بود. در یک دهه حدود ۱۲۰۰ قطعه‌سازی عملا و به‌طور رسمی جزو شبکه شدند و از این میان می‌توان به جرأت گفت که حدود ۵۰۰ قطعه‌ساز در صحنه رقابت مانده‌اند که می‌توانند راه را ادامه دهند. متاسفانه این مسیر کارآفرینی در دهه ۸۰ رها شد و چند عارضه رخ داد. نخست در میان کارآفرینان، افراد کلاهبردار برای جذب نقدینگی و امکانات وارد این بازی و به نوعی، وبال گردن این صنعت شدند و امروز نمی‌توانیم به‌راحتی بین کارآفرینان واقعی و رانت‌خواران در این صنعت، تفکیک دقیقی قائل شویم. این یکی از ریشه‌ای‌ترین و مهم‌ترین دلایل بالا بودن قیمت تمام‌شده همزمان با کیفیت پایین خودرو در حال حاضر است. نکته بعدی، عدم‌توازن بین زنجیره تامین و کارآفرینی در کشور است که باید از سوی سیاست‌گذاران حاکمیتی دنبال می‌شد. به‌عنوان مثال باید صنعت فولاد، آلومینیوم، پتروشیمی، انواع پلاستیک‌های صنعتی، ماشین‌ابزار، الکترونیک، و مخابرات و... همزمان به‌خط می‌شدند و به کمک این صنعت می‌آمدند. البته به‌صورت موردی اتفاقاتی هم افتاده است. به‌عنوان مثال، شرکت ورق‌خودرو، یکی از شرکت‌هایی است که در صنعت فولاد به وجود آمد تا ورق‌های فولاد مبارکه را به ورق‌های مناسب صنعت خودرو تبدیل کند اما این حرکت ناقص ماند و نتیجه آن وضعیت نامتعادل و نامتوازن صنعت خودرو است. در مسیر توسعه باید رده‌بندی و تیرینگ محقق می‌شد و کوچک‌ها تجمیع و بزرگ‌ها می‌ماندند و قوی‌تر می‌شدند. متاسفانه سیاست‌گذاران اجازه این حرکت را نمی‌دهند و نتیجه آن، قفل‌شدن مسیر توسعه زنجیره تامین و کارآفرینی در این صنعت است. امروز باید مانند ابتدای دهه ۷۰، سیاست‌گذاران شجاع و مدیران شجاع‌تری پیدا شوند تا این مانع بزرگ در مسیر توسعه را بردارند.

نظر کارشناسان درباره کارآفرینی در صنعت خودرو

ظرفیت‌هایی که نصیب دیگران می‌شود

ظهور نوآوری با بسترسازی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

کارآفرینی در کشورهای پیشرفته فرهنگی جاافتاده است و افراد به‌جای آموزش برای پشت میز نشستن، پرورش پیدا می‌کنند تا در آینده، شغلی ایجاد کرده و با توانمندی‌های خود، توسعه را در هر حوزه‌ای محقق کنند. در کشور ما، سرمایه‌های زیادی با نام کارآفرینی از بین رفت و برخی به‌عنوان کارآفرین تسهیلات بانکی دریافت کرده اما در نهایت در بخش‌های سرمایه‌ای مانند ملک سرمایه‌گذاری کردند. در حال‌حاضر این موضوع از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان دنبال می‌شود اما به‌گفته کارشناسان صنعتی، نمونه‌سازی محصول یک بخش کار بوده و امکان تولید انبوه، موضوع دیگری است؛ بنابراین به نظر می‌رسد این امر در بیشتر مواقع در گام‌های نخست باقی مانده است.

صنعت خودرو دارای قدمتی ۵۰ ساله است و به‌دلیل همین قدمت، انتظار می‌رود با تجارب این سال‌ها، تا کنون افراد نوآور را جذب و حداقل در بهره‌وری اهداف موردنظر را محقق می‌کرد اما این‌گونه نشد. چرا؟!

عکس: صمت

وقتی بازار برای خودرو مونتاژشده آماده است، قیمت محصولات با نرخ جهانی آنها خیلی تفاوت دارد و صف طولانی خریدار داریم، چه نیاز است خودروساز خود را به زحمت بیندازد و طراحی خودرو جدید و فناورانه را در دستور کار قرار دهد

بستر نوآوری فراهم نیست

سعید مدنی از کارشناسان صنعت خودرو در پاسخ به این پرسش که چرا صنعت خودرو ما خلاق نیست به صمت گفت: کارآفرینی و خلاقیت معمولا در بستر مناسب رشد می‌کنند؛ یعنی هر قدر افراد خلاق؛ یعنی کسانی که تفکرات توسعه‌ای در بخش خصوصی و دولتی دارند، داشته باشیم اما بستر آماده نباشد، حضورشان کم‌رنگ شده یا در نهایت توانمندی آنها در اختیار جوامعی قرار می‌گیرند که این بستر را فراهم کرده‌اند. به‌عنوان مثال، بعضی کشورها مانند امریکا نیرو خلاق از اقصی نقاط جهان را جذب می‌کنند، زیرا بستر را مهیا کرده‌اند. افراد کارآفرین و توسعه‌گرا زیادی به این کشور مهاجرت می‌کنند و توانمندی‌های خود را ارائه می‌دهند.

وی افزود: در کشور با وجود اقتصاد دولتی و روابط بین‌المللی موجود، تمام حوزه‌ها به‌نوعی درگیر روابط سیاسی شده و تمام امور به سیاست گره خورده است. با وجود این اقتصادسیاسی، فضا آماده جذب نیروهای خلاق نخواهد بود. دانشگاه‌های زیادی در کشور تاسیس شده و براساس آمارها در تربیت مهندسان حوزه‌های گوناگون رکورددار هستیم. قطعا در بین آنها افراد کارآفرین کم نیستند اما مثل ستاره‌ای می‌مانند که برای لحظه‌ای می‌درخشند و بعد ناپدید می‌شوند.

او ادامه داد: در حال‌حاضر بسیاری از شرکت‌های کارآفرین در داخل رشد کرده‌اند و سرمایه‌گذاری خصوصی دارند اما درصد آنها پایین است.

مدنی گفت: امروز سن فرار مغزها پایین آمده و افرادی که وارد دانشگاه می‌شوند، نخستین دغدغه‌شان این است که اگر درس خود را به پایان رساندند، برای ادامه تحصیل به کدام کشور مهاجرت کنند. توانمندی‌های این افراد در کشورهای بیگانه به کار گرفته می‌شود و متضرر اقتصاد کشور خواهد بود که این نیروها را تربیت و برای آنها هزینه کرده اما به دیگری واگذار کرده است.

این کارشناس صنعت خودرو با بیان اینکه شرکت‌های دانش‌بنیان زیادی در ایران تاسیس می‌شوند اما پشتیبانی و توان مالی ندارند، گفت: در حالی که در کشور بهره‌وری از این شرکت شاهد نیستیم در کشورهای دیگر سرمایه بخش خصوصی خیلی سریع رشد می‌کند.

▣ خلاقیت در بخش خصوصی و دولتی

این کارشناس حوزه صنعت در ادامه سخنان خود یادآور شد: کشورهای صنعتی از کارآفرینان حمایت می‌کنند، زیرا اشتغال ایجاد کرده، زمینه‌ساز توسعه صنعتی می‌شوند، تولید ناخالص ملی را افزایش داده و رفاه اجتماعی را تضمین می‌کنند. در این کشورها، فضا به‌گونه‌ای آماده است که افراد خلاق به سرعت رشد می‌کنند.

مدنی با اشاره به خودروسازی افزود: در صنعت خودرو هم همین مسئله صادق است. اگر براساس برنامه‌هایی که به‌درستی هم در سال‌های گذشته تدوین شدند مانند افق ۱۴۰۴، حرکت می‌کردیم، بخشی از انتظارات امروز از این صنعت محقق می‌شد. به‌عنوان مثال، براساس اهداف تعیین‌شده برای چشم‌انداز ۱۴۰۴ قرار بود ۳ میلیون خودرو در کشور تولید شود، اگر این‌گونه می‌شد به تبع بسیاری از فناوری‌های بومی می‌توانست شکوفا شود. در شرکت‌های خودروساز بخش خصوصی هم هر چند مدت یک‌بار با سیاستی که دولت اتخاذ می‌کند، در برخی دوره‌ها رشد می‌کنند و در بعضی دوره‌ها دچار افول می‌شوند. از این‌رو، برخی فعالان بخش خصوصی صنعت خودرو که در صدد توسعه این صنعت بوده‌اند، در چند سال گذشته بخشی از سرمایه خود را به کشورهای همسایه منتقل کرده و فعالیت‌شان را در آنجا ادامه داده‌اند، زیرا با نوسانات نرخ ارز و سیاست‌های ارزی کشور، دچار بحران شده و حتی بعضی از آنها دارای پرونده قضایی هستند. در چنین فضایی، خلاقیت در نطفه خفه می‌شود.

مدنی معتقد است در یک فضای نامناسب هر کس فعالیت نوآورانه به معنای واقعی داشته باشد، به مشکل می‌خورد.

او اظهار کرد: اگر بخش خصوصی صنعت خودرو مطمئن شود که قوانین و مقررات وجود دارد و الزامات برای ۲۰ سال آینده ثابت خواهند ماند و دولت با یک روند ثابت افزایش قیمت ارز را پیگیری می‌کند، نه به یکباره؛ در نتیجه سرمایه‌گذاران رغبت بیشتری برای سرمایه‌گذاری بلندمدت در طرح‌های توسعه‌ای خواهند داشت. اما در حال حاضر تفکر در بخش خصوصی این است که تعدادی محدود خودرو تولید کنند و به منافع خود نیز دست یابند اما وارد ریسک بیشتر نشوند.

مدیرعامل اسبق گروه خودروسازی سایپا ادامه داد: بخش دولتی هم به‌دلیل تکالیف دولتی وضعیتی بدتر از بخش خصوصی دارد، به‌طوری که خودروسازان بزرگ کشور نه‌تنها سودده نیستند که زیان‌های انباشته و بدهی‌های بسیاری دارند. قطعا این امر برآیند خلاقیت و کارآفرینی در صنعت خودرو نیست.

▣ شرکت‌های گرفتار در روزمرگی

مدنی در ادامه با بیان اینکه معمولا از سود به سمت توسعه و کارآفرینی حرکت می‌شود، عنوان کرد: اگر شرکتی ضرر می‌کند و همیشه در پایان ماه این نگرانی وجود دارد که پرداخت حقوق کارکنان در اولویت است یا مسائل دیگر یا اصلا این اعتبار تامین خواهد شد یا خیر، دیگر نوآوری معنی پیدا نمی‌کند؛ بنابراین چنین فضایی مصداق این بیت سعدی است که «چنان قحط‌سالی شد اندر دمشق / که یاران فراموش کردند عشق» او گفت: هنگامی که شرکتی گرفتار روزمرگی می‌شود، دیگر نمی‌توان به‌دنبال توسعه در صنعت بود؛ بنابراین در چنین شرایطی، کارآفرینی معنی پیدا نمی‌کند. این در حالی است که در هر دوره‌ای فضا ایجاد شده، کارآفرین برای سرمایه‌گذاری ورود کرده و رشد اتفاق افتاده است اما چون یک فضای اقتصادی با ثبات ایجاد نشده و زیرساخت‌ها کافی نیست و دائما تغییر رویه داریم، این بی‌ثباتی اقتصادی، باعث عدم‌امنیت سرمایه‌گذاری شده و انگیزه را از افراد کارآفرین در شرکت‌های دولتی برای اینکه تفکر توسعه‌ای داشته باشند، می‌گیرد. مدنی در پایان گفت: در زمینه فناوری کارهای زیادی انجام می‌شود اما ۹۵ درصد کار مربوط به تجاری کردن است تا محصول به تولید انبوه برسد و معمولا به این مرحله نمی‌رسد. اگر دولت کمک نکند فضای توسعه ایجاد نشده و تمام خوشفکری و برنامه توسعه‌ای در نطفه خفه یا اینکه سهم کشورهای دیگر می‌شود.

سعید مدنی: در زمینه فناوری، کارهای زیادی انجام می‌شود اما ۹۵ درصد این کار مربوط به تجاری کردن است تا به تولید انبوه برسد که معمولا به این مرحله نمی‌رسد

نگاه تولید دانش محور نبوده است

روح‌اله طالبی، عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت هم درباره چرایی عدم‌خلاقیت در صنعت خودرو کشور به صمت گفت: صنعت خودرو تا چند سال قبل برای حدود ۲ میلیون نفر به‌طور مستقیم و غیرمستقیم اشتغال فراهم کرده بود. صنعت خودرو بازاری مستعد با ظرفیت اشتغالزایی بالاست اما از نظر نوآوری رویکردهای نوینی که جهان به سمت آن پیش رفته در کشور ما کمتر موردتوجه بوده؛ بنابراین دست‌کم در این حوزه، نوآوری زیادی را شاهد نیستیم.

او افزود: تا به حال به صنعت خودرو به‌عنوان صنعت مونتاژ نگاه شده؛ صنعتی که به‌نوعی طراحی و پلتفرم اولیه در کشور دیگر بوده و مونتاژ در داخل کشور انجام می‌شود. در ادامه هم با تغییراتی در فیس‌لیفت و بدنه به‌اصطلاح مدل جدید معرفی می‌شود.

وی تاکید کرد: اگر بخواهیم متولیان این صنعت به آن به‌عنوان صنعتی خلاقانه و کارآفرین به معنای واقعی نگاه کنند باید تولید براساس دانش داشته باشیم.

او اظهار کرد: در کشورهای دیگر وقتی خودرویی تولید می‌شود، استانداردهای آن در دو بخش کف استانداردها و سقف آن مشخص است و تمام این شاخص‌ها با قوانین متقن مشخص و سپس وارد مرحله اجرا می‌شود. شاخص‌ها در تست این استانداردها جداگانه بررسی می‌شود و خودروسازان برای کیفیت و ایمنی محصول خود انجام می‌دهند.

طالبی با بیان اینکه در صنعت خودرو کمتر نگاه داخلی‌سازی و بومی‌سازی داریم، عنوان کرد: در کشور دو خودروساز بزرگ فعالیت دارند که هنوز یک جاده برای آزمون استانداردها ندارند. از این‌رو آزمون‌ها و تست‌های جاده‌ای محصولی که تولید می‌شود باید در کشور دیگری انجام شود یا برای انجام این تست باید جایی را اجاره کنند؛ بنابراین نگاه‌مان به صنعت خودرو به‌عنوان صنعتی تولیدی نبوده و تنها کاری که می‌کنیم این است که خودرویی که قبلا طراحی‌شده را به تولید انبوه می‌رسانیم و تحویل مشتریان می‌دهیم.

▣ ضرورت رسوب علم در صنعت

طالبی با بیان اینکه نگاه داخلی باید نگاه رسوب علم باشد، گفت: اگر در واقع خودرویی قرار است تولید شود باید دانش آن هم در داخل کشور بومی‌سازی شود. برای تحقق این هدف باید رویه‌ها مشخص شود و برنامه‌های هر بخش به‌طور مدون بیاید.

این کارشناس صنعت یادآور شد: سال‌هاست قطعه‌سازان به این سمت رفته‌اند که قطعات را به شکل اتوماسیون تولید کنند. برخی خوب هم جلو رفتند اما این مسیر ادامه نیافت. نگاه مونتاژی از صنعت خودرو باید رخت بربندد و به دانش متخصصان داخلی تکیه کنیم تا بتوانیم رفته‌رفته آزمایشگاه‌های مدون و خدمات فنی و توسعه‌ای مدون را هم در کشور فراهم کنیم.

▣ آینده‌نگری

این عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت به ضرورت آینده‌پژوهی در صنعت اشاره کرد و گفت: صنعت خودرو باید نگاه به آینده داشته باشد. در تمام جهان محصولی که قرار است در آینده تولید شود، به‌لحاظ علمی همین امروز کارش در دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی و علمی پیگیری می‌شود. قراردادهایی بسته می‌شود تا ۱۰ سال آینده محصول جدید رونمایی شود. محصول نو به‌لحاظ تکنولوژی برای جهان نه تغییرات ظاهری و فنی جزیی. او اضافه کرد: نگاه دیگر این است که اگر بخواهیم در صنعت خودرو موفق باشیم و خودرویی تولید کنیم که هم به‌لحاظ کیفی و هم قیمت تامین نظر مشتری کند؛ یعنی فقط خریدار داخلی نداشته باشند، باید تیراژ محصولاتی که به‌روز و با تکنولوژی روز دنیا سازگار هستند، افزایش پیدا کند. این مدرس مکانیک ادامه داد: گیربکس اتومات، فرمان برقی، پلتفرم مشترک باید به‌عنوان ماموریت مشخص باشد، زیرا صنعت خودرو جهان در آینده‌ای نزدیک برقی خواهد شد. اگر تحقیقات را امروز آغاز کنیم می‌توانیم امیدوار باشیم که برای ۱۰ سال دیگر محصولی نو به‌لحاظ فناوری به بازار خودرو جهان معرفی کنیم. در این راستا، جامعه قطعه‌سازی، دانش‌بنیان‌ها و دانشگاه‌ها هر یک بخشی از این پازل بوده که باید در این ماموریت دیده شوند.

▣ ثبات مدیریتی لازم است

طالبی درباره تغییر رویه‌ها عنوان کرد: مدیران صنعت خودرو باید دارای ثبات باشند؛ یعنی یک برنامه‌ریزی چندین ساله داشته باشند که در عرصه فناوری فعالیت کنند. او در پاسخ به این پرسش که چرا بخش خصوصی نتوانست با نگاه رو به آینده و نوآورانه فعالیت کند، گفت: خودروساز خصوصی واقعی نداریم. در حال‌حاضر بسیاری از شرکت‌های خصوصی با همین نگاه مونتاژ فعالیت دارند. چون خودرو در کشور حالتی انحصاری دارد و واردات خودرو آزاد نیست؛ بنابراین خصوصی‌ها هم نگاه تجاری دارند. خودروسازان دولتی و خصوصی به‌نوعی نگاه روزمره به محصولات داشته و طبیعی است این مدیران هم به فکر این هستند که سودآوری کوتاه‌مدت داشته باشند.

وقتی بازار برای خودرو مونتاژ آماده است و حتی قیمت محصولات با نرخ جهانی آنها خیلی تفاوت دارد و صف طولانی خریدار داریم، چه نیاز است خودروساز خودش را به زحمت بیندازد و طراحی خودرو جدید و فناورانه را در دستور کار قرار دهد؛ بنابراین برای رسیدن به نتیجه مطلوب، کل حلقه‌های این زنجیره باید درست باشد.

این مدرس دانشگاه گفت: اگر این بازار انحصاری از بین برود و حمایت‌های بی‌برنامه نسبت به آینده اصلاح شود می‌توان امیدوار بود که شرکت‌های خودروساز رفته‌رفته ناچار به حرکت به سوی نوآوری و خلاقیت شوند تا حیات‌شان تضمین شود.

سخن پایانی

صنعت خودرو با پیشینه بسیار همچنان از خلأ فناوری رنج می‌برد. افراد خلاق در این صنعت ایده‌پردازی نمی‌کنند، زیرا بستر فراهم نیست. نیروهای جوان و تحصیلکرده با ظرفیت کارآفرینی جذب کشورهایی می‌شوند که بستر را در خود آماده کرده‌اند. با وجود فعالیت شرکت‌های علمی و پژوهشی بسیار، خروجی که منجر به تولید انبوه نمونه‌های طراحی‌شده اولیه شود را در صنعت شاهد نیستیم. بنابر نظر کارشناسان صنعت نیازمند اصلاح بنیادین در نگاه مدیران این بخش است.

فرصت‌های معدنی و توسعه کسب‌وکارها

کارگران در بازی کارآفرینی فراموش شده‌اند

اشتغالزایی حاصل کارآفرینی است

کارشناسان بر ضرورت تعامل بخش معدن و جامعه دانشگاهی تاکید دارند

بازی دوسر برد

توجه به مفهوم کارآفرینی تاثیر بسزایی در بهره‌گیری از سرمایه‌های ملی دارد. منظور از این واژه که قدمت چندان طولانی هم در فهرست لغات ما ندارد، خلق ارزش‌های جدید مادی و معنوی است. یعنی شخصی که به‌دنبال ایده‌های جدید و ناب است با پذیرش ریسک‌های اقتصادی قدم در مسیری جدید می‌گذارد و کسب‌وکاری را راه‌اندازی می‌کند؛ به این ترتیب باید در گام نخست پذیرفت که کارآفرینی مستلزم ریسک‌پذیری است. عصاره و جوهر کارآفرینی، تمایل به در آغوش کشیدن ریسکی است که ذاتاً در خلق و اجرای ایده‌های جدید وجود دارد. ایده‌های تازه همیشه با شک و تردید همراه‌اند و چه‌بسا نتیجه اجرای آنها مثبت نباشد یا در مدت زمان کوتاه به ثمر نرسند؛ بنابراین کارآفرین برای دستیابی به نتیجه و سودآوری باید صبور و ریسک‌پذیر باشد. از سوی دیگر توسعه صنعتی، ایجاد موقعیت‌های شغلی جدید و توسعه اقتصادی همگی در سایه کارآفرینی محقق می‌شوند. در دنیای کنونی، استارت‌آپ‌ها، کسب‌وکارهای نوپا و شرکت‌های دانش‌بنیان جایگاه ویژه‌ای در کارآفرینی به‌دست آورده‌اند. حال از آنجاکه کشور ما از ذخایر غنی معدنی و انرژی برخوردار است، ضرورت دارد از این فرصت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن نیز بهره گرفته شود. صمت در این گزارش تاثیر دانش‌بنیان‌ها و میزان بکارگیری متخصصان در فعالیت‌های معدنی را بررسی کرده است.

عکس: آیدا فریدی

محدودیت، نتیجه نبود تخصص

فعالان معدنی و دانشگاهی معتقدند بازار کار فارغ‌التحصیلان مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی محدود به معادن و واحدهای فرآوری است. همچنین به‌گفته کارشناسان در صورت نبود فناوری مطلوب برای فعالیت‌های معدنی، این بخش مهم اقتصادی با مشکلاتی مواجه خواهد شد؛ از این رو می‌توان گفت نوعی نیاز متقابل میان بخش معدن و جامعه دانشگاهی برقرار است. علی معصومی، عضو انجمن تحقیق و توسعه صنایع و معادن کشور در گفت‌وگو با صمت نبود علم و فناوری را برای بخش معدن آسیب‌زا توصیف کرد و درباره نیاز بخش معدن به فناوری و متخصصان این حوزه گفت: در نبود علم، زیان‌های جبران‌ناپذیری برای اقتصاد کشور ایجاد خواهد شد، چراکه با نبود دانش لازم ممکن است فعالیت اقتصادی در کوتاه‌مدت سودآوری داشته باشد اما در طولانی‌مدت به منابع اقتصادی یا افراد شاغل در آن حوزه آسیب می‌رسد. وی در ادامه افزود: در بخش معدن نیز اگر علم و فناوری مناسب وجود نداشته باشد، بهره‌برداری اصولی نخواهد بود و معادن تخریب می‌شوند؛ در نتیجه ضرر فراوانی هم به محیط‌زیست و هم سرمایه‌گذاران این بخش وارد خواهد شد. در این شرایط بسیاری از معادن تعطیل و فعالیت آنها نیمه‌کاره رها خواهد شد و در ادامه به‌دلیل استفاده نشدن بهینه از ذخایر موجود در کشور، بخش معدن با محدودیت مواجه می‌شود.

▣ افزایش تجربه مهندسان

این کارشناس معدن، علمی که در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود را برای بخش معدن و صنایع معدنی مناسب و موثر عنوان کرد. به‌عقیده وی، مشکل فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، کمبود تجربه در فعالیت‌های عملی است. او در این باره گفت: درباره موضوع علم و فراگیری آن دو مسئله مهم همواره مطرح است؛ نخست دانش و دیگری کاربرد آن؛ دو موضوعی که هر کدام در جایگاه خود اهمیت فراوانی دارند. درباره بخش نخست می‌توان گفت توانایی علمی دانشجویان بخش معدن، در حد رتبه‌بندی‌های بین‌المللی است، اما بحث دوم که کاربرد دانش در بخش اقتصاد را در بر می‌گیرد، از مهم‌ترین نقاط ضعف دانشگاه‌های کشور در بخش معدن و صنایع معدنی است. وی در ادامه تصریح کرد: بخش دانشگاهی کشور به‌ویژه در حوزه معدن و صنایع معدنی دانش را به‌صورت کاربردی به دانشجو آموزش نداده است. البته نمی‌توان منبع این مشکل را تنها جامعه دانشگاهی دانست. به‌نظر می‌رسد سیستم آموزشی کشور از پایه نیازمند بازبینی است، چراکه دانشجو باید ضمن کسب دانش، توانایی بکارگیری آن در حوزه عملی را نیز داشته باشد و این کمبود مهمی است که در آموزش کشور ما احساس می‌شود.

▣ شیوه‌های سنتی مدیریت

این کارشناس معدنی و آموزشی از مهم‌ترین عوامل به کار گرفته نشدن مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را رواج شیوه‌های سنتی مدیریت معرفی کرد. او در این باره تصریح کرد: اکنون در کشور ما دانشجویان و فارغ‌التحصیلان آن‌طور که انتظار می‌رود در بکارگیری علم در صنعت و معدن توانمند نیستند، به همین دلیل صاحبان معدن و صنایع معدنی تمایل زیادی برای بکارگیری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ندارند. بعد دوم نیز فرهنگ‌سازی در بحث‌های مدیریتی است. متاسفانه در کشور ما برخی مدیران به‌دلیل حاکم بودن شیوه‌های مدیریت سنتی، اعتقاد به ورود و استفاده از فناوری در بخش معدن و صنایع معدنی ندارند؛ بنابراین زمینه فرهنگی برای استفاده از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی فراهم نیست. به‌اعتقاد من، اگر از دانشجویان این حوزه استفاده شود و فرصت چندماهه‌ای در اختیار آنها قرار گیرد، می‌توانند با کسب تجربه لازم برای بخش معدن و صنایع معدنی کشور مفید باشند.

مزایای بکارگیری منابع انسانی

زانکو عطایی‌پور، کارشناس ارشد معدن و کارآفرین حوزه نوآوری و فناوری معادن و صنایع معدنی به مزایا و پیامدهای حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در فعالیت‌های معدنی اشاره کرد. او ورود استارت‌آپ‌ها به بخش معدن را نوعی بکارگیری صحیح منابع انسانی و کارآفرینی برای متخصصان امر معرفی کرد و در گفت‌وگو با صمت گفت: شتاب‌دهنده‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با گردهم‌آوری استعداد، دانش و سرمایه که ۳ عنصر اصلی نوآوری هستند، یاری‌رسان بخش معدن در ارتقای فعالیت‌های خود باشند. ظهور و رشد استارت‌آپ‌ها در زنجیره فعالیت معدنی می‌تواند به ارتقای سطح فناوری، کاهش هزینه‌های عملیاتی، کاهش ریسک‌های جانی و مالی در معادن و در نتیجه افزایش بهره‌وری در بخش معدن منجر شود. وی در ادامه افزود: باید به این نکته توجه داشت که برای کمک به توسعه استارت‌آپ‌ها در بخش معدن و صنایع معدنی، نیاز به شکل‌گیری یک فضا و اکوسیستم استارت‌آپی داریم. اکوسیستم استارت‌آپی متشکل از دانشگاه‌های نسل ۴، شتاب‌دهنده‌ها، صنایع خلاق، سرمایه‌گذاران، قوانین و در نهایت مقررات حمایتی از سوی دولت است. تا زمانی که تمامی این اجزا به‌درستی در کنار هم قرار نگیرند، نمی‌توان انتظار رشد و توسعه را در فعالیت‌های استارت‌آپی بخش معدن داشت. از دیگر پیامدهای ایجاد این اکوسیستم باید به بکارگیری متخصصان در حوزه‌های مختلف اشاره کرد که این امر منجر به افزایش بهره‌وری از منابع و نیروی انسانی ارزشمند موجود در جامعه خواهد شد.

▣ فناوری مشکلات را حل می‌کند

عطایی‌پور در ادامه ضمن گلایه از ساختار موجود در بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی، ورود آنها به فضای استارت‌آپی را آسیب‌زا معرفی کرد و گفت: در کشور ما به‌دلیل ذات و ساختار غیرچابک و بروکراتیک در بخش‌های مختلف دولتی، خصولتی و حتی برخی هلدینگ‌های بزرگ خصوصی، حضور این بخش‌ها در فضای استارت‌آپی با مشکلات متعددی همراه شده است. با ورود این بخش‌ها و سازمان‌های مذکور به حوزه استارت‌آپ‌ها، نه‌تنها شاهد اتفاقات مثبتی نبوده‌ایم، بلکه با ایجاد انحصار و بهره‌مندی گروهی خاص از جریان ورودی اطلاعات و امکانات بی‌شمار، در عمل امکان رقابت سالم و فعالیت دیگر استارت‌آپ‌ها در بخش معدن سلب شده است. این کارشناس در ادامه به ظرفیت‌های حل مسئله شرکت‌های دانش‌بنیان در بخش معدن اشاره کرد و گفت: باوجود تمامی مسائل و چالش‌های بخش معدن در حوزه فناوری و نوآوری، می‌توان گفت ظرفیت حل بسیاری از آنها با تکیه بر دانش فناوران و نوآوران وجود دارد. تجربه همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان با شرکت‌های بزرگ معدنی کشور در زمینه رفع مسائل فناورانه نشان داده که در صورتی که بستر و زیرساخت لازم برای حضور و نقش‌آفرینی استارت‌آپ‌ها و مجموعه‌های دانش‌بنیان در بخش معدن فراهم شود، می‌توان بسیاری از مشکلات شرکت‌های معدنی در زمینه‌های مدیریتی، عملیاتی، محیط‌زیستی و ایمنی را برطرف کرد.

سخن پایانی

شغل و کسب درآمد از مهم‌ترین اولویت‌های امروزه بشری است و بخش معدن و صنایع معدنی با ظرفیت‌های بی‌شمار در مسئله اشتغال و کارآفرینی برای بخش کثیری از افراد جامعه، از اهمیت فراوانی برخوردار است؛ از این رو می‌توان نتیجه گرفت که توسعه معادن، نه‌تنها رونق بخش صنعتی و معدنی بلکه توسعه و رشد اجتماعی را نیز به‌دنبال خواهد داشت.

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مزایده عمومی شماره ۱۴۰۱/۱۰/ز

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در نظر دارد "۶۰هزار تن کنسانتره سنگ‌آهن با عیار ۶۶/۵ درصد" را از اسکله شهید رجائی بندرعباس با شرایط تحویل به صورت FOB از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. متقاضیان می توانند به منظور دریافت اسناد مزایده و همچنین اطلاع از شرایط مزایده به سایت www.geg.ir قسمت مناقصه و مزایده مراجعه فرمایند.

لازم به ذکر است پاکت پیشنهادی می باید حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ به آدرس: دفتر کمیسیون معاملات مجتمع سیرجان (کیلومتر ۵۰ جاده شیراز) تحویل داده شود. تاریخ بازگشایی پاکات رأس ساعت ۱۰:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع سیرجان خواهد بود.

Analysis %		
Ave	66.50	Fe
Min	24	FeO
Max	28	
Max	0.05	P
Max	1.0	S
Max	3.0	SiO2
Max	0.5	Al2O3
Max	0.9	CaO
Max	2.5	MgO
Max	6.5	Moisture
Description		
Ave	80%	Size % <0.40 mm
Ave	98%	Size % <3 mm

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

Notice Of tender for export sale No. Z/1401/10

GolGohar Mining and Industrial Company

Hereby Golgohar Mining & Industrial Co. announces selling and export 60.000 metric tons of Iron Ore Concentrate (%Fe:66.50) on basis of F.O.B at Rajaee Jetty Bandar Abbas - Iran. Interested bidders should find tender documents at Golgohar website: ww.geg.ir. All bids on conformity to tender instructions must be submitted no later than 14:00 P.M. on 15.Aug.2022 to the Golgohar complex in sirjan (50 km in shiraz road).

Bidders are invited to the transactions commission of the seller with an introduction letter of interested buyer and personal identification of the representative. Tender results shall be announced at 10:00 A.M. on 16.Aug.2022 at the office of the Seller.

Analysis %		
Ave	66.50	Fe
Min	24	FeO
Max	28	
Max	0.05	P
Max	1.0	S
Max	3.0	SiO2
Max	0.5	Al2O3
Max	0.9	CaO
Max	2.5	MgO
Max	6.5	Moisture
Description		
Ave	80%	Size % <0.40 mm
Ave	98%	Size % <3 mm

GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL CO

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

آگهی مزایده عمومی شماره ۱۴۰۱/۱۱/ز

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در نظر دارد "۷۰هزار تن کنداله سنگ آهن با عیار ۶۵ درصد" را از اسکله بارکو بندرعباس با شرایط تحویل به صورت FOB از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. متقاضیان می‌توانند به منظور دریافت اسناد مزایده و همچنین اطلاع از شرایط مزایده به سایت www.geg.ir بخش مناقصه و مزایده مراجعه فرمایند.

لازم به ذکر است پاکت پیشنهادی می باید حداکثر تا ساعت ۱۴:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ به آدرس: دفتر کمیسیون معاملات مجتمع سیرجان (کیلومتر ۵۰ جاده شیراز) تحویل داده شود. تاریخ بازگشایی پاکات رأس ساعت ۱۰:۰۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع سیرجان خواهد بود.

Analysis %		
Min	65.00	Fe
Max	1.5	FeO
Max	0.05	P
Max	0.01	S
Max	3.0	SiO2
Max	0.7	Al2O3
Max	0.7	CaO
Max	2.5	MgO
Ave 250		CCS(kg/p)
Min 90		8-16 mm%
Max 6		-6 mm%
Max 4.0		A.I%
Min 94		T.I%
19-24		Prosity%
Min 90		Reducibility%

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

Notice Of tender for export sale No. Z/1401/11

GolGohar Mining and Industrial Company

Hereby Golgohar Mining & Industrial Co. announces selling and export 70.000 metric tons of Pellet (%Fe:65.00) on basis of F.O.B at Barco Jetty Bandar Abbas - Iran. Interested bidders should find tender documents at Golgohar website: ww.geg.ir. All bids on conformity to tender instructions must be submitted no later than 14:00 P.M. on 15. Aug.2022 to Golgohar complex in sirjan (50 km in shiraz road).

Bidders are invited to the transactions commission department of the seller with an introduction letter of interested buyer and personal identification of the representative. Tender results shall be announced at 10:00 A.M. on 16.Aug.2022 at the office of the Seller.

Analysis %		
Min	65.00	Fe
Max	1.5	FeO
Max	0.05	P
Max	0.01	S
Max	3.0	SiO2
Max	0.7	Al2O3
Max	0.7	CaO
Max	2.5	MgO
Ave 250		CCS(kg/p)
Min 90		8-16 mm%
Max 6		-6 mm%
Max 4.0		A.I%
Min 94		T.I%
19-24		Prosity%
Min 90		Reducibility%

GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL CO

خبر

چشم‌انداز منفی تقاضا در بازار فولاد چین

صادرات محصولات فولادی نیمه‌تمام چین در ماه گذشته میلادی ۳.۱درصد افت داشت و ۲۷۸هزار تن ثبت شد و برای نخستین‌بار در ۳ ماه افت داشت، البته هنوز نسبت به مدت مشابه سال قبل بالاتر بود،اما باتوجه به افت تقاضای جهانی انتظار می‌رود ماه‌های آتی نیز آمار پایین باشد.

به‌گزارش فولاد ایران، کل صادرات فولاد چین نیز در ژوئن ۷.۸میلیون تن بود که ۲.۶درصد افت سالانه داشت. بین ژانویه تا ژوئن نیز صادرات فولاد چین، افت ۸.۷درصدی داشته و ۳۴.۱۴۵ میلیون تن ثبت شد، البته میزان صادرات ژوئن دومین آمار بالا از ماه مه سال گذشته تاکنون نیز بوده است. تا پایان سال نیز انتظار می‌رود صادرات فولاد چین نزولی باشد، چرا که تقاضای جهانی فولاد در راستای تلاش‌ها برای مقابله با تورم نزولی شده است.

از طرفی واردات محصولات نیمه‌تمام فولادی در ژوئن ۲۶درصد رشد داشته و ۴۵۴ هزار تن شد،اما نسبت به سال قبل ۶۵.۲ درصد افت داشت. کل واردات محصولات فولادی نیز ۵۱۳درصد افت داشته و ۱.۲۴میلیون تن شد و در نیمه نخست سال نیز آمار واردات ۲۷.۴درصد پایین آمده و ۹.۵۲۴ میلیون تن شد. تقاضای ضعیف داخلی، فولادسازان چینی را واداشته کاهش تولید را از اواسط ژوئیه جدی‌تر دنبال کنند، حتی اگر در آگوست تا سپتامبر، تقاضا، بهبود سریع داشته باشد، تولید داخلی افزایش می‌یابد و فرصتی برای بهبود واردات فولاد به چین نخواهد گذاشت.

در گفت‌وگو با کارشناسان صنایع معدنی مطرح شد

فرصت‌های معدنی و توسعه کسب‌وکارها

عکس: صمت

کارآفرینی زمینه پویایی، ارتقای جایگاه اجتماعی کار و حتی توسعه و بهبود اقتصادی را فراهم می‌کند. اشتغالزایی، بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود و بهبود کیفیت زندگی مردم، پویایی اقتصاد، ایجاد ثروت و توزیع درآمد و... از مهم‌ترین اثرات کارآفرینی به‌شمار می‌روند، هرچند توسعه کارآفرینی به الزاماتی نیاز دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به کاهش بروکراسی اداری، تسهیل قوانین و مقررات، همسویی سیاست‌گذاران و همگام بودن با شعارها اشاره کرد. امید می‌رود این الزامات در بخش معدن و صنایع وابسته به آن، موردتوجه قرار گیرند تا شاهد تحولی جدی در این حوزه و به‌دنبال آن بهره‌مندی از ظرفیت‌های موجود باشیم.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

الزامات تحقق کارآفرینی پایدار

کیومرث کرمانشاهی، کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی چندوچون کارآفرینی در حوزه صنایع معدنی گفت: راه اصلی جلوگیری از بحران‌های اجتماعی، کارآفرینی و ایجاد اشتغالزایی پایدار است. کشور ما در برخی حوزه‌ها مانند بخش معدن و صنایع وابسته به آن مزیت دارد، بنابراین چنانچه این مزیت‌ها موردتوجه قرار گیرند و سیاست‌های اصولی برای بهره‌گیری از این مزیت‌ها تدوین شود، می‌توان زمینه توسعه کارآفرینی در این بخش را فراهم کرد.

وی افزود: حمایت از کارآفرینی، زمینه ارزش‌آفرینی هرچه بیشتر را فراهم می‌کند و در همین حال به ایجاد موقعیت‌های شغلی پایدار نیز منجر می‌شود. چنانچه کسب‌وکار شکل گرفته به تولید محصول صادراتی منتج شود، اثرات ویژه و مثبت‌تری را در حوزه کارآفرینی به‌دنبال دارد. البته این قانون کلی در همه حوزه‌ها اعم از بخش معدن، صنعت، کشاورزی و حتی در حوزه خدمات جریان دارد. کرمانشاهی در ادامه تاکید دارد: تقویت کارآفرینی و به‌دنبال آن ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد به الزاماتی نیاز دارد که از جمله مهم‌ترین آنها باید از ثبات در سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری نام برد. دولت‌ها سیاست‌گذار هستند و باید در این مسیر شرایط تولید را موردتوجه قرار دهند و در ادامه تصدی‌گری امور را به بخش خصوصی واگذار کنند. در همین حال جلوگیری از صدور بخشنامه‌های خلق‌الساعه و ثبات در سیاست‌های کلی و جزئی حاکم بر عملکرد کسب‌وکارها ضروری به‌نظر می‌رسد و زمینه توسعه کارآفرینی، ایجاد کسب‌وکارهای جدید، رونق گرفتن تولید و صادرات را فراهم می‌کند. وی در ادامه وبااشاره به سیاست‌گذاری اشتباه و تاثیر آن بر کارآفرینی و تداوم اشتغالزایی گفت: در مواردی شاهد هستیم که مجوزهای بیش از ظرفیتی در یک حوزه کاری صادر می‌شود؛ بدون تردید این دست فعالیت‌ها و اشتغالی که به‌همراه آن ایجادشده، پایدار نیست. کرمانشاهی افزود: کارآفرینان علاوه بر مسائل کلان یادشده در جزئیات نیز با چالش‌هایی روبه‌رو هستند که رفع آن ضروری به‌نظر می‌رسد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به مشکلات موجود در رویارویی با قانون کار، تامین اجتماعی، مالیات و... اشاره کرد یا می‌توان از تسهیلات بانکی به‌عنوان دیگر عاملی نام برد که تاثیر جدی بر عملکرد کارآفرینان دارد. این تسهیلات باید زمینه حمایت از کارآفرینی را فراهم کند، در غیر این‌صورت، محل اشتغالزایی خواهد بود.

وی افزود: البته کارآفرینی هم که قصد دارد کسب‌وکاری را آغاز کند یا توسعه بخشد نیز، مسئول است و باید این اقدام را با درایت کامل و بررسی دقیق شرایط موجود انجام دهد. شناخت رقبا، شرایط تولید و ظرفیت‌های داخلی، امکان حضور بازارهای جهانی و... ضروری به‌نظر می‌رسد و زمینه تداوم این کسب‌وکارها را فراهم می‌کند.

> توسعه کارآفرینی به الزاماتی نیاز دارد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به کاهش بروکراسی اداری، تسهیل قوانین و مقررات، همسویی سیاست‌گذاران و همگام بودن با شعارها اشاره کرد

صنعت فولاد، فرصتی برای اشتغالزایی

رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: توسعه صنعتی، ایجاد موقعیت‌های شغلی جدید و توسعه اقتصادی همگی در سایه کارآفرینی محقق می‌شوند. در میان صنایع‌معدنی، صنعت فولاد به‌دلیل ویژگی‌های استراتژیکی که دارد، همواره موردتوجه بوده است. البته ایجاد کسب‌وکارهای جدید در این صنعت به سبب موقعیت آن، بزرگ‌تر از کارآفرینی‌های رایج است.

در واقع بیشتر واحدهای صنعتی و معدنی این زنجیره در مقیاس بزرگ احداث می‌شوند. با این وجود، این صنعت و سایر صنایع وابسته به آن، از ظرفیت ویژه‌ای برای تولید، توسعه، کارآفرینی، اشتغالزایی و رشد اقتصادی برخوردار هستند. وی افزود: تولید فولاد در رده صنایع مادر قرار دارد. تولید این فلز استراتژیک بر پایه بهره‌گیری از ذخایر غنی معدنی و انرژی در کشور ما توسعه یافته است. این زنجیره از معدن آغاز می‌شود.

اکتشاف، استخراج ذخیره سنگ‌آهن، انتقال آن به واحدهای فرآوری، تولید کنسانتره، گندله، آهن‌اسفنجی و در ادامه تبدیل آن به شمش فولاد و در ادامه نورد و ساخت محصولات مختلف پایین‌دستی در این زنجیره قرار دارند. بنابراین از یک‌سو بهره‌گیری از این ذخیره زمینه اشتغالزایی و به‌دنبال آن، توسعه اجتماعی، اقتصادی و حتی فرهنگی را فراهم می‌کند و از سوی دیگر، به‌ازای هر موقعیت شغلی که در این زنجیره وجود دارد، موقعیت‌های شغلی بسیاری به‌طور غیرمستقیم ایجاد خواهد شد، در واقع فعالیت در این زنجیره فرصتی مغتنم برای کارآفرینی و رونق کسب‌وکارهای گوناگون فراهم می‌کند. شهرستانی اظهار کرد: ایران در گذشته و به‌واسطه توسعه نیافتن زنجیره فولاد، در رده کشورهای صادر کننده سنگ‌آهن قرار داشت، اما امروزه امکان فرآوری و مصرف کل سنگ‌آهن استخراج‌شده از منابع معدنی کشور و تولید محصولی با ارزش‌افزوده بالاتر وجود دارد. در ادامه، ایران توانست جایگاه خود را در تولید فولاد به رتبه دهم ارتقا دهد و به یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان بزرگ فولاد جهان بدل شود.

این فعال صنعت فولاد گفت: چنانچه طرح‌های توسعه در صنعت فولاد با جدیت دنبال شود، شاهد رشد کارآفرینی در این حوزه خواهیم بود. به‌عنوان مثال، تولید فولاد با ظرفیت در نظر گرفته‌شده در افق ۱۴۰۴، مستلزم جابه‌جایی ۳۰۰ میلیون تن محصول است. در چنین شرایطی، فعالیت در حوزه حمل‌ونقل به‌شدت توسعه خواهد یافت. علاوه بر این، فرصتی برای توسعه این بخش یا در ادامه، امکانی برای توسعه سایر صنایع از نیروگاه تا ساخت تجهیزات معدنی، استارت‌آپ‌ها، ماشین‌سازی و... فراهم می‌شود.

سخن پایانی

کارآفرینی و ظرفیت‌های معدنی در کنار هم، امکانی برای توسعه صنعتی و اقتصادی کشور را فراهم می‌کنند، همزمان تولید ارتقا و اشتغالزایی افزایش می‌یابد، از این‌رو انتظار می‌رود زمینه فعالیت، تداوم تولید و توسعه در بخش معدن و صنایع معدنی موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گیرد.

ثبت رکورد تولید ماهانه کلاف در ذوب‌آهن اصفهان

به‌همت تلاشگران کارگاه نورد ۳۵۰ ذوب‌آهن اصفهان، رکورد تولید ۲۰۸۰۰ تن در تیر را ثبت کرد. به‌گزارش شرکت ذوب‌آهن اصفهان، با تولید ۲۰۸۰۰ تن کلاف در تیر، رکورد تولید این محصول در شرکت ذوب‌آهن اصفهان شکسته شد. محمدامین یوسف‌زاده، مدیر مهندسی نورد ذوب‌آهن اصفهان درباره این رکورد تولیدی گفت: مهندسی نورد از حدود دی سال ۱۳۹۹ افزایش تولید کلاف را در دستور کار قرار داد و تا قبل از آن، تولید کلاف به‌طورمیانگین حدود ۱۰۰۰۰ تن در ماه بود که اواخر سال ۱۴۰۰ به حدود ۱۹۰۰۰ تن تولید رسیدیم و در تیر امسال نیز رکورد ۲۰۸۰۰ تن در انواع سایزهای مختلف ثبت شد.

وی پارامترهای ارتقای تولید محصول کلاف را چنین برشمرد: افزایش سرعت خطی و گاه رفع ایرادات، مهارت و تجربه بالای پرسنل و همچنین تمرکز بیشتر کارگاه نورد ۳۵۰ روی تولید محصول کلاف از جمله دلایل ثبت این رکورد تولید محسوب می‌شوند.

مدیر مهندسی نورد ذوب‌آهن اصفهان بااشاره به اینکه بعد از محصولات ریل و انواع Hها، کلاف سومین محصول با ارزش‌افزوده تولیدی است، اظهار کرد: محصول کلاف برای نخستین‌بار در حدود سال ۷۸ و به‌میزان ۲۰۰۰ تن در ماه تولید شد و روند رشد و توسعه تولید را در پیش گرفت.

این مقام مسئول درباره میزان ارزش‌افزوده محصول صادراتی کلاف نیز بیان کرد: ارزش‌افزوده کلاف نسبت به میلگرد ساختمانی که با افت شدیدی در نرخ مواجه شده، بیش از ۲برابر است و حاشیه سود بسیار بهتری نسبت به میلگردها دارد. این محصول براساس استاندارد ملی ۶۰۳۰ تولید می‌شود و چنانچه مشتری، استاندارد دیگری را برای تولید درخواست کند، بررسی و برای تولید آن اقدام خواهد شد.

در ادامه، حسین مشکین، سرپرست نورد ۳۵۰ نیز گفت: با تلاش و کوشش کارکنان این کارگاه، خدا را شکر، محصول کلاف در تنوع و سایزهای گوناگون از روند تولید بسیار خوبی برخوردار شده است.

وی افزود: از جمله خواص ویژه محصولات کم کربن که کلاف نیز در این دسته قرار می‌گیرد، کشش‌پذیری بالای آن تا قطر ۲ میلیمتر به‌صورت سرد است که کاربرد آن را در صنایع مختلف فراهم می‌کند.

فرصتی برای توسعه برنامه‌های شرکت‌های بورسی فولاد مبارکه

حضور پررنگ شرکت‌های بورسی فولاد مبارکه در چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت مالی، فرصتی مناسب برای اجرای برنامه‌های توسعه‌ای آنها است.

به‌گزارش ایراسین، احمدرضا سبزواری، مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری توکا فولاد اظهار کرد: حضور پررنگ شرکت‌های بورسی فولاد مبارکه در چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت مالی، فرصتی مناسب برای اجرای برنامه‌های توسعه‌ای آنها است. وی افزود: نمایشگاه‌ها در ایران و جهان محل تبادل نظرات، دیدگاه‌ها و شناخت فرصت‌ها و توانمندی شرکت‌ها است.

مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری توکا فولاد تاکید کرد: چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت مالی در همین راستا برپا شده و شرکت‌های حاضر در بازار سهام و سرمایه به‌خوبی می‌توانند با ظرفیت‌های یکدیگر و بانک و بیمه آشنا شوند.

وی در ادامه گفت: در واقع، این نمایشگاه نیز فرصتی است برای همه علاقه‌مندان برای یادگیری و افزایش دانش و همچنین برای شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات که بتوانند توانمندی‌های خود را به‌خوبی عرضه کنند.

سبزواری افزود: در این شرایط، بازدیدکنندگان باید از نقطه‌نظرات کارشناسان و متخصصان به‌خوبی استفاده کنند و حضور پررنگ شرکت‌های بورسی فولاد مبارکه و شرکت کارگزاری باهنر و برگزاری کارگاه‌های آموزشی در این نمایشگاه، غرفه شرکت‌های فولاد مبارکه را بسیار پررنگ کرده که جای تقدیر و قدردانی است.

مدیرعامل گروه سرمایه‌گذاری توکا فولاد در عین حال تاکید کرد: حضور شرکت‌های بورسی شرکت فولاد مبارکه در این نمایشگاه، زمینه آشنایی آنها و سهامداران با فضای توسعه کاری را فراهم کرده و امیدواریم که شرکت‌های بورسی بتوانند از این فرصت مناسب برای اجرای برنامه‌های توسعه خود به‌خوبی استفاده کنند.

ذخیره قطعی سنگ‌آهن کشور ۳.۳میلیارد تن است

واپسین گزارش طرح جامع فولاد نشان می‌دهد که میزان ذخایر قطعی سنگ‌آهن کشور، ۳.۳ میلیارد تن است.

به‌گزارش دنیای‌معدن، نشست پایش طرح جامع فولاد کشور با حضور محمد آقاجانلو، مدیرعامل؛ مدیران و کارشناسان شرکت ملی فولاد ایران برگزار و مسائل مرتبط با صنعت فولاد پایش شد. براساس مطالعات انجام‌شده، ۳۸درصد تولید سنگ‌آهن جهان متعلق به استرالیا است که ایران در رده‌بندی جهانی با ذخیره ۳.۳ میلیارد تنی در ردیف نهم جهان قرار دارد. از این مقدار ذخیره، یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تن آن دارای محتوای آهن است.

طبق این گزارش، تا افق ۱۴۰۴ و میزان برنامه مصرف سنگ‌آهن، ۱.۲میلیارد تن ذخیره وجود خواهد داشت.

در این گزارش، تاکید شده است که ذخیره ۲ میلیارد تنی تا ۲۳ سال پس از افق ۱۴۰۴، صنایع فولادی کشور را تغذیه خواهد کرد.

همچنین در بخش دیگری بااشاره به حوزه زغال‌سنگ اعلام شد، تعداد ۲۰۶ معدن زغال فعال در کشور وجود دارد که میزان ذخایر زمین‌شناسی آن ۱۱ تا ۱۴ میلیارد تن تخمین زده می‌شود.

مجتمع فولاد سبا

نوبت دوم

آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای

(ارزیابی کیفی)

موضوع: احداث خط آنیل پیوسته با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در سال به روش EPC

از آنجایی که این شرکت در نظر دارد نسبت به انجام عملیات طراحی و مهندسی، خرید تجهیزات ساخت داخل و خارج از کشور، نصب، راه‌اندازی و تضمین عملکرد خط آنیل پیوسته به ظرفیت ۵۰۰ هزار تن در سال به روش EPC در داخل فنس شرکت فولاد مبارکه به صورت همکار با یک شرکت خارجی صاحب تکنولوژی اقدام نماید لذا از کلیه پیمانکاران توانمند که در زمینه موضوع فوق‌الذکر دارای تخصص و توانایی و دارای شرایط لازم و همچنین امکان همکاری با یک شرکت صاحب تکنولوژی دارای رفرنس در موضوع قرارداد می‌باشند تقاضا می‌گردد ضمن ارسال نامه اعلام آمادگی نسبت به ارسال مدارک و مستندات براساس موارد ذیل اقدام نمایند.

- ارائه تفاهم‌نامه با همکار خارجی معتبر صاحب تکنولوژی و دارای رفرنس
- تجربه و سوابق اجرایی پیمانکار داخلی
- توان مالی پیمانکار داخلی شامل صورت‌های مالی حسابرسی شده
- حسن سابقه در کارهای قبلی مرتبط با موضوع مناقصه
- توان فنی، پشتیبانی شامل: چارت سازمانی، سیستم مدیریتی کارشناسی و اجرایی (چارت سازمانی) به همراه رزومه و سوابق، توان تجهیزاتی، ماشین‌آلات و کارگاه ساخت، توان تامین تجهیزات خرید خارجی
- گواهینامه صلاحیت ایمنی از اداره کار

نحوه ارسال اسناد و مدارک:

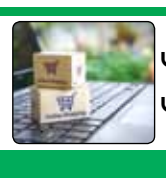
کلیه متقاضیان در صورت تمایل لازم است حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۲ نسبت به ارسال اسناد و مدارک به آدرس: اصفهان- ۷۵ کیلومتری جنوب‌غربی اصفهان- صندوق پستی: ۱۶۱ مبارکه واحد قراردادهای توسعه اقدام نمایند.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۳۸۰۷- ۰۳۱۵۲۷۳ تماس حاصل فرمایید.

* ارایه مدارک و سوابق هیچگونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.
* بدیهی است پس از بررسی پیشنهادات از شرکت‌های توانمند جهت مراحل بعدی دعوت به عمل خواهد آمد.

روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

گسترش تجارت
شنبه
۸ مرداد ۱۴۰۱
اول محرم ۱۴۴۴
۳۰ ژوئیه ۲۰۲۲
شماره ۲۱۱۳
پیاپی ۳۴۳۱
www.Tejaratdaily.com

سلطه تجارت آنلاین بر مشاغل

مسئولیت‌پذیری حرف اول و آخر را می‌زند

تفاوت سوداگری و کارآفرینی

ضرورت برنامه‌ریزی برای توسعه مشاغل خانگی

کارآفرینان خانگی متولی ندارند!

عکس: آیدا فریدی

توجه به کارآفرینی و حوزه‌های زیرمجموعه آن می‌تواند نسخه‌ای شفابخش برای اقتصاد بیمار کشورمان باشد. یکی از زیرمجموعه‌های مهم حوزه کارآفرینی، مشاغل و کارآفرینی‌های خانگی است که بیشتر افراد فعال در آن را زنان خانه‌دار تشکیل می‌دهند. حذف بسیاری از هزینه‌های سنگین نظیر خرید یا اجاره فضای کار، ایاب و ذهاب، هزینه‌های جاری مشاغل خارج از خانه و مواردی از این دست سبب می‌شود مشاغل خانگی در صورت توجه و حمایت، به‌سرعت به ثمر و بازدهی برسند.

صمت در این گزارش به نقش مشاغل خانگی در کارآفرینی پرداخته است.

مشاغل خانگی کدامند؟

از انواع مدل‌های شغلی که در زمینه‌های مختلف می‌توانید انجام دهید، فعالیت در خانه است. مشاغل خانگی انواع مختلفی دارند که افراد باتوجه به مهارت و تخصص خود به آنها می‌پردازند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مشاغل خانگی را این‌گونه تعریف کرده است: «آن دسته از فعالیت‌هایی که توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب‌وکار بدون مزاحمت و ایجاد اخلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت یا کالای قابل‌عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌شود.» بسیاری از کارخانه‌های بزرگی که امروزه می‌شناسیم، ابتدا به‌عنوان مشاغل خانگی کار خود را شروع کرده‌اند. کارخانه بهروز یکی از مشهورترین کارخانه‌هایی است که با تولید محصولات خانگی مانند رب، ترشی و مربا و ارائه آن به فروشگاه‌ها و مغازه‌ها به‌تدریج کسب‌وکار خود را گسترش داد و در نهایت کارخانه «بهروز» را برای تولید این محصولات تاسیس کرد.

پیدا کردن یک شغل مناسب دغدغه‌ای است که بیشتر ما پس از تحصیل به آن دچار می‌شویم. این مسئله گاهی ما را مجبور می‌کند که شغل‌های مختلف و در بسیاری از موارد نامرتبط را امتحان کنیم. افراد باهوش همیشه به‌دنبال بهترین راهکارها هستند و با استفاده از ابزارهای موجود، این دغدغه را به حداقل می‌رسانند. تغییر مدل‌های شغلی یکی از ابزارهایی است که می‌توانید از آن به‌عنوان یک فرصت استفاده کنید. یکی از این مدل‌های شغلی، مشاغل خانگی است؛ فعالیتی که با کمترین امکانات و هزینه می‌تواند توسط عضو یا اعضای یک خانواده انجام شود. انجام این نوع فعالیت شغلی، مزایای فراوانی دارد که در چند سال اخیر، افراد بسیاری را به خود جذب کرده است. اگر می‌خواهید به این فضای رقابتی وارد شوید، پیش از هر چیز باید قواعد آن را یاد بگیرید. نخستین قاعده برای وارد شدن به این مشاغل رقابت‌پذیر، ثبت برند مشاغل خانگی است.

افزایش سهم مشاغل خانگی در اقتصاد

علاءالدین ازوجی- رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران: یکی از مولفه‌های اصلی برون‌رفت از معضل بیکاری دانش‌آموختگان از جمله زنان دانش‌آموخته دانشگاهی، استفاده از ظرفیت مشاغل خانگی و کار در منزل است و با افزایش سهم مشاغل خانگی در اقتصاد به ۱۰ درصد می‌توان بیش از ۲ میلیون شغل ایجاد کرد.

در کشورهای توسعه‌یافته مشاغل خانگی از جایگاه بالایی برخوردارند و در چند سال گذشته باتوجه به شیوع بیماری کرونا تعداد شغل‌های ایجاد شده در این بخش در دنیا بیش از ۲.۵ برابر شد. بیش از ۹ تا ۱۱ درصد شاغلان در کشورهای توسعه‌یافته از جمله استرالیا، امریکا و انگلیس در کسب‌وکارهای خانگی مشغول به کار هستند. همچنین در کشورهای جنوب شرق آسیا به‌دلیل وجود نیروی کار ارزان، اشتراک‌گذاری تجربیات کسب‌وکارهای خانگی یکی از الزامات این بخش است؛ بنابراین می‌توان گفت استفاده از ظرفیت‌های مشاغل خانگی یکی از راهبردهای مهم در این کشورها محسوب می‌شود. مشاغل خانگی در اقتصاد ایران مکان‌محور است، اما در کشورهای موفق و پیشرو فعالیت‌محور هستند و نقش اصلی در تولیدات خرد و بهبود درآمد خانوارها دارند.

عبدالمجید شیخی، کارشناس اقتصادی: مشاغل در هر مقیاسی قابلیت تعریف دارند؛ یعنی هم می‌توانیم مشاغل را در مقیاس بسیار کوچک یک‌نفره در یک خانوار تعریف کنیم و هم در قالب پروژه‌های بزرگ. در این بین لازمه بهره‌وری، رعایت ترکیب مقیاس‌های مختلف در هر فعالیتی است که باید به‌تناسب شکل گیرد. مشاغل خانگی جزو پروژه‌های با کاربری بالا و کم‌سرمایه هستند و در آنها امکان انعطاف نیز وجود دارد. همین انعطاف کمک می‌کند مشاغل خانگی به سمت کاربری بیشتر و سرمایه‌بری کمتر هدایت شوند.

می‌توان ۳ مزیت را برای مشاغل خانگی متصور بود؛ اول کمینه و حداقل‌سازی هزینه‌های تاسیس، دوم کاهش هزینه‌های بهره‌برداری و سوم افزایش بهره‌وری و کیفیت تولیدات. هزینه ساخت، تاسیس، اسکان و استقرار در مشاغل خانگی به‌شدت پایین است. از سوی دیگر از آنجایی که این مشاغل با انگیزه‌های خودکارفرمایی و سودآوری شخصی ایجاد می‌شود، جنبه رقابتی کار بالاتر می‌رود و به همین دلیل مشاغل خانگی به لحاظ افزایش بهره‌وری و کیفیت نیز می‌توانند نسبت به مشاغل دیگر مزیت پیدا کنند.

مزایای مشاغل خانگی

از دیگر مزایای مشاغل خانگی کاهش هزینه‌های بهره‌برداری است، چراکه این نوع مشاغل بسیاری از هزینه‌های زائد تشریفاتی از قبیل بیمه نیروی کار که جزو هزینه‌های بهره‌برداری به حساب می‌آید را ندارند.

بی‌نیازی مشاغل خانگی از تسهیلات هنگفت از دیگر مزیت‌های این نوع فعالیت اقتصادی است؛ بنابراین دست موسسات مالی و پولی برای ارائه تسهیلات در این زمینه بازتر و ضریب عدم وصول یا تعویق افتادن مطالبات در این گونه مشاغل بسیار کمتر است. خوداشتغالی اعضای خانوار را می‌توان از دیگر مزیت‌های مشاغل خانگی دانست و دلسوزی موجود بین اعضای خانواده و وجود اعتماد، محاسن این مشاغل را بالاتر می‌برد.

ایجاد اشتغال فراوان، کاهش هزینه‌ها در ایجاد شغل، ایجاد درآمد، افزایش تولید، افزایش صادرات، جلوگیری از واردات، جایگزین کردن کالاهای وارداتی با تولید داخلی از جمله تاثیرات مشاغل خانگی بر اقتصاد کشور است.

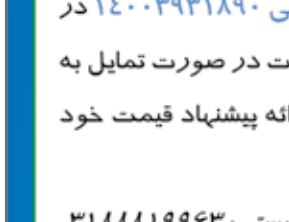

با این همه متاسفانه از آنجایی که برنامه‌ای برای مشاغل خانگی در کشور ما تعریف نشده و از طرفی دیگر این بخش متولی ندارد، این مشاغل در وضعیت مناسبی قرار ندارند؛ بنابراین باید وزارتخانه‌های مختلف در زمینه مشاغل خانگی دستورات لازم را به زیربخش‌های خود صادر کنند. در زمینه مشاغل صنعتی و تجاری، وزارت صنعت، معدن و تجارت و در زمینه تولیدات کشاورزی باید وزارت جهاد کشاورزی وارد گود شوند، این در حالی است که وزارتخانه‌های تخصصی در این ماجراها دخل و تصرفی ندارند و برنامه‌ای هم برای ورود به این مسئله طرح‌ریزی نشده است؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد باید ابتدا تعریف و حمایت از مشاغل خانگی در یک برنامه‌ریزی منسجم صورت گیرد و سپس در راستای راه‌اندازی و نظارت بر آنها گام برداشته شود.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده برای بهبود شرایط ایجاد مشاغل خانگی قبل از هر چیز نیاز به یک برنامه‌ریزی گسترده داریم. ابتدا باید سبدی از مشاغل خانگی توسط دستگاه‌های متولی تعریف شود و سپس روی ایجاد، تشویق، ساماندهی نظام تعرفه‌ها، قیمت‌ها و آموزش افراد در این زمینه برنامه‌ریزی جامع صورت گیرد تا این مشاغل بتوانند در یک فضای محاسبه‌شده و راهبردی به فعالیت بپردازند. از سوی دیگر باید توجه داشت مشاغل خانگی در ابتدای فعالیت خود نیازمند کمک‌های حمایتی هستند؛ حمایت‌های پولی، فنی، تسهیلاتی، بازاریابی، آموزش و حتی ایجاد فضایی برای بازدید از نمونه‌های خارجی و استفاده از تجارب کشورهای دیگر در زمینه مشاغل خانگی. در این زمینه می‌توان کشور چین را به‌عنوان نمونه‌ای مناسب در نظر گرفت، چراکه چینی‌ها بسیاری از قطعات و کالاهای ریز تولیدی و صادراتی خود را در قالب همین مشاغل خانگی تولید می‌کنند. در نهایت تعیین متولی مشخص برای این کسب‌وکارها می‌تواند گامی در راستای ساماندهی و توسعه آنها به‌شمار رود.

رتبه برتر ایمنی جنوب شرق کشور به فولاد هرمزگان رسید

شرکت فولاد هرمزگان موفق شد نشان درجه ۲ ایمن‌یار جنوب شرق کشور را و عنوان واحد برگزیده و نشان درجه ۱ ایمنی جنوب شرق را به خود اختصاص دهد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، کمیته اعطای نشان ایمنی در منطقه جنوب شرق کشور، فولاد هرمزگان را به عنوان واحد برگزیده ایمنی انتخاب و نشان درجه ۱ ایمنی را به دکتر عطاالله معروفخانی مدیرعامل فولاد هرمزگان اعطا کرد.

در متن این تقدیرنامه که از سوی مدیرکل تعاونی سه استان کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان تنظیم شده آمده است:

«جناب آقای دکتر عطاالله معروفخانی

مدیرعامل محترم شرکت فولاد هرمزگان

انتخاب آن شرکت از سوی کمیته اعطای نشان ایمنی در منطقه جنوب شرق کشور به عنوان واحد برگزیده ایمنی و کسب نشان درجه ۱ ایمنی در سال ۱۴۰۰ را تبریک عرض نموده و بدینوسیله از حسن تدبیر و تلاش کارکنان آن شرکت در راستای توسعه و ترویج فرهنگ ایمنی تشکر و قدردانی می‌گردد. امید است با تلاش و کوشش همه‌جانبه و در رهبری و تعهد آن مدیریت نسبت به بهبود مستمر و حفظ شاخص‌های این نشان موفق باشید.

از درگاه خداوند تبارک و تعالی توفیق روزافزون آن مجموعه را خوستاریم.

همچنین علی اکبر محمود صالحی، مدیر HSE شرکت فولاد هرمزگان به عنوان ایمن‌یار برگزیده ایمنی در جنوب شرق کشور برگزیده و موفق شد نشان درجه ۲ ایمنی سال ۱۴۰۰ را کسب کند.»

آگهی مناقصه عمومی شماره ۱۴۰۱/۲۱/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "تامین اقلام پروژه‌های آبرسانی و اجرای ۱۰۰ متر پایپ جکینگ ۱۲۰۰ میلیمتر" خود را واقع در منطقه گل گهر از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت شرکت به نشانی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۳ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

اطلاعیه

شرکت خدماتی شهرک صنعتی اشتهارد به شماره ثبت ۵۹۶ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۹۳۱۸۹۰

به اطلاع کلیه مدیران محترم موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابرسان رسمی کشور می‌رساند شرکت خدماتی شهرک صنعتی اشتهارد به شماره ثبت ۵۹۶ و شناسه ملی ۱۴۰۰۳۹۳۱۸۹۰ در نظر دارد نسبت به حسابرسی سال مالی ۱۴۰۰ اقدام نماید لذا مقتضی است در صورت تمایل به همکاری تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۲ نسبت به ارائه پیشنهاد قیمت خود اقدام مقتضی را معمول فرمایید.

نشانی: شهرک صنعتی اشتهارد، بلوار ابوریحان جنب مسجد امام سجاد کدپستی: ۳۱۸۸۸۱۹۹۶۳

تماس: ۸-۳۷۷۷۳۶۳۶-۰۲۶ واتساپ: ۰۹۳۶۳۰۲۳۰۰۳

هیات‌مدیره شرکت خدماتی شهرک صنعتی اشتهارد

یادداشت

اعتمادی که کمرنگ شد

سیدمحمد عبداللهی ـ رئیس اتحادیه فروشندگان اشیای قدیمی و صنایع‌دستی تهران

در چند سال اخیر تحولات زیادی در عرصه‌های بین‌المللی کسب‌وکار شکل گرفت که مهم‌ترین آن ظهور و ورود بسیاری از کسب‌وکارها در فضای دیجیتال بود. افزایش استفاده از فضای دیجیتال برای مشاغل و درآمدزایی، از چندین جهت قابل‌بررسی و دارای مزایا و معایب زیادی است. آشنا شدن افراد با مشاغل و کسب‌وکارها در فضای آنلاین و همچنین فروش در زمان‌هایی که به‌دلیل قرنطینه افراد مجبور به تعطیل کردن مغازه‌های خود بودند، از مهم‌ترین جنبه‌های مثبت حضور کسب‌وکارها در فضای اینترنتی به‌شمار می‌رود. در مدت زمانی که به‌دلیل شیوع ویروس کرونا، در بازه‌های بلندمدت بازارها تعطیل بودند، بسیاری از مشاغل توانستند تنها با فروش اینترنتی بخشی از درآمدهای خود را حفظ کنند، همچنین این تعامل و سود، دوطرفه بوده و خریداران نیز توانستند نیازهای خود را به‌راحتی از فروشگاه‌های آنلاین تهیه کنند. توسعه کسب‌وکارها در فضای آنلاین به‌طورکلی فرصت مناسبی برای توسعه بازار صنایع‌دستی است، اما برخی کارشناسان و فعالان حوزه صنایع دستی معتقدند فعالیت‌های مجازی فعلی، نقایص زیادی داشته که در صورت استمرار و رفع نشدن آنها، ممکن است به بدنه بخش صنایع‌دستی کشور آسیب وارد شود.

همان‌طور که در ابتدا عنوان شد، با شیوع ویروس کرونا، بسیاری از صاحبان مشاغل در بستر آنلاین شروع به فعالیت و توسعه کسب‌وکار خود کردند. در این میان کسب‌وکارهای مربوط به تولید و عرضه محصولات صنایع‌دستی نیز دیده می‌شود. در نگاه نخست می‌توان مزیت‌های زیادی را برای فروش صنایع در بستر مجازی برشمرد. افزایش شناخت مخاطبان از صنایع‌دستی و ترغیب افراد به خرید محصولات این دسته، از ابعاد و وجهه‌های مثبت ورود کسب‌وکارهای این حوزه محسوب می‌شود، اما باوجود تمام مزایای عنوان‌شده این اتفاق زوایای تاریکی هم دارد. می‌توان گفت فعالیت‌های فعلی که در بسترهای مجازی انجام می‌گیرد، ضربه مهمی را به حوزه صنایع‌دستی وارد کرده است، چرا که به‌سبب نبود نظارت مناسب بر اجناس عرضه‌شده در فضای مجازی، تولیدات از کمیت و کیفیت مناسبی برخوردار نیستند. در توضیح این موضوع باید گفت کسب‌وکارهای کوچک یا حتی خانگی در این مدت به حوزه صنایع‌دستی وارد شدند و تولیدات را با کیفیت‌های گوناگون به مردم عرضه کردند. پایین بودن کیفیت کارهای ارائه‌شده به‌دلیل بی‌تجربگی افراد یا نبود نظارت‌های قانونی بر فعالیت‌ها، اعتماد عمومی را نسبت به کیفیت صنایع‌دستی از بین برده است. این موضوع، مهم‌ترین اثر مخرب فعالیت برخی افراد در کسب‌وکارهای مجازی مربوط به صنایع‌دستی است. از آنجایی که نمی‌توان نظارت و مدیریت مناسبی بر کسب‌وکارهای فعال در فضای مجازی داشت، نتوانستیم تا امروز از مزیت‌ها و فرصت‌های فضای مجازی به‌درستی بهره گیریم.

اگر بخواهیم به‌طورکلی بازار و اقتصاد صنایع‌دستی را ارزیابی کنیم، اخبار خوبی را نمی‌توان اعلام کرد. در چند مدت اخیر شاهد شکل‌گیری تورم در تمام بخش‌های اقتصادی جامعه بودیم و این تورم به صنایع‌دستی هم رسید. افزایش نرخ مواد اولیه، رشد دستمزد کارگری، هزینه حامل‌های انرژی و دیگر مسائل جنبی سبب شده تا تولیدکنندگان در موضع ضعف قرار گیرند. در بحث صنایع‌دستی نیز، این فشارهای اقتصادی بیشتر بوده و نبود بازار فروش مناسب، به‌تمامی این مشکلات اضافه کرده است. محدودیت شدیدی برای بازار صنایع‌دستی وجود دارد. در کنار افزایش تمام هزینه‌های تولید، باید خاطرنشان کرد فشار اقتصادی بر مردم هم بوده و مشکلات اخیر سبب شده تا قدرت خرید جامعه به‌شدت کاهش یابد، در نتیجه فعالان صنایع‌دستی نه‌تنها نتوانستند بازاری ایجاد کنند و توسعه دهند، بلکه نتوانستند بازار فعلی خود را حفظ کنند.

با کوچک شدن بازار داخلی و افزایش هزینه‌های تولید، به‌ناچار تولیدکنندگان فعالیت‌های خود را محدود کردند و در نتیجه تولید چندانی در بازار نداشتیم و تمام این مسائل در کنار یکدیگر سبب شده تا شاهد کم‌رونقی بازار صنایع‌دستی در سطح گسترده باشیم.

سلطه تجارت آنلاین بر مشاغل

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

بسیاری از کارشناسان اقتصادی و فعالان حوزه تجارت‌آنلاین معتقدند افزایش ضریب نفوذ اینترنت و تغییر رفتار خرید مشتریان به‌نفع این تجارت، از مهم‌ترین پیامدهای پاندمی ویروس کرونا در چند سال اخیر بود. در این میان، کسب‌وکارهای خرد و متوسط توانستند با استفاده از بسترهای اینترنتی، وارد میدان فعالیت شوند و درآمدزایی‌های مهم و قابل‌توجهی داشته باشند، از این‌رو بسیاری از مشاغل در مدت شیوع ویروس کرونا شکل گرفته و شاهد بروز کارآفرینی وسیعی در این حوزه بوده‌ایم، همچنین از سوی دیگر سایر کسب‌وکارها نیز فرصت توسعه و گسترش حیطه فعالیت خود را داشته و توانستند از بحران‌های اقتصادی حاکم بر جهان عبور کنند. صمت در این گزارش، به بررسی تاثیر بسترهای آنلاین بر توسعه کسب‌وکارها و همچنین کارآفرینی پرداخته و در این‌باره با کارشناسان و فعالان حوزه کسب‌وکار گفت‌وگو کرده است.

نرخ رشد ۲۸درصدی تبدیل مشاغل سنتی به کسب‌وکارهای آنلاین، از مشاهدات مهمی بود که در پی تحلیل روند کسب‌وکارهای آنلاین در ایران به‌دست آمد

مردم به خرید آنلاین ترغیب شدند

مرتضی شایق، مدیر ارشد دیجیتال‌مارکتینگ در گفت‌وگو با صمت به تاثیر کرونا بر شکل‌گیری کسب‌وکارهای اینترنتی و توسعه تجارت آنلاین پرداخت و گفت: اگرچه کرونا سراسر بدی بود، اما در فضای کسب‌وکار، افزایش ضریب نفوذ اینترنت و تغییر رفتار خرید مشتریان نفع خریدآنلاین را به‌همراه داشت.

طبق گزارش آماری که از بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی منتشر شده، در سال ۱۴۰۱، ضریب نفوذ اینترنت در ایران به بیش از ۱۲۷درصد رسیده که این رقم در سال ۹۸، ۹۰درصد بود. در تحقیقات جهانی انجام‌شده توسط کنفرانس توسعه تجارت سازمان ملل متحد، خرید اینترنتی پس از کرونا به‌اندازه مجموع ۱۰سال اخیر رشد داشت.

در تحقیقات میدانی که توسط این نهاد انجام شده، ۶۲درصد از افرادی که قبل از کرونا از فضای آنلاین خرید انجام نمی‌دادند، در حال حاضر بخش مهمی از نیازهای خود را از فروشگاه‌های اینترنتی تهیه می‌کنند.

وی ادامه داد: در تحقیقاتی که کنفرانس توسعه تجارت سازمان ملل متحد انجام داد، از جامعه آماری موردبررسی پرسیده شد که پس از بهبود شرایط پاندمی کرونا، خریدهای خود را به چه صورت انجام خواهند داد. ۱۳درصد از این افراد اعلام کردند فقط خریدهای خود را به صورت آنلاین انجام می‌دهند و دیگر خرید حضوری نخواهند داشت.

۲۷درصد افراد نیز اولویت خریدهای خود را بر فروشگاه‌های آنلاین قرار داده و ۴۳درصد نیز تمایل داشتند تا خریدهای حضوری و آنلاین خود را به نسبت مساوی ادامه دهند، در این میان تنها ۳درصد اعلام کردند که تمامی خریدهای خود را به‌صورت حضوری انجام خواهند داد؛ نکته نتایج این تحقیق این است که رشدی ۷۰درصدی در میزان تمایل افراد به استفاده از فضای آنلاین برای انجام خریدها دیده شد.

افزایش درآمد فروشگاه‌ها

به‌گفته شایق، افزایش میانگین فروش اینترنتی نخستین تاثیری بود که کرونا بر مشاغل و کسب‌وکارها داشت.

او در این‌باره توضیح داد: طبق آمار تحقیقاتی به‌دست‌آمده از تحلیل روند کسب‌وکارهای آنلاین در ایران، حوزه آموزش آنلاین در ایران، بیش از ۸۰درصد نسبت به زمان پیش از کرونا فروش داشت.

در این آمار، سایت‌های برتر حوزه آموزش آنلاین در ایران بررسی شده و طبق نتایج آن، مشاهده شد که بعضی از استارت‌آپ‌های حوزه آنلاین پس از کرونا توانستند ۲دوره سرمایه‌گذاری دریافت کنند و کسب‌وکار خود را توسعه بخشند، همچنین از دیگر نتایج این تحقیقات، نمایان شدن رشد ۵۷درصدی فروش آنلاین کسب‌وکارهایی بود که تا پیش از این در بسترهای آنلاین فعالیت داشتند.

وی ادامه داد: نرخ رشد ۲۸درصدی تبدیل مشاغل سنتی به کسب‌وکارهای آنلاین، از دیگر مشاهداتی بود که در پی تحلیل روند کسب‌وکارهای آنلاین در ایران به‌دست آمد.

کاهش وفاداری مشتریان به یک فروشگاه یا برند مشخص، از دیگر تاثیرات مهم شیوع ویروس کرونا بر مشاغل بود، به‌عنوان‌مثال تا پیش از این، افراد بسیاری خریدهای آنلاین خود را از سایت‌های بزرگی مانند دیجی‌کالا انجام می‌دادند، اما در چند سال اخیر با تقویت فعالیت مشاغل و فروشگاه‌های مختلف در بسترهای آنلاین و پلتفرم‌های مجازی، با حذف واسطه، حق انتخاب برای خریداران بیشتر شد، بنابراین فرصت‌های متعدد و متنوعی برای خرید آنلاین شکل گرفت.

این مدرس تجارت‌آنلاین تصریح کرد: مقایسه قیمت، سهولت در خرید و بررسی جامع خدمات و مزایای هر فروشگاه یا برند سبب شده تا میزان وفاداری مشتریان کاهش یابد و فرصت برای خودنمایی بسیاری از کسب‌وکارها و فروشگاه‌های خرد و متوسط در فضای آنلاین به‌وجودآید.

فضا دیگر مهم نیست

شایق در ادامه صحبت‌های خود به تبدیل شدن خریداران سنتی و افراد مسن به جامعه خریداران آنلاین، به‌عنوان تاثیر مهم دیگر کرونا بر فضای کسب‌وکار اشاره کرد. او همچنین به اصطلاح omni-channel شدن کسب‌وکارها اشاره کرد و درباره آن توضیح داد: در توضیح omni-channel شدن کسب‌وکارها یا در تعبیر فارسی به‌معنای فعالیت تبلیغاتی یکپارچه در فضای چندجانبه آنلاین، باید گفت تا پیش از این، صاحبان مشاغل تمایل داشتند کسب‌وکارهای خود را در مکان‌های مرتبط تاسیس کنند، به‌عنوان مثال افراد خواهان آن بودند در بخشی از بازار مغازه داشته باشند که ضمن دارا بودن موقعیت مکانی بسیار مناسب از همه نظر، سایر کسب‌وکارهای موجود در آن منطقه نیز مرتبط با مشاغل آنها باشد، اما در حال حاضر روند تغییر کرده و مخاطبان به‌صورت اینترنتی کالای موردنظر خود را جست‌وجو کرده و پس از بررسی ابعاد مختلف و مقایسه فروشگاه‌های اینترنتی مرتبط با یکدیگر، در نهایت تصمیم‌گیری می‌کنند، از این‌رو درصد اهمیت اینکه مغازه یا فضای فیزیکی مشاغل در کجا واقع شده باشد، به‌مراتب کاهش یافته و این یکی از مهم‌ترین اتفاقات رخداده در پی افزایش تجارت‌آنلاین است.

مزایای خریدهای اینترنتی

شایق موارد مختلفی را به‌عنوان دلایل استمرار خریدهای آنلاین پس از دوران پاندمی کرونا عنوان کرد. به‌نظر او مهم‌ترین این دلایل، وجود مزایای متعدد خریدهای آنلاین نسبت به خریدهای حضوری است و در این‌باره توضیح داد: امکان مقایسه خدمات و مزایای فروشگاه‌های مختلف، سهولت در خرید و شبانه‌روزی بودن امکان انجام این فعالیت‌ها، مناسب‌تر بودن قیمت کالاها در فضای مجازی (به‌دلیل نبود هزینه‌های اضافی از جمله اجاره مغازه و...)، وجود حق انتخاب بیشتر و در نهایت نبود فشار خرید بر مشتریان، از جمله مزیت‌های مهمی است که در فضای فروشگاه‌های آنلاین نسبت به خریدهای حضوری وجود دارد.

وی در ادامه صحبت‌های خود به تشریح استراتژی‌ها و راهکارهای بهره بردن از تغییر رفتار خرید مشتریان پس از کرونا پرداخت و گفت: نخستین و اصلی‌ترین راهکار استفاده از فرصت‌های شکل‌گرفته در زمینه تجارت‌آنلاین، حضور موثر در بسترهای آنلاین و توسعه فعالیت‌ها در این فضا است.

دارا بودن سایت‌های اینترنتی از مهم‌ترین لوازم حضور به‌عنوان فروشگاه اینترنتی موفق و قابل‌اعتماد است. پلتفرم‌هایی همچون اینستاگرام، در اصطلاح، رسانه‌های اجاره‌ای هستند.

ممکن است پس مدتی، این پلتفرم‌ها دچار تغییر و تحول شده یا صفحه اجتماعی فروشگاه به هر دلیلی بسته شود. در رسانه‌های اجتماعی، کنترل امور دست صاحبان مشاغل نیست و تنها در مدت زمان کوتاه و با دسترسی محدود می‌توانند به‌فعالیت بپردازند.

وی ادامه داد: در پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام، راه دسترسی مشخص یا اطلاعاتی از مخاطبان و خریداران کسب‌وکارها وجود ندارد که در صورت بروز هرگونه ایراد همچنان بتوانیم با آنها در ارتباط باشیم.

هدف، جذب مشتری است

این مدیر ارشد دیجیتال مارکتینگ ضمن تاکید بر الزام توجه مناسب به پلتفرم‌های اجتماعی گفت: بنابر آنچه پیش‌تر توضیح داده شد، وجود سایت برای هر کسب‌وکاری که بخواهد از فروش آنلاین بهره‌برداری کند، لازم است، اما این بدان معنا نیست که از شبکه‌های اجتماعی غافل شویم.

نزدیک‌تر کردن ارتباط با مشتریان هدف و ایجاد حس نزدیکی برای مخاطبان، از دستاوردهای مهم حضور در شبکه‌های اجتماعی است.

این فضای مثبت در هنگام خرید به‌عنوان یک مزیت رقابتی مهم شناخته می‌شود، چرا که بیشتر افراد تمایل دارند خریدهای خود را از فروشگاه‌های آشنا انجام دهند.

شایق ادامه داد: جذب مشتری قدم مهمی است که باید در تمامی کسب‌وکارها به‌طور ویژه به آن داشت. مشاغل در فضای آنلاین می‌توانند در ابتدای آغاز به کار خود با استفاده از تبلیغات کلیکی در گوگل شروع کرده و با پرداخت هزینه به‌ازای کاربر واقعی، بازدیدکنندگان هدفمند به سایت‌های خود اضافه کنند.

اگر کسب‌وکارهای آنلاین بتوانند در پلتفرم‌های اجتماعی حضور موثری داشته باشند، می‌توان گفت از ماه چهارم شروع کسب‌وکار به بعد بخش مهمی از خریداران واقعی از پلتفرم‌های اجتماعی وارد سایت خواهند شد.

بسیاری از مشاغل به‌ویژه کسب‌وکارهای خرد، تنها از پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام برای عرضه و فروش محصولات خود استفاده می‌کنند و به‌دلیل حضور نیافتن در درگاه اینترنت ملی، فعالیت آنها قابل‌رصد و پیگیری نیست

توسعه با استفاده از فرصت‌ها

مجید افتخاری، عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک تهران و کارشناس کارآفرینی در گفت‌وگو با صمت به تشریح فعالیت کسب‌وکارهای حوزه پوشاک در فضای مجازی پرداخت و گفت: به‌طورکلی فضای مجازی برای تمامی کسب‌وکارها، فرصتی بود تا بتوانند در دوران کرونا تاحدی از شرایط دشوار اقتصادی عبور کنند، اما بسترهای آنلاین تنها در زمان قرنطینه کاربرد نداشته و در تمامی کشورهای جهان از این فضا به‌عنوان فرصت برای رشد و توسعه کسب‌وکارها بهره گرفتند، بنابراین فضای آنلاین در کنار بهبود و گسترش مشاغل، به کارآفرینی برای بسیاری از افراد کمک کرد و از این جهت دارای مزایای زیادی است.

وی ادامه داد: یکی از مشاغلی که در ایران، افراد طی دوران کرونا و حتی پس از آن توانستند با استفاده از فضای آنلاین در آن کارآفرینی و درآمدزایی داشته باشند، صنعت پوشاک بود.

امروزه در پلتفرم‌های مختلفی مانند اینستاگرام، شاهد شکل‌گیری فروشگاه‌های آنلاین لباس هستیم و تا چند سال پیش چنین فضایی حاکم نبود، هرچند باید تاکید کرد فروشگاه‌های آنلاین، تنها کسب‌وکارهای نوپا یا خانگی نیستند و در سال‌های اخیر بسیاری از مشاغل بزرگ و حتی برندهایی که به فروش آنلاین توجهی نداشتند، وارد فضای مجازی شدند.

برای حوزه پوشاک نیز چنین اتفاقی رخ داد و با ادامه تولید، بسیاری از افراد تولیدات خود را در فضای مجازی عرضه کردند و به‌عبارتی فعالیت‌های خود را توسعه دادند.

جلوی تخلفات اینترنتی گرفته شود

افتخاری در ادامه شکل‌گیری برخی تخلفات در فضای آنلاین را یکی از مشکلات مهم موجود در فضای کسب‌وکارهای اینترنتی عنوان کرد و گفت: می‌توان گفت کسب‌وکارهای کوچک سردمدار ورود مشاغل به فضای آنلاین در زمان شیوع ویروس کرونا بودند.

پس از ورود و عرضه این مشاغل به بسترهای اینترنتی، توجه سایر فروشگاه‌ها و فعالان صنفی به این فرصت و بستر جلب شد.

باوجود تمام مزیت‌ها و ابعاد مثبتی که حضور کسب‌وکارها در فضای آنلاین داشت، به‌دلیل نبود نظارت کافی و جامع بر روند فعالیت‌ها، شاهد تخلفاتی در این زمینه بودیم.

وی تصریح کرد: بسیاری از مشاغل به‌ویژه کسب‌وکارهای خرد، تنها از پلتفرم‌هایی مانند اینستاگرام برای عرضه و فروش محصولات خود استفاده کرده و به‌سبب حضور نیافتن در درگاه اینترنت ملی، فعالیت آنها قابل‌رصد و پیگیری نیست؛ تخلفاتی مانند چالش‌های مربوط به قاچاق نیز از جمله نتایج نبود نظارت کافی و موثر در فعالیت کسب‌وکارهای آنلاین است.

در حوزه پوشاک، ورود و عرضه کالای قاچاق که بیشتر از ترکیه وارد می‌شود، در فضای آنلاین قابل مشاهده است. باید تاکید کرد نظارت بر فعالیت مشاغل آنلاین، امری ساده نبوده و باید راهکارهای متعددی برای این امر به‌طور مستمر در پیش گرفت.

این عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان پوشاک تهران یکی از راهکارهای مناسب نظارت بر کسب‌وکارهای اینترنتی را بررسی تراکنش‌های مالی مشاغل و وضع قوانین مبنی بر لزوم اخذ مجوزهای رسمی فعالیت مشاغل آنلاین معرفی کرد.

افتخاری معتقد است با رصد کامل ورودی حساب‌ها و همچنین ایجاد چارچوب‌های قانونی مشخص، می‌توان به ساماندهی فعالیت مشاغل آنلاین دست یافت.

سخن پایانی

در چند سال اخیر با رونق اینترنت و فضای مجازی و همچنین تلفیق فناوری با تجارت، یک نوع کسب‌وکار به‌وجود آمده که در نوع خود یک انقلاب صنعتی به‌شمار می‌آید. می‌توان گفت کسب‌وکارهای مجازی امروزه تاثیرات مثبتی را بر اقتصاد و خریدوفروش آنلاین گذاشته و فرصتی جدی برای کارآفرینی در تمامی حوزه‌ها به‌شمار می‌روند.

نتایج یک پژوهش درباره راهکارهای رفع مشکلات کارآفرینی:

مسئولیت‌پذیری حرف اول و آخر را می‌زند

عکس: آیدا فریدی

کارآفرینی مفهومی است که در ایران یکسره به بخش خصوصی مرتبط می‌شود؛ گویی در یک اقتصاد، تنها سرمایه‌داران هستند که می‌توانند مسیر توسعه را مشخص و اشتغال ایجاد کنند. حال آنکه چنین نیست و آمارها و تجارب متعددی وجود دارند که نشان می‌دهد دولت نه‌تنها مانعی برای توسعه نبوده، بلکه در کشورهایی مانند ژاپن، کره جنوبی و چین، رهبری توسعه صنعتی را هم برعهده داشته است. از آنجا که به‌طور تاریخی، بورژوازی یا همان سرمایه‌دارهای وطنی، تمایلی به فعالیت‌های مولد ندارند و بیشتر ترجیح می‌دهند بازرگان باشند تا صنعتگر، نقش دولت در ایجاد شغل برای مردم دوچندان می‌شود. در این میان، بنا بر تحلیل‌های متعددی که از وضعیت اشتغال کشور در سال‌های دهه ۹۰ انجام شده، مشاغل ایجادشده در سال‌های ۹۲ تا ۹۸ اغلب در بخش خرد و به شکل خویش‌فرما بوده است؛ مشاغلی که مصداق بارز اشتغال ناپایدار هستند. این در حالی است که بیشتر مشاغل پایدار هم از آن کارمندان بخش دولتی است و کارگران بخش خصوصی با وجود مزد ناچیزی که دریافت می‌کنند، حتی امنیت شغلی هم ندارند.

پرسش اصلی آن است که آیا دولت باید فقط نظاره‌گر باشد یا اینکه در مقابل موانع واقعی، نقب بزند و مسیر را بگشاید؟ بی‌تردید اگر دولت با تکیه بر توان بزرگ اقتصادی، فکری برای اشتغال کشور نکند، در مدت کوتاهی بیکاری می‌توان مانند شیوع کرونا، جامعه را زمینگیر کند. اقتصاد ایران بیش از آنکه نیاز به خیال‌پردازی داشته باشد و در ذهن خود سرمایه‌داران مولد را به تصویر بکشد، نیاز به عملکردی دارد که همزمان با توزیع بهتر ثروت، خلق آن را هم ممکن کند. دولت در ایران با توجه به منابع انبوه زیرزمینی، نمی‌تواند دولتی بی‌طرف باشد، پس چه بهتر که نقشی بالنده و مولد را برعهده گیرد و هزینه فعالیت‌های نامولد را افزایش دهد. اما گفته‌های برخی مسئولان نشان می‌دهد همواره دولت‌ها بر تداوم مسیری که تاکنون پیموده شده اصرار دارند؛ یعنی خصوصی‌سازی بیشتر و تعدیل گسترده‌تر نیروی کار. پس در شرایطی که بخش خصوصی ایران نمی‌تواند چشم بر سودهای هنگفت فعالیت‌های نامولد ببندد، دولت‌ها نیز گاهی ترجیح می‌دهند از زیر بار مسئولیت‌های اجتماعی خود شانه خالی کنند.

▣ سرمایه‌دارانی که وارد عرصه تولید می‌شوند

به گزارش صمت براساس یک پژوهش، گروهی از صاحب‌نظران معتقدند واژه کارآفرینی برگرفته از زبان فرانسه و به معنای برعهده گرفتن است. پژوهشگران کلمه کارآفرینی را با استفاده از منطق و رشته علمی خودشان تعریف می‌کنند و هیچ دیدگاه عمومی وجود ندارد تا چشم‌اندازهای گوناگون را با هم ترکیب کند. بنیان گذاران این مبحث، مدعی هستند اختصاص دوباره منابع از حوزه کم‌بهره‌ور به حوزه‌های با بهره‌وری بیشتر، عاملی تسهیل کننده برای توسعه اقتصادی به‌شمار می‌آید. کارآفرینان افرادی هستند که با پذیرش ریسک، فرصت‌ها را غنیمت می‌شمارند و در صدد بررسی راهی برای کسب سود هستند. پس می‌توان گفت کارآفرینان همان سرمایه‌دارانی هستند که به‌دنبال سود بیشتر وارد عرصه تولید شده‌اند. برخی صاحب‌نظران معتقدند وجود کارآفرینی عامل هوشیاری در مقابل فرصت‌های منافع استفاده نشده است. سر آخر هم تاکید می‌شود که کارآفرینی درک کردن برای تغییر است و افرادی کارآفرین هستند که به‌دنبال تغییر می‌گردند. کارآفرینی پدیده استراتژیکی است، رفتار نیست، بلکه فعالیت به حساب می‌آید و با وجود اینکه این پدیده نیروی هدایت‌کننده تحول مدیریت به شمار می‌رود اما روش خاصی در مدیریت دولتی مطرح نشده و بیشتر در موسسات بازرگانی کوچک به کار گرفته می‌شود. البته نتایج یک تحقیق نشان می‌دهد متغیرهای کارآفرینی در شرکت‌های بازرگانی نیز به‌کار برده شده است.

از اواسط دهه ۹۰ میلادی موضوع کاربرد کارآفرینی در بخش دولتی متفاوت از بخش بازرگانی مطرح شد که به ایجاد چارچوب‌های ظهور کارآفرینی بخش دولتی انجامید.

▣ دولت یا بخش خصوصی؛ کارآفرین کیست؟

بخش دولتی تعهدات، پاسخگویی و اهداف متفاوت از بخش خصوصی دارد و مفروضات تقلیدی از بخش خصوصی در معرض مناظره جدی است. پایه و اساس این مفهوم و گسترش آن را افرادی مانند گراهام فراهم آوردند. اغلب تصور می‌شود بخش عمومی مجموعه‌ای بروکراتیک، محافظه‌کار و غیرشفاف است. این تصویر سبب می‌شود نتیجه گرفته شود که بخش دولتی نمی‌تواند کارآفرین باشد. گرچه بخش دولتی مخالف کارآفرینی نیست اما ساختار سنتی و بروکراسی، ارزش‌ها و کاربردهای سنتی دارد. اصلاحات اخیر کاربردهای بروکراتیک این امکان را فراهم کرده که اقدام‌های کارآفرینانه به‌طور منطقی شبیه‌سازی شود، زیرا دولت‌ها در سراسر جهان در بخش‌های عمومی از فقدان رفتارهای کارآفرین اظهار تاسف می‌کنند. نوشته‌هایی که در این زمینه وجود دارد، پراکنده و فاقد هرگونه توسعه و ترکیب پارادایم‌های تحقیقی چندرشته‌ای هستند. در پژوهشی که در ابتدای دهه ۸۰ علی جهانگیری در نشریه مدیریت دولتی منتشر کرد، تصریح می‌شود: بعضی از نویسندگان معتقدند کارآفرینی بخش عمومی به‌طور مشخص همانند بخش بازرگانی است و رفتار کارآفرینی در بخش عمومی مترادف با رفتار تجاری است. اما نظر دیگر، این است که کارآفرینی در بخش عمومی با کارآفرینی تجاری تفاوت دارد. کارآفرینی بخش عمومی ضرورتا در جست‌وجوی ثروت نبوده و هدف نهایی آن همیشه به‌دست آوردن پول نیست. در نوامبر ۱۹۹۶، معاون وزیر خدمات عمومی دولت استرالیا اذعان کرد که ابتکار در مدیریت عمومی و پیگیری ایجاد فرهنگی خلاق، به ارتقای عملکرد و ابتکار منجر می‌شود. به نظر او دولت لزوما باید ساختارکاری، سیستم و فرهنگی را ایجاد کند که بر نوآوری تاکید دارد. برخی نیز معتقدند ابتکارهای اجتماعی بزرگ مستلزم همزمان شدن با اقتصاد مدرن است که بتوان سیاست‌های اجتماعی و موسسات قدیمی ارائه‌دهنده خدمات عمومی را به‌طور منظم برای واگذاری سازماندهی کرد. به همین دلیل، کارآفرینی را بیشتر محصول بخش عمومی باید دانست تا بخش خصوصی. ایجاد منابع بالقوه نوآوری به‌دلیل فرصت‌های مبتکرانه شامل موفقیت‌های غیرمنتظره، عدم‌توفیق و تغییر در ادراک و دانش جدید می‌شود. از نظر بازرگانی این فرصت‌ها ممکن است به‌صرفه نباشد اما می‌تواند به یک ارزش جدید تبدیل و به‌عنوان مجموعه اهداف نوپا برای موسسات علمی در نظر گرفته شود. این امر تا آنجاست که عده‌ای از پژوهشگران معتقدند کاربرد رفتار کارآفرینانه نیازمند تناسب و تطبیق با محیط بخش عمومی است. فووست که از صاحب‌نظران مباحث مرتبط با کارآفرینی است، باور دارد باید عوامل دیگری را در کنار انگیزه‌های مرتبط با سود شناسایی کرد که منجر به برانگیختن تعهد کارآفرینی عمومی می‌شود. این نظریه معتقد است نگرش کارآفرینی در بخش عمومی مانند بخش خصوصی نو، متکی بر گرایش رفتار فردی نیست اما مبتنی بر خواست گروهی در سازمان‌ها برای تغییر، سازگاری، نوآوری و استقبال از ریسک است و کیفیت و انگیزه‌های شخصی نسبت به انگیزه‌های سطح جمعی و نهادی اهمیت کمتری دارد. اقتصاددانان نئوکلاسیک و طرفدار نظام طبقاتی سرمایه‌داری، دولت را موسسه عرضه‌کننده مهم در ارائه خدمات و کالاهای عمومی و قوانین می‌دانستند و معتقد بودند، موسسات دولتی حق دارند اقتصاد را تعدیل و در راستی افزودن بودجه‌های خود تلاش کنند. بر این اساس، رفتار «دولت بهره‌جو» منجر به افزایش ناتوانی دولت می‌شود. همچنین هنگام پیدایش مکتب نئوکلاسیک‌ها، از این امر غفلت شد که شناخت، مشکل اطلاعات در تصمیم‌گیری است.

▣ دولت کارآفرین چگونه خلق می‌شود؟

اجزای تئوری دولت کارآفرین مبتنی بر فعالیت انسانی، کشف فرصت‌ها، یادگیری، بررسی و تجدیدنظر برنامه‌ها و حذف اشتباهات است. حتی برخی اقتصاددانان نئوکلاسیک، به‌ویژه در میان استرالیایی‌ها، وضعیت نااطمینانی کامل را نیز اضافه کرده و می‌گویند کارآفرینان حوادث خارجی را درک و برنامه‌هایی را مطابق تجربه و دانش خود فرموله می‌کنند و پس از تجدیدنظر اشتباهات را کاهش می‌دهند. کارآفرینی دولت به‌ویژه در زمان بحران، ناتوانی بخش خصوصی از پاسخگویی و جلوگیری از پسروی اقتصاد اهمیت فراوانی دارد. مثلا در بحران بزرگ ۱۹۳۰ امریکا، موسسات خصوصی اعتماد خود را از دست دادند اما دولت روزولت برنامه‌ریزی کارآفرینانه‌ای را برای حفظ و اعتماد عمومی در پیش گرفت. دولت میجی ژاپن، نمونه بارز دولت کارآفرین است. از دیدگاه برخی صاحب‌نظران، دولت‌ها با وجود اطلاع از اهمیت کارآفرینی آن را به‌طور انحصاری به بخش خصوصی محدود می‌کنند.

این امر سبب شد یکی از صاحب‌نظران در سال ۱۹۸۸ میلادی بگوید که دولت نه‌تنها منبع سیاست اقتصادی، بلکه کارآفرین، اپراتور و مالک موسسات بازرگانی و صنعتی است و وقتی کارآفرینی را برعهده می‌گیرد به آن دولت کارآفرین گفته می‌شود.

سخن پایانی

با توجه به آنچه گفته شد و براساس نتایج این پژوهش، موسسات دولتی وقتی کارآفرین هستند که نسبت به تغییر هوشیار باشند، فرصت‌ها را کشف و با اقدام خلاقانه از آنها بهره‌برداری کنند. بخش دولتی هم به دلایل ظاهری به خلاقیت و مدرنیزاسیون تن نمی‌دهد، زیرا مسئله اصلی، پاسخگویی به تغییرات محیطی است. کارآفرینی ممکن است از راه بروکراسی دولتی محقق شود و نمی‌توان برای دستیابی به موفقیت همه تسهیلات را به نیروهای بازاری و بخش بازرگانی تخصیص داد، بلکه باید به طرف شهروندان سازمان یافته حرکت کند تا بتوان در اقتصاد جهانی رقابت کرد. در دولت کارآفرین، هدف جست‌وجوی راه‌های مدیریت کارآ و تنها استراتژی منطقی برای حکمرانی خوب، جهت‌دهی به فعالیت‌های کارآفرینانه است. رفتار کارآفرینی و رفتار بروکراتیک هر یک در یک طرف پیوستار با ویژگی‌های خاص خود قرار دارد اما دولت می‌تواند موقعیت خود را به طرف رفتار کارآفرینانه تغییر دهد. دولت قبل از هر چیز باید در سبک مدیریت، سیاست‌گذاری و ارائه خدمات به سمت کارآفرینی میل کند.

آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

نوبت اول شناسه ۱۲۵۱۹۲۶

برابر رای شماره ۱۳۰۶۹ تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۲ هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک بهشهر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی خانم زهرا باقری خلیلی فرزند محمدحسین نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احدائی به مساحت ۲۷۹.۵۵ متر مربع قسمتی از پلاک ۴۹۲ فرعی از ۴۹ - اصلی به شماره کلاسه ۱۴۰۰/۷۶۰ واقع در اراضی خلیل‌شهر بخش ۱۷ ثبت بهشهر محرز گردیده است لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۴ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند بدیهی است در صورت انقضاء مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

محمدمهدی قلیان، سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک بهشهر

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی قائم‌شهر

نوبت اول شناسه ۱۲۵۷۶۱۷

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی قائم‌شهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در قریه آبندانسر پلاک ۴۸ اصلی بخش ۱۶

۴۷۶۳ فرعی به نام آقای **محمد مجتبی** نسبت به **ششدانگ یک قطعه زمین** که در آن احداث بنا شده است به **مساحت ۷۷۳ مترمربع** خریداری بدون واسطه از **فتح‌اله مجتبی و سید کاظم و سیدمختار آذرنگ** مالک رسمی.

لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی/ کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها علاوه بر انتشار آگهی، رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۲۲

یونس قصابی، کفیل اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان قائم‌شهر

آگهی فقدان سند مالکیت

نظر به اینکه آقای سینا حیدری احدی از ورثه محمود حیدری (مالک) برابر وکالت‌نامه ۳۶۴۷۵ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۴ دفترخانه ۱۲ خرم‌آباد از سایر ورثه با استناد دو برگ استشهادیه گواهی امضاء شده منضم به تقاضای کتبی به شماره ۳۸۳۵ مورخ ۱۴۰۱/۲/۴ دریافت سند مالکیت المثنی نوبت اول به این اداره مراجعه و مدعی است سند مالکیت دفترچه‌ای به شماره ۸۲۸۹۶۳ تحت پلاک ۴۱۹ فرعی از ۲۳۱۵ اصلی واقع در بخش یک متعلق به محمود حیدری می‌باشد که به علت اسباب‌کشی مفقود گردیده است با بررسی دفتر معلوم شد سند مالکیت اولیه ذیل ثبت ۱۳۲۱۳ صفحه ۵۰ جلد ۸۸ به نام صیقور حسنوند ثبت و صادر و تسلیم شده است که برابر سند قطعی ۱۰۵۷۱۰ مورخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۱ دفترخانه ۱۰ خرم‌آباد به نام محمود حیدری ثبت گردیده است دفتر املاک بیش از این حکایتی ندارد لذا به استناد تبصره یک ماده ۱۲۰ آیین‌نامه اصلاحی قانون ثبت مراتب در یک نوبت آگهی و متذکر می‌گردد هر کسی نسبت به ملک مورد آگهی معامله‌ای انجام داده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود می‌باشد بایستی ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ انتشار این آگهی اعتراض کتبی خود را به پیوست اصل سند مالکیت یا سند معامله‌ای به این اداره تسلیم نماید. بدیهی است در صورت عدم اعتراض در مهلت مقرر و یا وصول اعتراض بدون ارائه سند مالکیت یا سند معامله رسمی نسبت به صدور سند مالکیت المثنی و تسلیم آن به متقاضی اقدام خواهد شد.

صیدآقا نجفوند دریکوندی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان خرم‌آباد

فراخوان مناقصه عمومی (یک مرحله‌ای)

نوبت اول شناسه ۱۲۵۵۵۶۴

(شماره: ۸۷۴۱۰۰۰۹)

منطقه هفت عملیات انتقال گاز در نظر دارد «تأمین خدمات عمومی و تخصصی مراکز بهره‌برداری خطوط لوله ایلام، کوهدشت، سنندج و واحدهای امور مالی و کالا - بصورت حجمی» را به روش مناقصه عمومی و ارزیابی کیفی (یکپارچه) و از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ۲۰۰۱۰۹۱۵۰۹۰۰۰۰۱۴ به پیمانکاران واجد صلاحیت واگذار نماید. لذا از متقاضیان شرکت در مناقصه دعوت به عمل می‌آید جهت دریافت اسناد مناقصه و کاربرگ استعلام ارزیابی کیفی ازطریق سامانه ستاد اقدام نمایند.

۱- نام و نشانی مناقصه گزار: منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

۲- موضوع مناقصه: تأمین خدمات عمومی و تخصصی مراکز بهره‌برداری خطوط لوله ایلام، کوهدشت، سنندج و واحدهای امور مالی و کالا - بصورت حجمی

۳- نوع و مبلغ ضمانتنامه شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۶/۶۴۴/۳۰۱/۴۸۸ ریال مطابق آخرین آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی

۴ - محل دریافت و تحویل اسناد:

۴-۱) محل دریافت اسناد: از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (www.setadiran.ir)

۴-۲) مهلت دریافت اسناد: از تاریخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۹ لغایت ۱۴۰۱/۰۵/۱۸

۳-۴) زمان تحویل اسناد: ۱۴۰۱/۰۵/۳۱

۴-۴) زمان بازگشایی: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱

تذکر: در صورت تغییر تاریخ بازگشایی فعلی (براساس عوامل غیرقابل پیش‌بینی) زمان بازگشایی جدید از طریق اطلاعیه کتبی و سامانه ستاد به اطلاع مناقصه‌گران خواهد رسید.

۵ - محل گشایش پاکات: همدان- بلوار سی متری سعیدیه - منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

۶-شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه:

- دارا بودن گواهی صلاحیت پیمانکاری از اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی در زمینه خدمات عمومی و همچنین داشتن گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاران و کسب امتیاز لازم از کمیته فنی بازرگانی. مابقی شرایط لازم جهت شرکت در مناقصه در کاربرگ‌های استعلام ارزیابی کیفی درج گردیده است. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه ستاد به آدرس setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق نمایند.

شماره تماس با امور پیمان‌ها: ۰۸۱-۳۸۴۱۲۰

فکس: ۰۸۱-۳۸۲۰۰۹۶۰ داخلی ۴

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۰۹

روابط عمومی منطقه ۷ عملیات انتقال گاز

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی حوزه ثبتی نوشهر

نوبت دوم شناسه ۱۲۴۵۳۸۶

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی مصوب ۱۳۹۰/۰۹/۲۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی نوشهر مورد رسیدگی و تصرفات مالکانه و بلامعارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد.

املاک متقاضیان واقع در قریه سیدعلی کیا سلطان پلاک ۲۷ اصلی بخش ۲ قشلاقی

۲۹۸ فرعی آقا/خانم **عباس کریمی‌زند فرزند یوسف** نسبت به **ششدانگ یک قطعه زمین با بنای احدائی به مساحت ۳۳۳.۴۵ مترمربع خریداری بدون واسطه/باواسطه از سیده زینب کیاسلطانی**

لذا به موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آئین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی / کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها علاوه بر انتشار آگهی، رای هیات الصاق تا در صورتی که اشخاص ذینفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست. بدیهی است برابر ماده ۱۳ آئین‌نامه مذکور در مورد قسمتی از املاکی که قبلا اظهارنامه ثبتی پذیرفته نشده، واحد ثبتی با رای هیات پس از تنظیم اظهارنامه حاوی تحدید حدود، مراتب را در اولین آگهی نوبتی و تحدید حدود به صورت همزمان به اطلاع عموم می‌رساند و نسبت به املاک در جریان ثبت و فاقد سابقه تحدید حدود، واحد ثبتی آگهی تحدید حدود را به صورت اختصاصی منتشر می‌نماید.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۴/۲۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۵/۰۸

صفر رضوانی، رئیس اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان نوشهر

نظرگاه

ضرورت توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

منیژه کریمی- کارشناس آموزش فنی و حرفه‌ای:

در جهان فراصنعتی امروز توسعه به معنی عام بدون توجه به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مفهوم نخواهد داشت. انقلاب علمی-فنی، انقلابی عمیق و کیفی در نیروهای تولید و از آن جمله در نیروی انسانی و روش‌های تولید به‌وجود آورده است. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، انجام فعالیت‌هایی است که می‌تواند فرد را برای احراز شغل، حرفه و کسب‌وکار آماده کند یا کارآیی و توانایی وی را در انجام آن افزایش دهد. این آموزش‌ها کسب مهارت‌ها را در راستای تکنولوژی و علوم وابسته به‌همراه دانش‌های خاص مربوط به شغل و در بخش‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ارائه می‌دهد. سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی از ادغام ۳ نهاد آموزشی در سال ۱۳۵۹ و به‌منظور ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تشکیل شده و براساس بیش از ۱۰ قانون موضوعه و ماده ۱۵۰ و یک قانون برنامه سوم و تنفیذ آن در برنامه چهارم، متولی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کوتاه‌مدت بوده و مسئول کمیته تخصصی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای غیررسمی با عضویت ۱۶ وزارتخانه و سازمان، فعالیت‌های آموزشی خود را در ۲ بخش دولتی و غیردولتی اجرا می‌کند. این سازمان در واقع مهم‌ترین کانون مهارتی و کاربردی کشور و مرتبط با سازمان بین‌المللی کار ILO است و به‌دلیل رسالت قانونی خود در ساختار نظام آموزشی جمهوری اسلامی ایران جایگاه ویژه‌ای دارد و به عضویت رسمی سازمان جهانی آموزش‌های مهارتی (TVTO) درآمده است. توسعه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در شرایط کنونی برای اقتصاد و فرهنگ ایران و به‌ویژه شتاب‌دهی به فرآیند تولید، امری حیاتی است؛ زیرا سرمایه‌گذاری‌های زیربنایی و افزایش ابزار و تجهیزات و به‌طور کلی سرمایه فیزیکی بدون سرمایه انسانی بلااستفاده مانده یا به‌نحو اقتصادی و کارآمد موردبهره‌برداری قرار نمی‌گیرد، بنابراین از ضرورت‌ها و الزامات رشد و توسعه اقتصادی، نظام آموزش برای ایجاد مهارت‌های لازم سرمایه انسانی است و در این میان، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تلفیقی است از علم، فن و هنر و نقش بسیار مهمی در تامین نیروی انسانی کارآمد ایفا کرده و مضمونی توسعه‌ای دارد. هدف از این آموزش‌ها، افزایش توانایی‌های دانش، مهارت و قدرت درک افراد و انجام مطلوب‌تر کار در محدوده وظایف شغلی است. از آنجایی که موضوع بیکاری یکی از مهم‌ترین مسائل و مشکلات جهان است و در کشورهای در حال توسعه باتوجه به نبود توازن در ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی سهم بیشتری را بر توسعه دارد و باتوجه به اینکه یکی از دلایل بیکاری در کشور فقدان مهارت‌های موردنیاز بازار کار از سوی جویندگان کار است، انتظار می‌رود سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای با ارائه آموزش‌های مهارتی بتواند نقش بسزایی در کاهش میزان بیکاری ایفا کند، زیرا آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به‌سبب انعطاف‌پذیری نشأت‌گرفته از خصیصه‌های بازار کار و اوضاع اقتصادی کشور و نیز به‌دلیل آموزش و ایجاد مهارت‌های لازم در افراد برای توانایی در احراز مشاغل، نقش بسزایی در اشتغال دارد. این آموزش‌ها هم مهارت‌های خاص موردنیاز صنعت و هم مهارت‌های عمومی بازار کار را فراهم می‌سازد و همچنین برای شاغلانی که به‌دلیل تغییرات تکنولوژی دچار کاهش کارآیی می‌شوند، امکان به‌روز شدن و تکمیل مهارت را فراهم می‌کند، بنابراین به این نوع آموزش‌ها همچون ابزاری برای مقابله با بیکاری به‌ویژه بیکاری ساختاری که ناشی از تغییرات در اقتصاد جهانی است، نگریسته می‌شود. در واقع خصیصه این آموزش‌ها، نوعی پرورش «کارآفرین» است، به این معنی که افراد پس از کسب مهارت و تخصص دانش فنی، قادر خواهند بود که فرصت‌های شغلی مناسبی را به‌دست آورند یا در نهایت فرصت شغلی ایجاد کنند. یکی از اولویت‌های مهم در سرمایه‌گذاری‌های آموزشی در تمامی جوامع صنعتی، توسعه و گسترش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است و این مهم نیز از سوی نهادهای ذی‌ربط بین‌المللی نظیر یونسکو، یونیواک و بانک جهانی به‌منزله یک استراتژی مهم به کشورهای در حال توسعه توصیه می‌شود. از سوی دیگر، نداشتن سرمایه‌گذاری کافی در آموزش فنی و حرفه‌ای به‌معنی غفلت و فنای سرمایه‌های انسانی تلقی می‌شود. باید توجه داشت که در شرایط کنونی یکی از مهم‌ترین راهکارها، اشتغالزایی اصولی و حل معضل بیکاری به آموزش صحیح فنی و حرفه‌ای است.

غیر از بعد اقتصادی، نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در تغییرات اجتماعی و فرهنگی به‌ویژه در رشد و بهبود فرهنگ کار حائز اهمیت است.

برنامه این نوع آموزش و ساختار عملیات اجرایی آن به‌عنوان کارگزار اصلاحات فعالیت‌های شغلی و بهبود مهارت‌ها در کار، می‌تواند در این راستا نقشی اساسی ایفا کند و مسئولان ذی‌ربط می‌توانند با رفع محدودیت‌ها و برنامه‌ریزی صحیح از آموزش‌ها همچون مهم‌ترین عامل برای تربیت افراد کارآفرین، کارآمد و دارای فرهنگ غنی از اخلاق و وجدان کاری استفاده شایسته به‌عمل آورند.

نتیجه‌گیری

آموزش‌های فنی و حرفه‌ای از کارکردها و قابلیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مهمی برخوردار هستند و بر توسعه کشور به‌طور مستقیم تاثیر می‌گذارند، پس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای در انجام وظایف خود باید پویایی خاصی داشته باشد تا بتواند به فراهم‌سازی بستر در زمینه لازم برای ارتباط و مواجهه با فرآیند جهانی‌شدن بپردازد که این خود مستلزم توجه و همکاری همه‌جانبه ملی، بین‌المللی و سرمایه‌گذاری مستمر است.

در گفت‌وگو با نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی مطرح شد

تفاوت سوداگری و کارآفرینی

گروه گفت‌وگو
editor@smtnews.ir

در تمامی نظریه‌های رشد اقتصادی یا افزایش سطح تولید، سرمایه‌گذاری یک فاکتور بسیار مهم است. وقتی فردی پول خود را در یک فعالیت تولیدی سرمایه‌گذاری می‌کند، در صورت توفیق آن، درآمد فرد و بنگاه تولیدی افزایش می‌یابد. در مرحله بعد، درآمدهای حاصل در اقتصاد کشور انباشت و ضمن تبدیل شدن به تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری زمینه‌ساز تولیدات جدید می‌شوند و توسعه اقتصادی کشور را تسهیل می‌کنند. به بیان دیگر، درآمدهای یک کشور به سرمایه‌های مولد تبدیل می‌شود تا ظرفیت تولید را در کشور بالا ببرد، اما سوداگری مفهومی است که گاه ممکن است به تعبیری نادرست همسان با سرمایه‌گذاری در نظر گرفته شود.

محمدرضا خباز، نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت تصریح کرد: سوداگر کسی است که منفعت فردی خود را به منافع ملی ترجیح می‌دهد و در بخش دلالی فعال است، حال آنکه سرمایه‌گذار کسی است که به‌جای سوداگری به اشتغالزایی و تولید روی آورده است. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

هنگامی که تنها پر کردن جیب خود، موضوع اصلی افراد شود، آن‌گاه نه‌تنها اقتصاد بلکه ساختار اجتماعی هم دچار مشکل می‌شود

محمدرضا خباز

سودی که از فعالیت مولد حاصل می‌شود با سودی که ناشی از سفته‌بازی است، اثرات یکسانی بر اقتصاد نمی‌گذارند

◉ میان سوداگران و کارآفرینان چه تفاوتی وجود دارد؟

به‌نظر من، مهم‌ترین تمایز میان این ۲ دسته این است؛ سوداگران به‌تنها چیزی که می‌اندیشند، منافع و سود شخصی خودشان است، سوداگر حاضر است خود را به آب و آتش بزند و حتی از انجام کارهای مذموم نیز خودداری نمی‌کند، به‌همین دلیل از ابزارهایی چون رانت، تقلب و حتی قاچاق هم استفاده می‌کند و در بحران‌های اقتصادی همیشه سود سرشاری به‌دست می‌آورد.

هنگامی که تنها پر کردن جیب خود، موضوع اصلی افراد شود، آن‌گاه نه‌تنها اقتصاد بلکه ساختار اجتماعی هم دچار مشکل می‌شود. به‌نظر من این نگرش خودخواهانه و منفعت‌طلبانه مذموم است.

◉ با این حال، موافق هستید که سوداگری در اقتصاد ایران رشد کرده است؟

بله، متاسفانه این واقعیت قابل‌کتمان نیست. این اتفاق در حالی رخ داد که کشور زیر سخت‌ترین فشارها بود، اما سوداگران نه‌تنها توانستند منابع خود را حفظ کنند، بلکه بر میزان دارایی‌های خود هم افزودند، برای مثال در همین ماجرای سیمان، می‌توانیم به‌خوبی ردپای سوداگران را پیدا کنیم؛ بدون وجود سوداگران دلیلی ندارد، ظرف یک هفته نرخ سیمان از ۱۰هزار تومان به ۱۰۰هزار تومان افزایش یابد.

◉ راهکار مقابله با دلال‌ها و سوداگران چیست؟

مهم‌ترین راهکار، ایجاد دولت الکترونیک است، چرا که تنها راه برخورد جدی با سوءاستفاده‌های اقتصادی، بالا بردن شفافیت است که در گرو تحقق دولت الکترونیک است، گرچه من نافی این نیستم که ضروری است، فرهنگ در کشور بالا برود تا مردم به اقتصاد طور دیگری بنگرند، حتی ما در اسلام هم نسبت به برخورد سوداگرانه بحث‌های فراوانی داریم، اما بیشتر سوداگران کشور، خود را مبرا از هرگونه تخلف و اتهام می‌دانند و با دادن رشوه به برخی نهادها، به چپاول مردم و دولت ادامه می‌دهند، این در حالی است که اسلام نسبت به احتکار به‌ویژه درباره مایحتاج مصرفی مردم، تعارف ندارد و خواهان برخورد شدید است؛ متاسفانه ما هنوز نسبت به احتکارگران موضع محکمی نداریم.

◉ به‌نظر شما، باتوجه به موارد یادشده، تفاوت میان سوداگر و سرمایه‌گذار در چیست؟

اول از همه اینکه سرمایه‌گذار باید در بخش تولید اقدام به سرمایه‌گذاری و فعالیت کند،در حالی که می‌تواند با کسب سود بالاتر به‌جای تمرکز بر سرمایه‌گذاری و تولید، دلالی کند. به‌نظر من، سرمایه‌گذاری در شرایط امروز کشور ما، اقدامی مقدس است. سرمایه‌گذاران امروز کشور، مانند رزمندگان ابتدای انقلاب هستند که برای اعتلای کشور تلاش می‌کنند و به این اعتبار، من طرفدار این هستم که به این افراد احترام ویژه گذاشته شود، به‌عبارت ساده‌تر، سرمایه‌داری که می‌تواند سرمایه خود را در بانک بخواباند و سود آن را بگیرد یا اقدام به خرید تعدادی ملک و سپس از اجاره آنها ارتزاق کند، به ایجاد فعالیتی مولد دست می‌زند، فردی است که میهن و مردم خود را دوست دارد.

◉ یعنی سرمایه‌دار انگیزه سودجویی ندارد؟

سود انگیزه هر فعالیت اقتصادی است و در اینکه سرمایه‌گذاران هم به‌دنبال سود هستند، شکی وجود ندارد، اما سودی که از فعالیت مولد حاصل می‌شود با سودی که ناشی از سفته‌بازی است، اثرات یکسانی بر اقتصاد نمی‌گذارند. این دیگر یک حقیقت پذیرفته‌شده است که فعالیت‌های تولیدی در ایران توجیه کافی اقتصادی ندارد، پس کسی که وارد عرصه تولید می‌شود یا باید دیوانه باشد یا عاشق. به‌نظر من، آنها عاشق وطن خود هستند و به‌جای اینکه بخورند و بخوابند، ترجیح می‌دهند به کارآفرینی و اشتغالزایی دست بزنند و کشور خود را به‌جلو ببرند؛ سودی که یک تولیدکننده به‌دست می‌آورد، مشروع است و محصول تلاش و به نفع همه شاخص‌های کلان اقتصاد خواهد بود.

این درست است که همه افراد جامعه یک‌سری نیازهای فردی دارند؛ یعنی تمایل دارند بهترین غذاها را بخورند، بهترین سرپناه را داشته باشند، از خودرو به‌روز استفاده و بهترین لباس را بر تن کنند؛ اینها همه نیازهای جسمی است، اما یک تولیدکننده علاوه بر چنین نیازهایی، نیاز معنوی خود را هم تامین می‌کند؛ یعنی وقتی به بنگاه خود می‌رود و می‌بیند ده‌ها خانواده از دسترنج او و کارگرانش ارتزاق می‌کنند، به‌طورحتم احساس آرامش و لذت به او دست می‌دهد. به باور من، اگر سوداگران لذت سرمایه‌گذاری را درک می‌کردند، ممکن بود این اندازه خودخواه نباشند.

◉ با این همه چرا گاهی به‌نظر می‌رسد نهادهای اجرایی و نظارتی برای سرمایه‌گذاری بخش تولید چنین سخت می‌گیرند، اما دست سوداگران را باز می‌گذارند؟

اگر باور داشته باشیم که سرمایه‌گذاری، اقدامی مقدس و ارزشی است، آن‌گاه انتظار می‌رود نهادهای مختلف اجرایی و غیراجرایی به‌جای رقابت با تولیدکننده و ایجاد محدودیت برای آنها، خود را وامدار و مدیون سرمایه‌گذاران بدانند. متاسفانه به‌دلیل نبود نظارت درست بر فعالیت‌های اقتصادی و تحقق نیافتن دولت الکترونیک، همچنان موانع فراوانی در مقابل سرمایه‌گذاران وجود دارد که نمی‌توان از آنها به‌راحتی عبور کرد؛هنوز هم گاهی سرمایه‌گذار، ماه‌ها معطل دریافت یک مجوز می‌شود، اما سوداگر بدون هیچ جوازی به فعالیت خود ادامه می‌دهد، حال آنکه دلالان طماع می‌توانند با پرداخت رشوه یا داشتن روابط، موانعی از این دست را به‌راحتی حل کنند.

سرمایه‌گذار واقعی در ایران هیچ پناهگاه و تکیه‌گاهی ندارد، اما در مقابل دلالان با تکیه به منابع مالی سرشار خود می‌توانند هر کاری انجام دهند و از هر بحران برای خود سود بیشتر حاصل کنند.

◉ بعضی کارشناسان اقتصاد معتقدند اقتصاد ایران در خدمت سوداگران است. با این وصف چطور می‌توان به صرف راه انداختن دولت الکترونیک، انتظار تغییر سازکار را داشته باشیم؟

من زمانی که در مجلس هشتم افتخار نمایندگی مردم کاشمر را داشتم، در جلسه‌ای با آقای احمدی‌نژاد و در جلسه دیگری با آقای جنتی در شورای نگهبان در این‌باره صحبت کردم. آن زمان هم تاکید داشتم که باید به این وضعیت نابسامان که امکان سوءاستفاده را فراهم کرده، خاتمه داد؛ متاسفانه به‌هر دلیلی این اتفاق تاکنون رخ نداده است.

درباره راهکار، لازم به توضیح است که مشکلات امروز همگی راهکار دارند. چه تجارب خود کشور ما در مسیر توسعه و چه تجارب دیگر کشورها می‌تواند راه‌حل‌های متنوعی را برای هر مشکلی ارائه دهد. من فکر می‌کنم باید به کشورهای توسعه‌یافته بنگریم و ببینیم آنها چه کرده‌اند که تورم تحت‌کنترل درآمد و اقتصاد رونق پایدار را تجربه کرده‌اند،به‌طورحتم این تجارب اگر به‌درستی در ایران اجرا شود، می‌تواند اقدامی به سود توسعه باشد. یکی از انتقادات مهم که می‌تواند به نظام مدیریتی کشور وارد شود، این است که ما به‌دنبال تجربه کردن هرچیزی بودیم و همین فرصت‌های زیادی را از چنگ ما ربود.

در این میان است که دولت الکترونیک به‌عنوان یک ابزار کارآمد برای ایجاد حداکثر شفافیت مطرح می‌شود. این در حالی است که برنامه سوم توسعه هم، بر اجرای دولت الکترونیک تا پایان دوره خود تاکید داشت، اما نه‌تنها برنامه سوم، بلکه ۳ برنامه دیگر هم به‌پایان رسیدند و دولت الکترونیک محقق نشد؛ این نشان می‌دهد از قضا چه مخالفان پرنفوذی دارد.

در فرآیند ارائه خدمات از کانال دولت الکترونیک، زمانی که سرمایه‌گذاری تقاضای خود برای وزارت صنعت را روی سامانه قرار می‌دهد؛ همه می‌توانند آن را مشاهده کنند. در این شرایط، وزارتخانه نمی‌تواند این فرد را مدت‌ها معطل کند و چون همه‌چیز مشخص است، ظرف یک ماه باید پاسخ آن فرد را بدهد. بعد همین فرد برای احداث بنگاه خود به زمین نیاز دارد و این درخواست را دوباره در سامانه قرار می‌دهد. حالا سازمان منابع طبیعی کشور موظف است به‌سرعت درخواست این سرمایه‌گذار را پاسخ بدهد. در مرحله بعدی همین فرد درخواست تسهیلات ارزان یا ارزی را دارد، باز هم این درخواست در سامانه ثبت می‌شود، نه سرمایه‌گذار فردا می‌تواند از تکالیف خود فرار و نه بانک می‌تواند اقدام به اخذ سودهای غیرمجاز کند.

تاکید من بر دولت الکترونیک؛ در واقع تاکیدی بر ایجاد امکان نظارت عمومی بر تصمیم‌گیری‌ها است. من فکر می‌کنم ریشه نبود شفافیت ما در فساد و سوءاستفاده است و به‌همین دلیل، شفافیت را راه نجات می‌دانم. شما دقت کنید اگر بانک‌های ایران به شبکه جهانی وصل باشد، ۲ دلار از این سر جهان به آن سر جهان هم واریز شود، قابل ردگیری است و این امکان را می‌توان در داخل و برای مردم هم فراهم کرد.

◉ مخالفان اجرا و توسعه دولت الکترونیک را چه کسانی می‌دانید؟

در تمام ادوار گذشته مهم‌ترین مخالفان آن، برخی مدیران دولتی هستند که البته نسبت به هر تحولی در مناسبات اداری گارد می‌گیرند. مهم‌ترین دلیل آن هم این است که گاهی مدیران ما با تغییر مخالف هستند و ترجیح می‌دهند طبق عادت کارها را پیش ببرند. به‌همین دلیل، دریافت نامه از طریق سایت باب میل آنها نیست و توجه به روش‌های به‌روز در میان آنها مرسوم نیست، البته گروه دیگری هم ممکن است وجود داشته که خود جزو سوءاستفاده‌کنندگان باشد.

برای تاسیس آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای

۶ هزار مجوز جدید صادر شد

معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اختصاص ۲۰۰۰ میلیارد تومان اعتبار برای تجهیز و توسعه مراکز فنی و حرفه‌ای در سفرهای استانی دولت خبر داد و گفت: طی ۱۰ ماه گذشته بیش از ۶۰۰۰ موافقتنامه اصولی جدید برای متقاضیان تاسیس آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای صادر شده است.

به گزارش ایسنا، غلامحسین حسینی‌نیا در نشست آغاز هفته ملی کارآفرینی و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای اظهار کرد: ششم مرداد به‌نام روز ملی کارآفرینی و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای نام‌گذاری شده است. آموزش‌های فنی و حرفه‌ای ابزار حیاتی برای هدایت، توسعه و پیشرفت کشورها از طریق توانمندسازی جوانان و بزرگسالان است و دامنه و ارتباطات آموزش‌های مهارتی باتوجه به پیشرفت‌های تکنولوژیکی شگرفی که در دنیا رخ داده و تغییراتی که به‌سمت یادگیری‌های مادام‌العمر انجام گرفته، موجب شده تا ما هم بر مقوله فنی و حرفه‌ای و سایر مولفه‌های اشتغال پایدار متناسب با نیازها و روندهای روز دنیا متمرکز شویم.

وی افزود: باتوجه به اجرای فناوری‌های دیجیتال باید هرچه بیشتر ظرفیت‌های خود را بهبود بخشیده و به‌سمت شناسایی مهارت‌های روز برویم، چرا که تا سال ۲۰۳۰ شکاف مهارتی باید بسته شود و برآوردها نشان می‌دهد که ۶.۵ تریلیون دلار در سطح دنیا از رهگذر بستن شکاف مهارتی به‌دست خواهد آمد، از این‌رو موظف هستیم در این رهگذر کشورمان را در مسیر مهارت‌آموزی به‌سویی بکشانیم که سهم شایسته‌ای از اقتصاد جهانی را به‌دست گیریم.

معاون وزیر کار از اختصاص ۲۰۰۰میلیارد تومان اعتبار برای توسعه مراکز فنی و حرفه‌ای در سفرهای استانی خبر داد و گفت: در سفرهای دولت به استان‌های مختلف، اعتبارات خوبی برای توسعه و تجهیز مراکز فنی و حرفه‌ای در نظر گرفته شده، به‌نحوی که تاکنون ۲هزار میلیارد تومان از رهگذر سفرهای استانی برای سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در راستای توسعه مراکز فنی و حرفه‌ای و تکمیل طرح‌های ناتمام اختصاص پیدا کرده است.

حسینی‌نیا از اجرای ۳ برنامه شاخص توسط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای خبر داد و گفت: در حال حاضر سازمان طرح تحول آموزش مهارتی در محیط واقعی کار را در کنار طرح‌هایی همچون نخلستان و کهاد مهارت‌آموزی در دست اجرا دارد و درصدد است تا مجموعه‌ای از مهارت‌ها را به فراگیران عرضه کند. به‌موجب طرح تحول آموزش مهارت در محیط واقعی کسب‌وکار، بسته‌ای از مهارت‌ها در محیط واقعی کار به فراگیران ارائه می‌شود و در این بسته مجموعه‌ای از مهارت‌های نرم، ارتباط با مشتری، دخل و خرج‌داری، تولید ثروت و تجاری‌سازی توانمندی‌ها در محیط کار به فرد منتقل می‌شود و فردی که به کارگاه یا واحد صنفی معرفی می‌شود در واقع بسته‌ای از انواع مهارت‌ها را در قالب دوره‌های آموزش مهارتی فرا می‌گیرد.

رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای با اشاره به تغییر رویکرد سازمان در دور جدید از تدوین ۱۰۰۰ استاندارد شایستگی در ۱۰ ماه اخیر خبر داد و اظهار کرد: رویکرد سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای از شغل‌محوری به شایسته‌محوری تغییر کرده و آمادگی حرفه‌ای به توسعه حرفه‌ای تبدیل و تاکنون ۳۷۶۰ استاندارد شایستگی طراحی شده که ۱۰۰۰ استاندارد طی ۱۰ ماه اخیر تدوین شده است.

به‌گفته وی، در بحث گسترش چتر مهارتی و توسعه عدالت اجتماعی نیز، سازمان اقداماتی را در دست اجرا دارد و در بحث افزایش عملکرد کمی در بخش دولتی و غیردولتی رشد خوبی حاصل شده است.

معاون وزیر کار از صدور بیش از ۶۰۰۰ موافقتنامه اصولی جدید برای تاسیس آموزشگاه‌های آزاد فنی و حرفه‌ای در ۱۰ ماه گذشته خبر داد و گفت: در راستای تکمیل چتر مهارتی، رویکرد سازمان این بوده که توانمندی‌های مردمی را پای کار آورد. هم‌اکنون ۱۲۰۰۰ مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای وجود دارد که ۵۰ درصد آنها تنها در یک رشته مثل مراقبت، زیبایی و آرایشگری زنانه و ۵۰ درصد دیگر در رشته‌هایی مانند خیاطی، آشپزی و صنایع‌دستی مشغول فعالیت هستند، در حالی که بیش از ۶۵۰۰ استاندارد آموزشی داریم، بنابراین تلاش کرده‌ایم تا آموزشگاه‌های جدید به‌سمت استانداردهای جدید سوق داده شوند.

وی در پایان مهم‌ترین برنامه‌های هفته مهارت و کارآفرینی را غبارروبی مزار شهدا، تجدید میثاق با آرمان‌های بنیانگذار کبیر انقلاب، برگزاری نمایشگاه‌ها و مسابقات مهارتی در رشته‌های مختلف مثل عکاسی، ساخت کلیپ و برگزاری میز خدمت جهادی در محل برپایی نماز جمعه سراسر کشور برشمرد.

کارآفرینی تعبیری شیک و غیرواقعی از کارفرما

کارگران در بازی کارآفرینی فراموش شده‌اند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

در طول سال‌های اخیر، واژه‌هایی همچون کارآفرینی و توسعه کسب‌وکارهای کوچک به‌نام‌هایی آشنا در اقتصاد بدل شده‌اند. تسهیل آغاز به‌کار کسب‌وکارهای گوناگون یکی از درخواست‌های اصلی صاحبان سرمایه است که به‌ویژه از سوی رسانه‌ها نیز تبلیغ می‌شود. اغلب این صاحبان سرمایه که از آنها به‌عنوان کارآفرین یاد می‌شود ضمن تاکید بر نیاز جامعه به اشتغالزایی، خواستار تسهیل شرایط شروع به کار کسب‌وکارها هستند؛ بر همین اساس نیز در طول سال‌های اخیر کارگاه‌ها و کسب‌وکارهای بسیاری شکل گرفته‌اند و همچنان کارآفرینان از دشواری فعالیت خود گلایه دارند. با این وجود نباید از این نکته غافل بود که کسب سود و درآمدزایی، اولویت نخست هر کارآفرینی است. اشتغالزایی و ایجاد کار برای کارگران نیز وسیله‌ای برای تامین هدف سودآوری به‌شمار می‌رود؛ در نتیجه مقدس‌انگاری کارآفرینی و بی‌توجهی به حقوق کارگران اشتباهی است که به تضییع حقوق کارگران منتهی می‌شود. به‌علاوه آنکه نباید از این نکته غافل بود که عملا در اقتصاد بیمار ما کارآفرینی محلی از اعراب ندارد و کارفرما بهترین واژه برای صاحبان کسب‌وکارهای گوناگون است.

عکس: صمت

تفاوت اساسی میان کارآفرین و کارفرمای وجود دارد. در کشور ما کارآفرینی معنا و جایگاهی ندارد؛ بنابراین نباید اسم کارفرما را شیک کرده و به جای آن از واژه کارآفرین استفاده کنیم

کشتی کارآفرینی به گل نشسته است

فرامرز توفیقی، فعال کارگری و عضو کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: تفاوت اساسی میان کارآفرینی و کارفرمایی وجود دارد. در کشور ما کارآفرینی معنا و جایگاهی ندارد؛ بنابراین نباید اسم کارفرما را شیک و برای اطلاق آن از واژه کارآفرینی استفاده کنیم.

این فعال کارگری افزود: با توجه به فضای سوداگری و رانت‌خواری که بر اقتصاد ما حاکم است، کشتی کارآفرینان به گل می‌نشیند. کما اینکه در طول سال‌های گذشته شاهد از بین رفتن شرکت‌های دانش‌بنیان متعددی در کشور بوده‌ایم.

وی تاکید کرد: با توجه به آنکه زیرساخت مناسب برای ایجاد بستر کارآفرینی در کشور وجود ندارد، مسئولان و سیاست‌گذاران نیز تنها به شیک کردن عبارات و واژه‌ها بسنده می‌کنند. در همین حال با توجه به آنکه تفکرات و اصول سوداگرانه بر اقتصاد سایه افکنده، بنگاه‌های صنعتی، اقتصادی و تولیدی نیز با همین تفکر شکل گرفته و فعالیت می‌کنند. در چنین شرایطی از تولید دانش و دسترسی به تکنولوژی‌های نوین عقب مانده‌ایم.

■ منابع انسانی، حلقه فراموش شده کسب‌وکارها

توفیقی با اشاره به برنامه‌ریزی منابع سازمانی اظهار کرد: مدیریت برنامه‌ریزی منابع سازمان شامل مواد، ماشین‌آلات، پول و نیروی انسانی به سازمان‌ها و شرکت‌ها کمک می‌کند تا فرآیند دقیق برنامه‌ریزی برای تمام منابع سازمان را هدف‌مند کنند اما هیچ‌یک از اهداف یادشده در کشور موردتوجه قرار ندارد. در چنین موقعیتی و با توجه به ضعفی که بر فرآیند مدیریت منابع وجود دارد، کارفرما به‌دنبال آن است تا با سوداگری حاشیه سود خود را حفظ کند و بدین‌ترتیب حقوق کارگران کمترین درجه اهمیت را دارد. در همین حال، در پرداخت حقوق کارگران سلیقه‌ای برخورد می‌شود.

■ قانون کار اجرایی نمی‌شود

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر الزامات قانونی در پرداخت حقوق کارگران و توجه همزمان به نیازهای فعالان این بخش ضمن توجه سیاست‌گذاران به تولید و کارفرمایان، اظهار کرد: قانون کار در سال ۱۳۶۹ مصوب شد و براساس آن مبانی لازم برای حمایت از حقوق کارگران موردتوجه قرار گرفت؛ هرچند در عمل بسیاری از مواد این قانون اجرایی نمی‌شوند.

توفیقی افزود: ماده ۷، ماده ۴۱ و ماده ۱۴۹ روح قانون کار هستند. ماده ۷ قانون کار به امنیت شغلی کارگران اختصاص دارد اما در عمل این موضوع برای کارگران محلی از اعراب ندارد. کارگری که با قراردادهای کوتاه‌مدت یک یا چند ماهه به‌کار گرفته می‌شود، یا قبل از شروع به کار امضا می‌دهد که تمام حق و حقوق خود را دریافت کرده، چه امنیت شغلی دارد؟

این فعال کارگری با اشاره به ماده ۴۱ قانون کار اظهار کرد: براساس این ماده قانونی، شورای عالی کار همه ساله موظف است، میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط گوناگون کشور یا صنایع گوناگون با توجه به معیارهای ذیل تعیین کند: حداقل مزد کارگران با توجه به درصد تورمی که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود. در ادامه حداقل مزد بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول‌شده را موردتوجه قرار دهد باید به اندازه‌ای باشد تا زندگی یک خانواده، که تعداد متوسط آن از سوی مراجع رسمی اعلام می‌شود را تامین کند.

با این وجود در هیچ‌کدام از دولت‌های اصلاح‌طلب و اصول‌گرای پیشین و فعلی، حداقل دستمزد تعیین‌شده برای کارگران، با توجه به قانون، حداقل نیاز کارگران را تامین نکرده؛ یعنی دستمزد تعیین‌شده برای کارگران متناسب با تورم و سبد معیشت نبوده است. کما اینکه در حال حاضر که فنر تورم در اقتصاد کشور در رفته و همزمانی که شاهد تورم ۱۰۰ درصدی خوراکی‌ها هستیم اما دستمزدها مانده است.

توفیقی با اشاره به تجربه سایر کشورها در تعیین حداقل دستمزد گفت: در بسیاری از کشورها میزان دستمزد در طول سال و براساس تورم افزایش می‌یابد. به‌عنوان مثال، کشور فرانسه که شاهد تورم ۸ درصدی در اقتصاد خود در سال ۲۰۲۲ است، از ابتدای سال، ۴ بار دستمزدها را افزایش داده است.

یا کشور ترکیه در امسال میلادی ۲ مرتبه حقوق و دستمزد کارگران را افزایش داده است. اما در کشور ما هنوز دعوا بر سر میزان حقوق و دستمزد حداقلی کارگران و بازنشستگان ادامه دارد.

توفیقی در ادامه ضمن اشاره به ماده ۱۴۹ قانون کار و همچنین اصل ۳۱ قانون اساسی گفت: براساس اصل ۳۱ قانون اساسی داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای آنها که نیازمندترند به‌ویژه روستانشینان و کارگران، زمینه اجرای این اصل را فراهم کند.

در همین حال، براساس ماده ۱۴۹ قانون کار کارفرمایان مکلف هستند با تعاونی‌های مسکن و در صورت عدم‌وجود این تعاونی‌ها به‌طور مستقیم با کارگران فاقد مسکن برای تامین‌خانه‌های شخصی مناسب همکاری کنند.

توفقی تاکید کرد: با این وجود هیچ‌کدام از مواد قانونی یادشده از سوی مجریان قانون و سایر قوا موردتوجه قرار نگرفته‌اند. اجرای قانون تنها راه اصلاح شرایط است. اصلاح تفکرات سوداگرانه تنها راه برخورد با این شرایط است. با این وجود در عمل نشانه‌ای از بهبود این شرایط مشاهده نمی‌شود.

وی افزود: باوجود اینکه ایران عضو سازمان بین‌المللی کار است، حق تجمعات صنفی و راهپیمایی برای کارگران قائل نیستیم. در واقع تنها می‌توانیم امیدوار باشیم دولت و سایر قوا فکری به حال این شرایط کنند و در مسیر اصلاح گام بردارند.

البته ما به مطالبه‌گری خود ادامه می‌دهیم و امیدواریم گوش شنوایی وجود داشته باشد.

دولت حامی کارفرماست

حسین حبیبی، عضو هیات مدیره کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ایجاد کارگاه‌های کوچک و متوسط و تسهیل شرایط کارآفرینی در طول سال‌های گذشته موردتوجه سیاست‌گذاران قرار گرفته؛ یعنی از این کسب‌وکارهای کوچک می‌توان به‌عنوان مصداقی از تسهیل کارآفرینی در کشور نام برد.

با این وجود در فرآیند تسهیل مشاغل و به‌ویژه کسب‌وکارهای کوچک، گذرگاه‌هایی برای فرار قانونی وجود دارد و در موارد بسیاری، حقوق کارگران نادیده گرفته می‌شود که کمتر کسی به آن توجه دارد.

وی افزود: این در حالی است که طبق قانون اساسی همه باید از حمایت قانونی برخوردار باشند؛ بنابراین دولت موظف است ضمن تسهیل شرایط تولید و آغاز به‌کار کسب‌وکارها، شرایط را به‌گونه‌ای ترتیب دهد که حقوق کارگران تضییع نشود.

حبیبی گفت: با این وجود در طول سال‌های گذشته شرایط به‌گونه دیگری رقم خورده و حمایت دولت از کسب‌وکارهای کوچک به از بین رفتن حقوق کارگران منتهی شده؛ بنابراین کارگرانی که در این کارگاه‌ها فعالیت دارند، عموما ناراضی هستند.

وی افزود: علاوه بر این، بسیاری از کارگاه‌های کوچک به ثبت نرسیده‌اند یا فرآیند ثبت این کارگاه‌ها با اعمال رانت یا روابط ویژه همراه بوده است و درنتیجه به‌آسانی از وظایف قانون طفره می‌روند.

علاوه بر این، نظارت دقیقی نیز بر فعالیت و عملکرد آنها به‌ویژه در نحوه تعاملات‌شان با نیروی کار وجود ندارد. همین موضوع موجب‌شده کارگران این کارگاه‌ها از امنیت کافی و حمایت قانونی لازم برخوردار نباشند.

حبیبی در ادامه تاکید کرد: براساس قانون اساسی همه باید ذیل حمایت از قانون باشند اما در موارد متعددی شاهدیم که برای کارگران کارگاه‌های کوچک و متوسط این‌گونه نیست.

البته به‌تازگی کارگران کارگاه‌های بزرگ نیز با چنین چالش‌هایی در فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند و تامین حداقل نیازها و درخواست‌های قانونی آنها هم موردتوجه قرار نمی‌گیرد.

گویی حمایت دولت تنها به کسب‌وکارها معطوف شده است، نه کارگران فعال در این بخش.

حبیبی در پاسخ به سوالی مبنی بر ناتوانی مالی برخی کارگاه‌های کوچک در پرداخت حقوق کارگران براساس حداقل‌های تعیین‌شده در شورای عالی کار و اعتراض بسیاری از کارفرمایان در ماه‌های اخیر، گفت: برای راه‌اندازی یک کارگاه، توانمندی صاحب کار از همه نظر باید موردتوجه قرار گیرد.

هم‌پای آنکه موضوعاتی مانند حفاظت، بهداشت و ایمنی کارگران موردتوجه سیاست‌گذاران است، انتظار می‌رود نظارت کافی بر روابط کارگر و کارفرما حاکم باشد.

کارفرما نمی‌تواند و نباید نسبت به پرداخت حقوق کافی به کارگران مختار باشد.

حبیبی با اشاره به ماده ۲۳ قانون حقوق بشر افزود: براساس این ماده هر کس حق دارد کار کند، کار خود را آزادانه انتخاب کند، شرایط منصفانه و رضایت‌بخشی برای کار خود خواستار باشد و در زمان بیکاری موردحمایت قرار گیرد.

در ادامه هر کس کار می‌کند به مزد منصفانه و رضایت‌بخشی ذی‌حق می‌شود که زندگی او و خانواده‌اش را موافق شئون انسانی تامین کرده و آن را در صورت لزوم با هر نوع وسایل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل کند.

اما این روزها، با توجه به تورم افسارگسیخته‌ای که به‌دنبال جراحی اقتصادی دولت بر اقتصاد ما سایه افکنده، حداقل نیاز کارگران تامین نمی‌شود.

وی افزود: برای تحقق خواسته‌های یادشده انتظار می‌رود نظارت دولت بر عملکرد کسب‌وکارها افزایش یابد.

■ کارگران تحت استثمار نباشند

این فعال کارگری افزود: چنانچه این‌گونه کسب‌وکارها و کارگاه‌ها بی‌رویه و تنها با هدف کارآفرینی یا اشتغالزایی به‌صورت قارچ‌گونه زیاد شوند، بدون آنکه نظارت کافی بر آنها از سوی دولت اعمال شود، سطح نارضایتی در این بخش به‌شدت افزایش خواهد یافت.

بدون تردید هزینه‌های ناشی از چنین چالش‌هایی در نهایت آسیب‌هایی را به اقتصاد و اجتماع تحمیل می‌کند؛ بنابراین اگر کارفرمایی توان پرداخت هزینه نیروی انسانی خود را ندارد، نباید مجوز شروع به کار دریافت کند.

حبیبی خاطرنشان کرد: ما مخالف ایجاد کارگاه‌های کوچک و متوسط و ارتقای کارآفرینی یا توسعه کسب‌وکارها در سطح کشور نیستیم اما اگر قرار است چنین کسب‌وکارهایی ایجاد شود و کارگران آنها، تحت استعمار و استثمار قرار گیرند، شاید ایجاد مانع در شکل‌گیری آنها به‌مراتب بهتر باشد.

وی افزود: مشاغل و کسب‌وکارهای گوناگون با هدف درآمدزایی برای سرمایه‌گذاران ایجاد می‌شوند. در واقع این کارگاه‌ها با هدف خدمت‌رسانی به جامعه شکل نمی‌گیرند، بلکه درآمدسازی و کسب سود، نخستین و اصلی‌ترین هدف تشکیل هر کسب‌وکاری است.

بر همین اساس نیز شاهد هستیم که شعارها مطرح‌شده از سوی صاحبان کار و مشاغل با عمل آنها انطباق ندارد.

حبیبی تاکید کرد: تولید به دست کارگران و به‌واسطه آنها معنی می‌یابد؛ درنتیجه شرایط نباید به‌گونه‌ای باشد که کارگران متضرر شوند. در همین حال نباید به بهانه اشتغالزایی و تاکید بر موج بیکاری، حقوق کارگان نادیده گرفته شود.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که دولت وظیفه ایجاد شغل را بر عهده دارد. با این وجود دولت‌ها نه‌تنها به وظایف خود عمل نمی‌کنند، بلکه با تسهیل مسیر ایجاد کارگاه‌ها و کسب‌وکارها، بدون نظارت کافی و بی‌توجه به حقوق کارگران، فشار مضاعفی را به این قشر تحمیل می‌کنند.

سخن پایانی

اقتصاد ایران در طول سال‌های گذشته با انواع چالش‌های اقتصادی، سوداگری و رانت‌خواری روبه‌رو بوده و در چنین شرایطی کشتی کارآفرینان به گل نشسته است؛ بنابراین کارفرمایان تنها صاحبان کسب‌وکار در کشور هستند. در چنین شرایطی نمی‌توان با شیک کردن واژه‌ها و اطلاق کارآفرینی به‌جای کارفرمایی، قدم مثبتی در راستای بهبود شرایط برداشت. ضمن آنکه انتظار می‌رود همین روابط فعلی میان کارگر و کارفرما مورد نظارت بیشتر دولت و سیاست‌گذاران قرار گیرد.

کسب سود و درآمدزایی، اولویت نخست هر کارآفرینی است. اشتغالزایی و ایجاد کار برای کارگران نیز وسیله‌ای برای تامین هدف سودآوری به‌شمار می‌رود؛ درنتیجه مقدس‌انگاری کارآفرینی و بی‌توجهی به حقوق کارگران اشتباهی است که به تضییع حقوق آنها منتهی می‌شود

یادداشت

ضرورت حمایت واقعی از کارآفرینان

محمد حیدرزاده
فعال صنعت سرب و روی

کارآفرینی نقش ویژه و اثرگذاری در اشتغالزایی و رشد اقتصادی دارد. وجود ظرفیت‌های غنی معدنی و منابع قابل‌توجه انرژی در کشورمان بحث کارآفرینی در حوزه معدن و صنایع معدنی را حائز اهمیت کرده است. به بیانی دیگر، بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها به‌منزله ایجاد کسب‌وکاری جدید است. معدن به‌عنوان نخستین حلقه تولید بسیاری از محصولات و همچنین آغازگر بسیاری از فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی از اهمیت و اثرگذاری ویژه‌ای برخوردار است. بهره‌برداری از ظرفیت‌های معدنی امکان ایجاد حدود ۵۰ حیطه کسب‌وکار و جایگاه شغلی را فراهم می‌کند که از جمله آنها می‌توان به حمل‌ونقل، خردایش، تغلیظ، تولید محصولات فلزی، تجارت، بیمه و... اشاره کرد. بهره‌برداری از این ذخایر زمینه ارزش‌آفرینی قابل‌توجهی را فراهم می‌کند. مواد معدنی سال‌ها در دل خاک جا گرفته‌اند، استخراج و فرآوری این ذخایر زمینه کارآفرینی گسترده، ایجاد موقعیت‌های شغلی متعدد و به‌دنبال آن ارزش‌آفرینی را فراهم می‌کند. معدن، نخستین حلقه در زنجیره تولید است؛ بنابراین محصول تولیدشده در این حلقه در ادامه زنجیره مصرف می‌شود و نتیجه مثبت و قابل‌قبولی بر روند تولید و در همین حال تاثیر قابل‌توجهی بر اشتغالزایی و کارآفرینی دارد.

همان‌طور که بارها تاکید شده ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است؛ منابعی که تاکنون از بخش قابل‌توجه آن بهره‌برداری نشده است. در این میان، گاه شاهدیم که فعالان بخش معدن و صنایع معدنی درصدد بهره‌گیری از این ذخایر با هدف توسعه کسب‌وکار خود برمی‌آیند اما با چالش‌های جدی در مسیر اجرای آن روبه‌رو می‌شوند. این موانع همچون سدی در مقابل کارآفرینی، توسعه تولید و به‌دنبال آن اشتغالزایی واقع شده‌اند. به‌عنوان مثال، سازمان محیط‌زیست یا منابع طبیعی موانع جدی در مسیر کسب‌وکارهای معدنی ایجاد می‌کنند؛ در چنین شرایطی، مدیران ارشد باید اولویت میان توسعه کسب‌وکارهای معدنی و صنایع وابسته به آن و محیط‌زیست را انتخاب کنند. این انتخاب و دیدگاه‌های متفاوتی که درباره آن وجود دارد، در طول سال‌های گذشته شروع فعالیت‌های جدید معدنی را بسیار دشوار کرده است.

در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، ابتدا رونق تولید، درآمدزایی و ایجاد کسب‌وکارهای تازه موردتوجه قرار می‌گیرد و در ادامه گام‌های مثبتی برای حمایت از محیط‌زیست برداشته می‌شود. اما در کشور ما به‌صورت پیش‌فرض اعتقاد دارند، هر نوع فعالیت معدنی یا فرآوری به‌منزله وارد آوردن خطرات جدی برای طبیعت است. این تفکرات در طول سال‌های گذشته زمینه معطل شدن سرمایه‌های قابل‌توجهی را فراهم کرده، تولید را به تعویق انداخته، نرخ بیکاری را افزایش داده و از سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص داخلی کاسته است.

بدون تردید رفع موانع یادشده در مسیر کارآفرینان بخش معدن و صنایع وابسته به آنها ضروری به‌نظر می‌رسد. رفع این چالش‌ها گام نخست برای شروع کسب‌وکاری تازه در حوزه معدن و صنایع معدنی است. به‌علاوه آنکه می‌توان با برآوردی میان هزینه و منفعت یک کار، راه‌حلی درست اتخاذ کرد. تجربه آغاز به‌کار فعالیت‌های معدنی و احداث واحدهای فرآوری حکایت از ایجاد تحول و بهبود در زندگی مردم محلی آن منطقه دارد. در سایه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها و شروع کسب‌وکارهای تازه، بسیاری از مردم منطقه مشغول به‌کار می‌شوند و رفاه عمومی بهبود می‌یابد.

البته جدای از سیاست‌های دولتی که پیش‌تر از آنها به‌عنوان سدی در مسیر کارآفرینی در بخش معدن و صنایع معدنی نام برده شد، باید تاکید کرد که گاها وجود معارضان محلی نیز ادامه فعالیت را دشوار می‌کند. در واقع کشاورزان، مالکان و محلی‌هایی که اعتقاد دارند، فعالیت‌های معدنی و بهره‌گیری از این ذخایر، زمینه وارد آمدن آسیب به محل زندگی آنها هستند، با این بهانه مانع اجرای توسعه این‌گونه فعالیت‌ها می‌شوند. برخورد قانونی و اصولی با این معارضان ضروری و لازمه بهره‌مندی از ظرفیت‌های یادشده است.

یادداشت

کارآفرین معدنی کیست؟

احسان موسوی
استاد دانشکده مهندسی معدن

در میان همه چالش‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی که همه جوامع را به‌نوعی تحت‌تاثیر قرار داده، بیکاری جوانان در اولویت قرار دارد و همه دولت‌ها سعی می‌کنند، بسته به درصد بیکاری جوامع خود، اعداد و ارقام مربوط به آن را کاهش دهند.

باوجود فرصت‌های فراوانی که در صنعت معدن و برای فارغ‌التحصیلان این رشته مهندسی وجود دارد، اما متاسفانه در این حوزه هم مشابه سایر رشته‌های مهندسی، فارغ‌التحصیلان دچار یأس و ناامیدی در یافتن شغل مناسب در راستای تخصص خود هستند، از این‌رو فعالیت‌های کارآفرینانه در حوزه مهندسی معدن، مثل خریدوفروش مواد معدنی، توسعه نوآورانه تجهیزات و ماشین‌آلات معدن، ارائه خدماتی مانند خدمات حفاری و انفجار و سایر خدماتی از این دست، می‌تواند در حل مشکل بیکاری موثر واقع شود.

نکته بارزی که کارآفرینی در حوزه معدن را از سایر رشته‌ها جدا می‌کند، این است که کارآفرینی در حوزه معدن بسیار قابل‌اعتماد و از ریسک پایینی برخوردار و وظیفه دولت‌ها در این زمینه، در نظر گرفتن برنامه‌های تشویقی مختلف است که در زمینه‌های تخصصی می‌تواند راهگشا باشد.

تنوع زمینه‌های کارآفرینی در حوزه معدن بسیار زیاد است، به‌عنوان مثال، می‌توان به نمونه‌های زیر اشاره کرد؛ هوشمندسازی و یکپارچه‌سازی فرآیند فرآوری و استخراج، با استفاده از اتوماسیون، هوش‌مصنوعی و ارتباط داده‌ها یا استخراج پیشرفته متناسب با حفاری‌های عمیق و پیچیده‌ای که امروزه در دنیا به آن توجه ویژه‌ای می‌شود، افزایش بهره‌وری و کاهش مسائل زیست‌محیطی، اکتشافات تحت‌پوشش که با فناوری‌های جدید محدوده‌هایی را برای شناسایی و بهره‌برداری مشخص می‌کند، توسعه فناوری‌های جدید در راستای توسعه پایدار در زمینه‌های اجتماعی، عملکرد زیست‌محیطی و اقتصادی و در نهایت استفاده از فناوری‌های دیجیتال برای تصمیم‌گیری بهینه و مطلوب در همه فرآیندهای مرتبط.

اما کارآفرینی چیست؟ مفهوم کارآفرینی هم در طول زمان متحول شده است. اگر نیم‌نگاهی به تعریف سنتی و جدید کارآفرینی بیندازیم، متوجه تفاوت‌ها و شباهت‌های آن می‌شویم. در دهه‌های گذشته درباره کارآفرینی گفته می‌شد که بخشی از آموزش، کسب‌وکار و موفقیت است که هدف آن تقویت مشاغل جدید است، بعدها جنبه‌های فردی، خلاقیت، خوداتکایی، ابتکار عمل، جهت‌گیری و اقدام به‌موقع را همچون اهداف اصلی عنوان کردند که بیشتر بر مهارت‌ها و توانایی‌های ذهنی دلالت داشت، در واقع کارآفرین را فردی خلاق، فرصت‌گرا، فعال‌تر و نوآورتر می‌دانستند، اما امروزه می‌دانیم که همه این ویژگی‌ها قابل‌دستیابی است و آنچه محرک اصلی برای قدم گذاشتن در مسیر کارآفرینی است، همراهی با جریانات روز دنیا و حرکت در مسیر جهانی شدن است.

کارآفرینی در اصل به‌معنای متعهد شدن است و در واقع ارزش‌آفرینی از طریق کشف، درک، ارزیابی و بهره‌برداری از فرصت‌ها با استفاده از منابع موجود و ترکیب آنها با خلاقیت و نوآوری است.

در واقع می‌توانیم بگوییم کارآفرینی عامل تعهدآوری است که مخاطرات و دغدغه‌های یک فعالیت اقتصادی را سازماندهی و باتوجه به منابع در دسترس، با تشخیص فرصت‌ها و چالش‌ها ایده‌پردازی می‌کند، در واقع هنر کارآفرینی این است که با منابع موجود، به خلق ایده بپردازد و ریسک‌های مرتبط مالی، اجتماعی و مانند آن را بپذیرد و محصول یا خدمات جدیدی ارائه دهد، اما اگر بخواهیم میزان مشابهت کارآفرینی را با مفهوم اشتغالزایی مقایسه کنیم، در چند جمله می‌توان گفت:

اشتغالزایی جذب نیرو برای مشاغل فعلی است. به‌عبارت دیگر، شغلی در حال حاضر وجود دارد که باید برای آن بهرتین و کارآمدترین شخص را یافت و به‌کار گرفت، در واقع می‌توان گفت برای توسعه فرصت‌های شغلی موجود است نه ایجاد یک فرصت شغلی تازه.

اشتغالزایی وظیفه‌ای بر دوش دولت‌هاست، یعنی دولت‌ها باید بسترسازی کنند تا زمینه اشتغالزایی به‌وجود آید، اما کارآفرینی موضوعی است که بیشتر، بخش خصوصی درگیر آن است. در کارآفرینی به نوآوری توجه و اگر بخواهم ساده‌تر بگویم کارآفرینی به نوآوری منتج، اما اشتغالزایی بسیار به‌ندرت به نوآوری منجر می‌شود و رویه متعارفی است که از ابتدا تا انتهای آن قابل پیش‌بینی است. مسیر مشخصی که طی می‌شود و به هدف مشخصی می‌رسد، اما در کارآفرینی، هدف، اشتغال نیست، بلکه یکی از دستاوردهای آن می‌تواند ایجاد اشتغال باشد.

کارآفرینی منبع تولید ثروت است، اما اشتغالزایی از منابع موجود ثروت و توزیع آن استفاده می‌کند. در جمع‌بندی این بحث باید گفت ۲ مفهوم اشتغالزایی و کارآفرینی در ارتباط هستند، اما منطبق بر هم نیستند.

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با صمت مطرح شد:

اشتغالزایی حاصل کارآفرینی است

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

جمله معروفی هست که می‌گوید مهندسان یا راهی خواهند یافت یا راهی خواهند ساخت! اما به‌نظر می‌رسد که این تعریف برای کارآفرین مناسب‌تر است، زیرا جایی که حتی مهندسان هم تسلیم می‌شوند و سپر می‌اندازند، کارآفرینان پیش می‌روند و راهی باز می‌کنند.

کارآفرینان به مدد نوآوری و خلاقیت، مرزهای ممکن را جابه‌جا می‌کنند و با استفاده از داشته‌ها راهی می‌یابند که به تولید محصولاتی با ارزش‌افزوده بالا منتهی شود.

در حوزه معدن، زمینه کارآفرینی به‌شکلی گسترده و متنوع مهیا است. در هر حوزه‌ای، از کنترل از راه دور و مانیتورینگ معدنکاری گرفته تا مدیریت باطله‌ها، آموزش از راه دور، هوشمندسازی زیرساخت‌ها، فرآیند کنترل پیشرفته در فرآوری موادمعدنی، تولید هوشمند در معادن، برنامه‌ریزی دقیق، کارآ و مطمئن در نقشه‌های زمین‌شناسی و موارد دیگری از این دست جای کار زیاد است و علاقه‌مند و نوآور هم بی‌شمار.

صمت به مناسبت بزرگداشت روز کارآفرینی، با آرش ابراهیم‌آبادی به‌گفت‌وگو نشست. وی که تا مقطع دکتری رشته مهندسی معدن تحصیل کرده و در حال حاضر در دانشگاه تدریس می‌کند، با ما درباره کارآفرینی تخصصی در حوزه معدن سخن گفت.

عکس: صمت

کارآفرین باید بداند که کسب‌وکارش چطور می‌تواند با همتایان خود رقابت کند، چه میزان ریسکی را می‌تواند تحمل کند و در نهایت چگونه می‌تواند یک محصول جدید را به بازار معرفی کند

کارآفرین کیست و چه ویژگی‌هایی دارد؟

در علم اقتصاد، عوامل تولید به ۴بخش تقسیم می‌شود؛ زمین، نیروی انسانی و کار، سرمایه و کارآفرینی.

از تلفیق این ۴عامل است که می‌توانیم کالا و خدمات تولید کنیم. زمین شامل هر منبع و منشأ طبیعی است که برای تولید کالا و خدمات به‌کار گرفته می‌شود، یعنی هر چیزی که به‌نوعی به زمین مربوط می‌شود و از منابع زمینی به‌دست می‌آید، مثل موادمعدنی خام.

در برخی موارد، منابع تجدیدپذیر هستند مانند جنگل، درختان و گاه منابع تجدیدناپذیر هستند مانند نفت، گاز و موادمعدنی که موضوع گفت‌وگوی ما است.

درباره نیروی انسانی و کار باید گفت افرادی که در فرآیند تولید کالا و خدمات نقش ایفا می‌کنند؛ به‌عنوان مثال مهندس معدن که فرآیند طراحی و برنامه‌ریزی تولید و استخراج مواد معدن را انجام می‌دهد. اگر برای چنین فردی دستمزد در نظر گرفته شود، این فرد عضوی از نیروی انسانی در فرآیند تولید کالا و خدمات به‌شمار می‌رود. سرمایه به هرگونه ماشین‌آلات، ابزار و سازه‌هایی که برای تولید کالا و خدمات به‌کار می‌رود، اطلاق می‌شود، برای مثال در بخش معدن و صنایع‌معدنی، ساختمان‌ها، ماشین‌آلات، کامیون‌ها یا دامپتراک‌ها، چکش‌ها، چال‌زن‌ها، نوار نقاله، تجهیزات رایانه‌ای و امثال آن را دارایی‌های سرمایه‌ای می‌نامند و در نهایت کارآفرینی، موضوع اصلی صحبت ما، مفهومی است که این ۳ عامل فوق‌الذکر را با هم ادغام می‌کند.

پس کارآفرین کسی است که ۳ عامل زمین، نیروی‌انسانی و سرمایه را به‌منظور حصول سود بیشتر با راه و روشی خلاقانه و نوآورانه با هم تلفیق کند. چنین فردی می‌تواند ایده‌های خلاقانه و نوآورانه خود را به یک کسب‌وکار اقتصادی تبدیل کند. چنین فردی علاوه بر تعهد باید از توانایی سازماندهی و اداره مخاطرات فعالیت اقتصادی برخوردار، شم فرصت‌طلبی داشته باشد و امکانات موجود در بازار را تشخیص بدهد و آنها را تبدیل به فرصت کند، بنابراین کارآفرین فردی ریسک‌پذیرو خلاق است که با دید نوآورانه خود می‌تواند محصول و بازار را به‌خوبی بشناسد، البته بهتر است در زمینه‌های دیگر هم دانش کافی داشته باشد، به‌عنوان مثال با مدیریت کارآفرینی، استراتژی‌های رشد، تامین مالی ریسک‌پذیر و مدیریت جریان نقدینگی، دانش تحلیل بازار و موضوعاتی از این دست هم آشنا باشد.

چقدر توانایی و مهارت نوآوری برای کارآفرینان ضروری است؟

برای موفقیت در کارآفرینی، خلاقیت و نوآوری از مهم‌ترین شاخص‌ها به‌شمار می‌روند. کارآفرین باید بداند که چطور می‌تواند در کسب‌وکارش با همتایان خود رقابت، چه میزان ریسکی را تحمل و در نهایت چگونه می‌تواند یک محصول جدید را به بازار معرفی کند. با داشتن این خصیصه فرد می‌تواند از همه فرصت‌های موجود استفاده برد. به‌طورخلاصه، زمانی ایده‌های کارآفرینانه به ذهن یک فرد خطور می‌کند که خلاقیت داشته باشد و همین خلاقیت و نوآوری باعث می‌شود که ایده‌های کارآفرینانه در ذهن یک فرد جرقه بزند و از طرف دیگر، ایجاد روش‌های جدید در زمینه کسب‌وکار و کارآفرینی، نوآوری را تقویت می‌کند. به‌عبارت دیگر، این ۲ مقوله بر هم هم‌افزایی دارند.

کارآفرینی را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد؛ کارآفرینی اجتماعی که به نیازهای جامعه و حل مسائل و مشکلات آن می‌پردازد، برای مثال مباحث مربوط به نابرابری اجتماعی، مسائل محیط‌زیستی، توسعه اقتصادی منصفانه و مسائلی از این دست را موردتوجه قرار می‌دهد، البته در این مورد، سودآوری اصل مهمی نیست، بلکه تامین منفعت کل اجتماع اهمیت دارد.

نوع دیگر، کارآفرینی استارت‌آپی و شرکت‌های دانش‌بنیان است که اساس آن بر ایده‌های خلاقانه و نوآورانه بنا شده که بتواند بیشترین میزان سود را در کوتاه‌ترین زمان ممکن برای مجموعه فراهم آورد.

نوع دیگر، کارآفرینی کوچک‌مقیاس است و حتی می‌تواند در مقیاس یک فرد یا یک خانواده باشد و به سرمایه‌گذاری اولیه اندکی نیاز دارد و می‌توان آن را با دریافت وامی کوچک راه‌اندازی کرد.

نوع دیگر، کارآفرینی شرکت‌های بزرگ است که در طول زمان رشد می‌کند و تا انتهای فعالیت شرکت ادامه دارد. تمرکز این مدل بر سودآوری مستمر و حداکثری با رویکرد نوآورانه است. کارآفرینی در شرکت‌های بزرگ معدنی به‌طورمعمول در این دسته قرار می‌گیرند.

نوع دیگر کارآفرینی هم در زمینه تربیت نیروی متخصص و اپراتور ماهر است، یعنی استارت‌آپ‌ها یا شرکت‌هایی داشته باشیم که در زمینه‌های خاص، نیروی متخصص یا اپراتور ماهر آموزش دهد.

آخرین نوع کارآفرینی که ارتباط مستقیمی با حوزه موردبحث ما دارد، کارآفرینی نوآورانه است، همان‌طور که از نامش دریافت می‌شود، خلاقیت در آن نقش مهمی دارد. در این نوع کارآفرینی، یک محصول یا ایده به‌طورکامل جدید به بازار معرفی و عرضه می‌شود. این شرکت‌ها با رویکرد مسئله‌محور، کالاها و خدمات جدیدی را به‌منظور ارتقای سطح زندگی مشتریان ارائه می‌دهند و دیدی جهانی دارند و می‌توانند جامعه را با ایجاد سبک‌ها و روش‌های جدید تغییر بدهند و در این نوع کارآفرینی، مهارت نوآوری از ارکان اساسی است.

کارآفرینی در حوزه معدن چه معنایی دارد و آیا مترادف با اشتغالزایی است؟

برای پاسخ به این سوال باید در ابتدا توضیح مختصری درباره معدن و چرخه معدنکاری ارائه داد. فعالیت معدن در ابتدا با معدنکاوی یا فرآیند پی‌جویی و اکتشاف ماده معدنی و ارزیابی و تخمین ذخیره شروع می‌شود. در مرحله بعد، معدنکاری و استخراج موادمعدنی مطرح می‌شود، مرحله بعد فرآوری موادمعدنی است و در نهایت مرحله بستن و بازسازی معدن مطرح می‌شود. در هریک از این مراحل، اگر روش‌های فناورانه و نوآورانه‌ای به‌کار گرفته شود، می‌تواند به حوزه کارآفرینی راه یابد.

پس با این شرح، کارآفرینی در حوزه معدن می‌تواند مشابه یک فعالیت استارت‌آپی باشد. به‌عبارت دیگر، باتوجه به اینکه معدنکاری جزو قدیمی‌ترین فعالیت‌های بشری است، می‌توان با روش‌های خلاقانه و مدرن، تمام ابعاد آن را در قالب استارت‌آپی مدرن تعریف کرد.

کارآفرینی در حوزه معدن، فعالیتی گسترده و کلی‌تر است و اشتغالزایی در زیرمجموعه آن قرار می‌گیرد. پس این ۲ عبارت با هم مترادف نیستند، بلکه اشتغالزایی یکی از دستاوردها و نتایج کارآفرینی است. اگر بخواهیم کارآفرینی را در حوزه معدن تعریف کنیم، باید آن را به چند بخش تقسیم کنیم. نخستین بخش، الهام‌پذیری است. به‌عبارت دیگر، در این مرحله باید کارآفرین جست‌وجوی ذهنی داشته باشد تا در جایی که دیگران از آن غافلند، سود را تشخیص دهد، پس باید ایده‌ای نوآورانه داشته باشد و رگه‌های سود را در آن تشخیص دهد، برای مثال این ایده می‌تواند کشف یک ذخیره جدید در ادامه فعالیت‌های معدنی گذشته باشد. مواردی وجود دارد که فردی یک معدن متروکه را با سرمایه اندکی در اختیار می‌گیرد و بعد مشخص می‌شود که ذخیره دیگری را در آنجا یافته است و به این ترتیب سود سرشاری به‌دست می‌آورد.

مورد بعدی یادگیری یا فراگیری مهارت‌های پی‌جویی و ایجاد هدف‌های بعدی برای کارهای اکتشافی است. اگر فردی بتواند مهارت‌های خود را در این زمینه ارتقا بدهد و بداند که کجاها باید کارهای اکتشافی بعدی را انجام دهد، خود نوعی فعالیت کارآفرینانه است و اگر بشود این دانش را به دیگران انتقال داد، می‌تواند فعالیت بسیار ارزنده‌ای باشد. یک کارآفرین معدن باید درباره محل شروع فعالیت خود تصمیم‌گیری کند و این مهارت به‌شرط داشتن دانش و تجربه حاصل می‌شود، اگر این توانایی‌ها و مهارت‌ها آموزش داده شود، می‌تواند ارزش کارآفرینی بالایی داشته باشد.

فعالیت معدنی در مرحله شروع به‌کار یا استارت‌آپ هم می‌تواند وارد حوزه کارآفرینی شود. به‌عبارت دیگر، حفاری اکتشافی یکی از مهم‌ترین مراحل کارآفرینی معدنی است و تایید یافته‌های اولیه اکتشافی با انجام عملیات حفاری گام مهمی در این زمینه است، البته این مرحله هم بسیار هزینه‌بر است و هم ریسک بالایی دارد، اما در نهایت همین عملیات است که کانی‌زایی اقتصادی را مشخص می‌کند و به‌نوعی آزمون نهایی برای تایید ایده‌ها و پیش‌بینی‌ها است، به‌عبارت دیگر، برای کارآفرینی باید ایده و پیش‌بینی داشت و می‌توان با کارهای اکتشافی ایده‌ها و پیش‌بینی‌ها را محک زد.

موضوع دیگر، بررسی فنی و اقتصادی است که می‌تواند وارد حوزه کارآفرینی شود، یعنی با ایجاد ارتباط میان یافته‌ها و داده‌های جمع‌آوری‌شده، اقتصادی بودن طرح‌های معدنی موردمطالعه قرار گیرد که به آن مطالعات پیش‌امکان‌سنجی گفته می‌شود تا در ادامه کار به طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای معدن برسد.

به‌طورخلاصه در تمام مراحل فعالیت معدن از اکتشاف گرفته تا استخراج و فرآوری ذوب و پالایش، پیاده‌سازی روش‌های نوین و مانند آن، می‌توان کارآفرینی کرد و از آنجایی که افراد زیادی می‌توانند در هریک از این مراحل مشغول کار شوند، از منظر اشتغالزایی هم حائزاهمیت است.

در مرحله بازاریابی و عرضه محصول نهایی به بازار هم می‌توان به ایده‌های نوآورانه اندیشید، زیرا یکی از مراحل مهم فعالیت‌های معدنی و نقطه پایانی کارآفرینی معدنی است.

استفاده از فناوری‌های نوین در بخش فرآوری، افزایش راندمان، بازیابی مواد معدنی و در نهایت عرضه محصولات باعیار و کیفیت بهتر می‌تواند فروش مواد معدنی را بالا ببرد و این خود می‌تواند زمینه‌ای برای کارآفرینی در حوزه معدن فراهم کند و برند شرکت معدنی را در بازار ارتقا دهد.

چگونه می‌توان از ظرفیت‌های کارآفرینی برای حل مشکلات معدن استفاده کرد؟

هر رویکرد کارآفرینی سودآوری که به نیازهای جامعه بپردازد، براساس شاخص‌های توسعه پایدار باشد و در نهایت منجر به تولید محصولات بهتر شود، می‌تواند به حل مشکلات معدنکاری کمک کند، پس می‌توان گفت هر نوع فعالیت خلاقانه، نوآورانه و دانش‌بنیان که بتواند در هریک از زمینه‌های معدنکاری، از پی‌جویی و اکتشاف گرفته تا بازاریابی و فروش راه‌حل مناسبی ارائه دهد، قدمی در راه‌حل مشکلات حوزه معدن است.

چه شباهت‌ها و تفاوت‌هایی میان کارآفرینی در حوزه معدن با دیگر حوزه‌ها وجود دارد؟

اصول و مبانی کارآفرینی در همه زمینه‌های صنعتی با هم مشابهت دارند، به‌عنوان مثال تحقق رشد اقتصادی و ارتقای اقتصاد بازار از طریق تولید محصولات یا ارائه خدمات جدید، اشتغالزایی و ایجاد فرصت‌های کاری متفاوت، تبدیل افراد و کارکنان ساده به پرسنل آموزش‌دیده و ماهر و معرفی این افراد به صنایع بزرگ‌تر و تخصصی‌تر، پیشرفت بهره‌وری و اثربخشی تولید از طریق بهره‌گیری از تکنیک‌ها و فناوری‌های نوین.

از دیگر شباهت‌ها، رشد خلاقیت و فناوری است که در این زمینه می‌توانیم به پیاده‌سازی و اجرای روش‌های تحقیق و توسعه (R&D)، در تولید محصول، حل مسائل و مشکلاتی که تا امروز لاینحل مانده‌اند و بهبود کیفیت فعالیت افراد اشاره کنیم.

تغییرات اجتماعی شباهت دیگری است که می‌توانیم در این زمینه به تغییر و بهبود روش‌های سنتی و مرسوم فعلی و جایگزینی شیوه‌های قدیمی با فناوری‌های مدرن اشاره کرد؛ ارتقای شیوه زندگی و رفاه اجتماعی که همه اینها حاصل فعالیت‌های نوآورانه است.

ایجاد رشته و گرایش‌های دانشگاهی جدید و پیشرفت نقش آن در تصمیم‌گیری‌های کلان و ارائه راهکارهای خلاقانه برای مشکلات مبتلابه حوزه موردنظر، تحقیق در زمینه توسعه اقتصادی و در نهایت تلاش برای بهبود شرایط کسب‌وکار از شباهت‌های کارآفرینی در حوزه‌های گوناگون است، اما یکی از مهم‌ترین تفاوت‌ها بحث Capital Cost یا هزینه سرمایه‌گذاری اولیه بالا است، یعنی معدنکاری یک هزینه سرمایه‌ای اولیه بسیار بالا را می‌طلبد.

یکی از علل کمبود سرمایه‌گذاری در این زمینه همین عامل است. یکی دیگر از تفاوت‌ها ریسک بالا است. در فعالیت‌های کارآفرینانه درجاتی از ریسک را باید پذیرفت، اما درباره فعالیت‌های معدنی، ریسک بسیار بالا است و از طرف دیگر عدم‌قطعیت زیادی در فرآیند معدنکاری وجود دارد، به‌عنوان مثال عدم‌قطعیت در عیارسنجی، قیمت، اطلاعات زمین‌شناسی و امثال آن، که همه ارتباط نزدیکی با ریسک پذیری دارند، و به همین دلیل است که کارآفرینی در حوزه معدن با دیگر حوزه‌ها تفاوت دارد.

آرش ابراهیم‌آبادی

کارآفرینی در حوزه معدن می‌تواند مشابه یک فعالیت استارت‌آپی باشد. به‌عبارت دیگر، باتوجه به اینکه معدنکاری جزو قدیمی‌ترین فعالیت‌های بشری است، می‌توان با روش‌های خلاقانه و مدرن، تمام ابعاد آن را در قالب استارت‌آپی مدرن تعریف کرد

در بررسی جایگاه مالکیت فکری در توسعه کسب‌وکارها نمایان شد

جای خالی «کپی‌رایت» در زیست‌بوم کارآفرینی

بیش از یک دهه می‌شود که مفهومی به‌نام شرکت‌های دانش‌بنیان شکل گرفته و فرآیندها و تعاریفی هم برای آن ایجاد شده است. حال جدا از اینکه چقدر این تعاریف به‌عمل در آمده‌اند، فرآیند دانشی موجود در حوزه کاری فناوری و نوآوری اهمیت زیادی دارد، در حقیقت باید یک مسیر نوآوری برای شرکت‌های دانش‌بنیان، کارآفرینان خلاق، نوآور و شرکت‌های مستقر در پارک‌های علم و فناوری طراحی کرد که مالکیت فکری، عنصر مهم آن باشد. در بسیاری از مواقع، کارشناسان در اکوسیستم کارآفرین و نوآوری به ایده‌های پروپوزال و هسته‌های ایجادشده نگاه محوری دارند و از فضای توسعه غافل هستند. شاید زمان آن رسیده باشد یک برنامه اساسی برای تدوین قوانین و مقررات جدید درباره حفظ مالکیت فکری طراحی شود. گفتنی است، Utility Patent که به منع افراد و شرکت‌های دیگر از ساخت، استفاده و فروش اختراع دیگران بدون کسب اجازه از صاحب آن، اشاره دارد، یکی از مباحثی است که اکنون از سوی معاونت در شرف ابلاغ و تایید شورای نگهبان قرار دارد که امید است قانون جامع مالکیت صنعتی به‌صورت ابلاغ کامل‌تر دیده شود. صمت در این گزارش به بررسی اهمیت مالکیت فکری در توسعه کارآفرینی و کسب‌وکارهای دانش‌محور پرداخته است.

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

نداشتن قانون کپی‌رایت در دنیای ایده‌ها، شرکت‌های خلاق زیادی را در کشور به زمین زده است

مالکیت فکری؛ چالش اصلی کارآفرینان امروز

موضوع مالکیت فکری به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های پراهمیت برای توسعه نوآوری مطرح است. در ریشه‌های قوانین کشور و معاهده‌های بین‌المللی هم که طی یک قرن گذشته به‌تصویب رسیده‌اند، بسترهایی را برای تبیین فضای لازم به‌منظور درک مفهوم مالکیت فکری و امکان بهره‌برداری و حفظ آثار نوآورانه در دنیای کسب‌وکار فراهم کرده‌اند، اما آنچه امروزه نیازمند آن هستیم، نگاه جدی و متفاوت‌تر به موضوع فناوری و نوآوری است ،چرا که بسیاری از رویدادهای مربوط به سود و صرفه اقتصادی و توسعه کسب‌وکارهای نوین به مفاهیم مالکیت فکری بستگی دارند. کارشناسان معتقدند طبق قانون احتمالات، حداقل ۱۷نفر همزمان به همان ایده‌ای فکر می‌کنند که به ذهن هریک از ما خطور پیدا می‌کند و عمر فناوری‌ها کمابیش ۴۵ دقیقه برآورد شده است، بنابراین صاحبان ایده و کارآفرینان که رهبران آینده کسب‌وکار به‌شمار می‌آیند، نسبت به حقوق ثبتی و حفاظت از ایده‌های‌شان با چالش‌هایی مواجه شده‌اند. بی‌شک موضوع مالکیت فکری ایده‌ها برای کارآفرینان در آینده فضای سنگین‌تری خواهد داشت، برهمین مبنا آنچه اکنون نیاز است در اکوسیستم کارآفرینی سر و سامان داده شود، ایجاد نوآوری در روند مالکیت فکری برای کارآفرینان است.

نبود قانون کپی‌رایت، زمین‌مان زد

سیدبهرام نصری، یکی از صاحبان شرکت خلاق در زمینه حمل‌ونقل باربری بر بستر آنلاین در گفت‌وگو با صمت گفت: نبود قانون کپی‌رایت در کشور به‌ویژه در زمینه ایده‌پردازی باعث شد، ایده ما برای یک شرکت استارت‌آپی دیگر که توانسته بود سرمایه‌گذار جذب، به‌خوبی ثمربخش باشد و توسعه پیدا کند، شکست بخورد،در واقع نداشتن قانون کپی‌رایت در دنیای ایده‌ها، شرکت‌های خلاق زیادی را در کشور به‌زمین زد.

وی بااشاره به جای خالی حمایت‌های نهادهای دولتی از شرکت‌های خلاق و استارت‌آپ‌ها گفت: نهادهایی نظیر معاونت علمی و صندوق نوآوری و شکوفایی و دیگر نهادهای دولتی، نگرش واقع‌بینانه برای توسعه یک شرکت خلاق و استارت‌آپی ندارند، البته به این هم معتقد نیستم که هر طرحی باید از سوی این نهادها پذیرفته شود، اما بی‌شک باید طرحی که از فیلترهای زیادی عبور کرده، موردپذیرش قرار بگیرد. به‌اعتقاد من، نهادهایی که خود متولی حمایت از خلاقیت هستند، هیچ‌گونه خلاقیتی در فعالیت‌های خود به‌خرج نمی‌دهند و نگاه خلاقانه ندارند. من در طول مدتی که دنبال جذب سرمایه بودم، حرف‌های تکراری زیادی شنیدم.

نصری داشتن رابطه برای دریافت حمایت‌های داخلی را معضل اصلی در این زمینه دانست. وی در این باره گفت: رابطه یکی دیگر از مولفه‌هایی است که هر صاحب استارت‌آپ و شرکت خلاقی باید آن را داشته باشد تا موفق به کسب حمایت‌ها شود. در کل، پول حرف اول را می‌زند و اگر نباشد استارت‌آپ‌ها محکوم به شکست می‌شوند.

▣ جولان انحصارگرایی پلتفرم‌ها

همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، دزدیده شدن ایده‌ها، معضل اصلی دیگر در دنیای استارت‌آپ‌ها است، اما انحصارگرایی، دیگر مولفه‌ای است که می‌توان آن را همچون سد راه رشد و توسعه استارت‌آپ‌ها در نظر گرفت. این فرآیند نه‌تنها مانع رشد استارت‌آپ‌های دیگر است، بلکه به فراخور هدایت سلیقه‌ای که در مخاطب به‌وجود می‌آورد، قدرت انتخاب زیادی به آنها نمی‌دهد. نصری در این‌باره گفت: انحصارگرایی در پلتفرم‌های امروزی اجازه رشد و پیشرفت به کارآفرینان نوپا را نمی‌دهد، بنابراین در کنار رعایت نکردن قانون کپی‌رایت و انحصارگرایی، ارائه خدمات از سوی غول‌های پلتفرمی در ایران، باعث شده است توان کارآفرینان نوپا برای رشد و توسعه، روزبه‌روز کمتر شود. وقتی یک استارت‌آپ فعالیت خود را آغاز می‌کند، در ابتدای امر، انرژی و ظرفیت‌های زیادی دارد که منتظر است، بالفعل شود، اما باوجود موانع بسیار به‌نظر می‌رسد تمامی حمایت‌هایی که از آنها سخن به‌میان می‌آید، یک ویترین است و بیشتر حمایت‌ها برای افرادی است که رابطه دارند. به‌اعتقاد من، شایسته‌سالاری واقعی در کشور وجود ندارد و مدیران دید روشن و تعهد کافی نسبت به مسئولیت‌شان ندارند.

▣ پاسخ به یک سوال

شاید دانستن فرآیندهای حمایتی از سوی نهادهایی چون صندوق نوآوری و شکوفایی، دید بهتری به کارآفرینان و نوپایان این عرصه بدهد و در بسیاری موارد منجر به تغییر رویکرد و نگرش این افراد می‌شود. از آنجایی که نهاد حامی نظیر صندوق نوآوری و شکوفایی تنها به ارائه وام و تسهیلات نمی‌پردازد. این نهاد از ۴ سرفصل با عناوین خانواده‌های حمایتی استفاده می‌کند که تنها بخشی از این خانواده‌ها به ارائه وام و تسهیلات می‌پردازند. در این زمینه متولیان نهادی نظیر صندوق نوآوری و شکوفایی معتقدند: صندوق‌های فعال در کشور ما بسان تمامی نهادهای تامین مالی سراسر دنیا اعم از کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته فعالیت می‌کنند. از آنجایی که شرکت‌های نوپا برای توسعه محصولات فناورانه، تجاری‌سازی و رساندن آن به بازار، نیازمند سرمایه هستند، بنابراین تامین پول، زیرساخت اصلی تجاری‌سازی و توسعه فناوری و رساندن آن به بازار، مولفه مهمی است که باید به آن توجه ویژه‌تری شود. در واقع فضای مساعد کسب‌وکار در کشور نیازمند اقلیم مناسب برای دانش‌بنیان‌ها است. با این دیدگاه اگر شرکتی می‌خواهد محصول فناورانه‌ای را به بازار عرضه کند، باید از سوی نهادهایی تامین مالی شود. در کل، همه ما می‌دانیم که ارائه وام، تعریف و روال مشخصی دارد. روش بانک‌ها در دادن وام این‌گونه است که چون سرمایه‌گذاری نمی‌کنند و تنها ارائه‌دهنده تسهیلات هستند، در سود و ضرر شرکت‌های دانش‌بنیان شریک نمی‌شوند. البته ناگفته نماند که از امسال بانک‌ها روند متفاوت‌تری را پیش گرفته‌اند و قرار است به تایید صندوق نوآوری و شکوفایی برای توسعه فعالیت دانش‌بنیان‌ها، رویکرد سرمایه‌گذاری هم جزو خدمات‌شان باشد، اما نهادهای تخصصی تامین مالی می‌توانند از یک تا چند خدمت ارائه بدهند. صندوق نوآوری و شکوفایی هم مانند نهادهای مشابه خود در سراسر دنیا کمابیش از تمام ابزارهای تامین مالی استفاده می‌کند و تنها به ارائه وام بسنده نمی‌کند و رویکردهای متفاوتی برای ارائه تسهیلات و خدمات دارد، بنابراین هر شرکت دانش‌بنیان به فراخور نیازمندی‌ای که دارد، می‌تواند از این تسهیلات و خدمات بهره‌مند شود و در نتیجه تغییر رویکرد در روال کار صندوق نوآوری و شکوفایی احساس نمی‌شود.

طبق قانون احتمالات، حداقل ۱۷ نفر همزمان به همان ایده‌ای فکر می‌کنند که به ذهن هریک از ما خطور پیدا می‌کند و عمر فناوری‌ها کمابیش ۴۵دقیقه برآورد شده است

از ایده تا بازار

سیدعباس شاهمرادی زواره، کارآفرین نمونه که مدیریت شرکت دانش‌بنیانی در زمینه تجهیزات پیشرفته مبتنی بر فناوری نانو و دیگر فناوری‌های پیشرفته را برعهده دارد، در گفت‌وگو با صمت بااشاره به داشتن نگرش از آخر به اول کارآفرینان به کسب‌وکار خود تشریح کرد: کارآفرینی فرآیندی است که از آخر شروع می‌شود. برای رشد و پیشرفت در مسیر کارآفرینی به فراخور هر موضوعی صاحبان کسب‌وکارها باید از انتها به این فرآیند نگاه کنند؛ به‌عبارت دیگر، ابتدا باید بازار به‌عنوان محل برداشت زحمات در نظر گرفته شود؛ در حقیقت هر فرد کارآفرین باید با شناخت خلأ موجود در صنعت یا هر زمینه دیگری که فعالیت می‌کند، به شناخت دقیقی از بازار برسد. در حقیقت باید بداند که چه نیازی از جامعه هدف برآورده نشده است تا بتواند راه‌های رفع آن نیاز را شناسایی و سمت‌وسوی فعالیت‌های خود را براساس آن نیاز طراحی کند. برخی صاحبان کسب‌وکار انگیزه کافی علم و فن موردنیاز برای شروع یک فعالیت نو و رفع نیاز جامعه دارند و در بیشتر موارد از تمام ابعاد مالی و حرفه‌ای، زندگی خود را برای پیشبرد یک کسب‌وکار بهره‌گیری می‌کنند، اما در نهایت راهی برای فروش محصول‌شان پیدا نمی‌کنند و متوجه می‌شوند محصولی که تولید شده موردنیاز و استفاده و نیاز بازار نبوده است، بنابراین آن چیزی که یک کارآفرین را موفق می‌کند، در نهایت بازار است، یعنی باید محصول خود را در بازار بفروشند و با پولی که تزریق می‌شود خود را توسعه دهند.

وی بااشاره به اینکه تزریق سرمایه چقدر می‌تواند در ابتدای فعالیت کارآفرینان امری مهم و حیاتی به نظر بیاید، گفت: به‌اعتقاد من، کارآفرینان نوپا در ابتدای مسیر نیاز به وام‌های کلان ندارند. اگر بازار کافی در دسترس‌شان باشد و شناخت کافی داشته باشند، هیچ کارآفرین و صاحب کسب‌وکاری نگرانی جدی از شکست سنگین مالی نخواهد داشت. در این شرایط ممکن است افراد در ابتدای مسیر کارآفرینی و دانش‌بنیان شدن، باوجود صرف هزینه زمانی و مالی به نتیجه مطلوب نرسند و سود چندانی عایدشان نشود که این یک فرآیند طبیعی است، اما اگر روند گام به گام و آرامی را در توسعه کسب‌وکار خود در پیش گیرند، احتمال موفقیت و ایستادگی آنها در برابر نواقص‌شان بیشتر می‌شود. بیشتر صاحبان کسب‌وکارها لازم است این را بدانند که در ابتدای مسیر نیازمند سرمایه کلان نیستند. اگر محصول یا خدماتی دارند باید تلاش کنند با همان امکاناتی که در اختیار دارند و در حد مقدور، کالای‌شان را به بازار عرضه و به‌آرامی مسیر پیشرفت را طی کنند. تجربه نشان داده اگر در ابتدای کار پول زیادی تزریق شود، زوایای راه رسیدن به تولید اصولی و انبوه و پیچ و خم‌های بازار، از سوی کارآفرینان شناخته نمی‌شود و این به‌عنوان یک شکاف عمیق برای کسب‌وکارها مشکل‌ساز خواهد شد.

▣ امروز بهتر از دیروز

این کارآفرین برتر، شرایط امروز دانش‌بنیان‌ها و کارآفرینان کشور را بهتر از دیروز دانست و گفت: باتوجه به حمایت‌های دولتی و شکل‌گیری صندوق‌های سرمایه‌گذای به‌طورقطع شرایط دانش‌بنیان‌ها امروز بهتر از دیروز است و مسیر هموارتری نسبت به کارآفرینانی است که در ۲، ۳ دهه گذشته فعالیت می‌کردند،در پیش دارند. نباید بگذاریم کارآفرینان و صاحبان دانش‌بنیان‌های امروز، تبدیل به بدهکاران بانکی فردا شوند؛ شمار شرکت‌های دانش‌بنیان نسبت به ۵ سال گذشته افزایش یافته و عده‌ای از افراد نخبه که علم و فن کافی در تولید یک محصول را دارند، اما شناخت دقیقی از بازار ندارند، در نهایت تبدیل به بدهکاران بانکی می‌شوند. باتوجه به تجربه‌های موجود، تزریق سرمایه در شرایطی که محصول در بازار به‌فروش نرود، صاحبان کسب‌وکار و کارآفرینان را تبدیل به بدهکاران بانکی می‌کند تا یک فردی که اشتغالزایی کرده است.

وی افزود: وجود نهادهای دولتی بسان یک والد برای رشد دانش‌بنیان‌ها ضروری است. نهادهایی نظیر معاونت علمی مانند مادری هستند که در ابتدا باید دستان کودک خویش را برای راه رفتن بگیرند، اما به‌محض اینکه کودک توانست چند قدم بردارد، باید دستان کودک خود را رها کند. به‌عبارت دیگر، دولت تنها در ابتدای مسیر می‌تواند همراه دانش‌بنیان‌ها باشد، اما در نهایت دانش‌بنیان‌ها خودشان باید یاد بگیرند که چگونه گام به گام در مسیر فروش بالا و پیشرفت‌های مالی قرار بگیرند. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، برای اینکه دانش‌بنیان‌ها بتوانند روی پای خود بایستند، باید بازار را بشناسند و محصول خود را در بازار بفروشند، اما این نکته را هم باید در نظر بگیریم که کافی نبودن اطلاعات کارآفرینان و صاحبان شرکت‌های نوپا در عرصه دانش‌بنیان از بازار و فرآیندهای آن؛ آنها را مقصر اصلی این سناریو نمی‌کند. مهم‌ترین کمک نهادهای دولتی مانند صندوق نوآوری شکوفایی مانند معاونت علمی و انجمن نخبگان یا هر نهاد دیگری این است که افراد خبره و کاربلد را در این عرصه به کار بگیرند و در قالب آموزش‌هایی به کارآفرینان یاد بدهند که چه ارزیابی‌ای باید نسبت به بازار موجود داشته باشند.

گاهی با یک تغییر کوچک، مسیر موفقیت را می‌توان طی کرد و اگر آن تغییر کوچک وجود نداشته باشد، چیزی جز فروپاشی و شکست نخواهد بود؛ به‌عبارت دیگر، وظیفه نهادهای دولتی ارائه یک نقشه‌راه به کارآفرینان است.

سخن پایانی

براساس نظر کارشناسان، نوآوری‌ای در مالکیت فکری می‌تواند به توسعه کسب‌وکار کارآفرینان بینجامد و شرط تحقق این امر، عبور از سطح مصرف‌کنندگی محض به تولیدکنندگی است. مونتاژ در صنعت و دیگر حوزه‌های اقتصادی شاهد خوبی برای مصرف‌کننده بودن فضای کسب‌وکار است که چنین فضایی چندان خواهان نوآوری و کارآفرینی نیست، چرا که مونتاژ در تولید نیازمند اپراتور است تا مهندس. به‌همین‌دلیل بیشتر محصولاتی که از مجموعه‌های کارآفرینی بیرون آمده، کالای تولید ایجادی نیست، بلکه تکراری است.

اگر مسیر تولید به‌معنای واقعی را از سوی کارآفرینان و دانش‌بنیان‌ها طی نکنیم، ثبت مالکیت فکری، اختراع‌ها و طرح صنعتی در کشور به ثبت سرزمینی تبدیل می‌شوند؛ یعنی محصولی در کشور دیگر تولید و در کشور ما ثبت سرزمینی می‌شود.

یادداشت

از کدام ایده باید حمایت کرد؟

شیرین شریف‌زاده
متخصص حقوق مالکیت ادبی و هنری

در حقوق جهانی کپی‌رایت یعنی حقوق مالکیت فکری و ادبی، اصل جهان‌شمولی وجود دارد به‌نام اصل دوگانگی ایده یا اصل عدم‌حمایت از ایده‌ها که کمابیش در همه‌جای دنیا پذیرفته شده و در برخی کشورها نظیر امریکا اصلی قانونی است. در برخی کشورها از جمله ایران به‌طور رسمی در قانون نیامده، اما فرآیندی پذیرفته‌شده است. ایده‌ها حمایت نمی‌شوند؛ چرا که قابل‌حمایت نیستند. موضوع مهمی که باید به آن توجه کنیم، این است که منظور قانون‌گذار از ایده به نمود عینی آن برمی‌گردد؛ در واقع هرگاه ایده‌ای منجر به محصول شود یا اثری از آن بیرون بیاید، موردحمایت قرار می‌گیرد، در واقع ایده‌ها باید دارای یک اثر ملموس باشند تا بتوان در باب مالکیت فکری و کپی‌رایت از آن حمایت کرد.

صاحبان ایده‌ای که می‌خواهند از حقوق مالکیت ادبی، هنری و کپی‌رایت برخوردار باشند، باید ایده‌های‌شان در قالب خاصی بیان شود؛ به‌عبارت دیگر، ایده اثر باید از بیان اثر جدا شود و نمود بیرونی داشته باشد، اما ماهیت ایده‌ها آزاد هستند و حمایتی در باب آنها صورت نمی‌گیرد.

اگر ۲ اثر شبیه یکدیگر باشند، در واقع ۲ تولیدکننده آثاری تولید کنند که از یک ایده پیروی می‌کنند، اما ثابت شود که کپی‌برداری نشده است، طبق قانون مالکیت فکری از هردو این آثار حمایت می‌شود، البته همه اینها به شیوه بیان اثر برمی‌گردد نه فقط به ایده‌پردازی، برای مثال ۲ نویسنده درباره یک موضوع، ۲ داستان متفاوت می‌نویسند، در واقع نمود بیرونی آثار متفاوت است و هر نویسنده مالک داستان منحصر به فرد خود است.

در کل ایده‌ها در کنوانسیون‌های بین‌المللی در رده ایده‌های عمومی و کلی قرار می‌گیرند که به‌شکل معمول هر کسی می‌تواند از آن استفاده کند، اما وقتی ایده‌ها خاص و پیچیده شوند و در نهایت به یک خروجی واحد رسیده باشند، در این شرایط صاحبان آنها می‌توانند از مزایای حمایتی قوانین کپی‌رایت بهره ببرند. ایده‌های ساده، اجزای اولیه استدلال یک فرد محسوب می‌شوند و از سوی انسان خلق نمی‌شوند، در واقع هر فردی می‌تواند با آنها مواجه شود، در حقیقت دانش بیرون‌آمده از ایده‌ها، حاصل منطق و تفکر شخصی است و توسط انسان خلق می‌شود و در واقع ترکیبی از ایده‌های ساده است، یعنی ذهن در اینجا عملکردی فعالانه داشته و گامی فراتر از بدیهیات برداشته شده است.

ایده‌های خاص که موضوع جشنواره‌هایی چون «ایده‌های برتر فناوری‌های نرم و صنایع خلاق فرهنگی» هستند، از حمایت مالکیت فکری برخوردار می‌شوند؛ چرا که محصول تلاش هستند و می‌توانند قابل‌حمایت هم باشند و از آنجایی که در صورت بروز تخلف، اثبات آن فرآیند دشواری است، به‌دلیل ثبت شدن ایده‌ها در این نوع جشنواره‌ها، دست متخلفان تا حدی بسته می‌شود، در واقع به‌نوعی حضور در این جشنواره‌ها در بحث مالکیت فکری، مدرک به‌حساب می‌آید، اگر نقض اثری صورت گیرد، پیگیری قضیه اثباتی به جهت اینکه اثر در جشنواره راه یافته‌بود، آسان‌تر است و می‌تواند در دادگاه به‌عنوان یک دلیل اثباتی به‌نفع صاحب اثر باشد.

گواهی‌ای که جشنواره‌ها می‌دهند، تا حد زیادی دال بر مالکیت افراد بر ایده‌های‌شان است. هرچه گستردگی و مقیاس برگزاری یک جشنواره زیادتر باشد، دلیل محکم‌تری بر مالکیت فکری ایده‌ها است، حتی اگر مقامی نیاورند، می‌تواند سندی باشد بر مالکیت ایده‌ها، در حقیقت روح این جشنواره‌ها می‌تواند نگاه ما را از ایده‌ها تغییر دهد. دنیای امروز، دنیای ایده‌های نوین و جدید است؛ به‌گونه‌ای که مالکان ایده‌ها پولسازترین افراد در جهان هستند؛ وقتش رسیده است که از نگاه سنتی به این جریان دور شویم؛ جشنواره‌های جذب ایده می‌تواند نگرش ایده‌پردازان را در دنیای کنونی تغییر دهد.

ما باید این نگاه را تغییر دهیم که اگر عضو کنوانسیون‌های بین‌المللی در این زمینه نیستیم، از مزایای زیادی در جهان دور مانده‌ایم؛ گفتنی است، نداشتن این عضویت‌ها در داخل ایران معضلی به‌وجود نمی‌آورد، در واقع از آثار فکری و ادبی ایرانی حمایت می‌شود و این آثار خارجی است که موردحمایت قرار نمی‌گیرد. از آنجایی که ما در گذشته نه چندان دور تولیدکننده دانش نبودیم و همواره مصرف‌کننده بوده‌ایم، عضویت در کنوانسیون‌ها هزینه‌های زیادی بر دوش ما می‌گذارد، در حالی که تاکنون توانسته‌ایم به آثار فکری و هنری جهان تا حدی دسترسی داشته باشیم و بهره بگیریم. این اتفاق بدی هم نبوده است. متاسفانه همیشه به این موضوع با عینک بدبینی نگریسته شده است. اگر می‌خواستیم عضو این کنوانسیون‌ها شویم، نمی‌توانستیم به آثار علمی و ادبی به‌شکلی راحت و ارزان دسترسی داشته باشیم، بنابراین تولیدکنندگان محصول بیرون آمده از ایده‌ها نباید نگرانی داشته باشند. از آنجایی که ما دارای قانون حمایت از مولفان و مصنفان هستیم و در این زمینه قانون‌گذاری کرده‌ایم و قانون حمایت از تولیدکنندگان آثار فکری، ادبی و هنری در داخل کشور وجود دارد، خوشبختانه قضات نسبت به این موضوع در مقایسه با سال‌های گذشته آشنایی دارند، در واقع روند ما در ایران حمایت‌گونه است.

یادداشت

نقش بانک‌ها در اشتغالزایی و کارآفرینی

احمد کارگر
کارشناس امور بانکی

رشد و توسعه هر کشور در گرو استفاده بهینه از منابـع و امکانـات موجود و بکارگیری صحیح و اصولی منابع سـرمایه‌ای کشور است تا نیازها و خواسـته‌های بشـری، از جمله افزایش تولید، درآمد، اشتغال و رفاه جامعه تامین شود.

معمولا سعی می‌شود با بکارگیری سیاست‌ها و ابزارهـای اجرایی گوناگون نظیر کارآفرینی در برنامه‌های توسعه به این هدف دست یافت.

بهبود فضای کسـب‌وکار یکـی از چالش‌های اساسـی در اقتصاد کشور و عاملی مهم در جهت دسـتیابی به اهداف رشد و توسـعه اقتصادی و کاهش بیکاری است. در این بین کسب‌وکارهای خـرد می‌توانند از طریـق کارآفرینی، نوآوری و ایجاد فرصت‌های شـغلی و افزایـش درآمد، بر اقتصاد کشور تاثیر بگذارند، به همین دلیل است که بسیاری از کارشناسان تاکید دارند برای رونق اقتصاد راهی جز حمایت از کسب‌وکارهای خرد نیسـت. به‌علاوه اینکه فضای کسب‌وکار بازتابی از وضعیت اقتصادی یک کشـور اسـت و میزان سرمایه‌گذاری در کشور را تعیین می‌کند.

یکـی از راه‌های توسـعه کارآفرینی و اقتصاد، توسـعه راه‌اندازی و رشد کسـب‌وکارهای خرد است. ارتباط زیاد بین نظام تامین مالی کشور با سیستم بانکی موجب شده جایگاه سیستم بانکی در بهبود فضای کسـب‌وکار برجسـته‌تر شـود. وجود فضای کسـب‌وکار مناسب در کشور باعث افزایش انگیزه کارآفرینان در شـروع فعالیت‌ها و در نتیجه افزایش فعالیت‌های اقتصادی می‌شود که کاهش بیـکاری را به‌دنبال خواهد داشـت. همیـن کاهـش بیکاری در نتیجـه تامین مالی کارآفرین به رونق اقتصاد کشور کمک می‌کند و عامل ثبات در فضای کسب‌وکار و امنیت سرمایه خواهد بود که نتیجه تعامل میان سیستم بانکی و کارآفرین است. شرکت‌ها همواره با محدودیت منابـع مواجه بوده و هسـتند. یکی از مهم‌ترین نیازهای شرکت‌ها منابع مالی است و بانک‌ها در راسـتای رفع همین نیاز، تسـهیلاتی را در قالب عقود مختلف در اختیار آنان قرار می‌دهند.

امـا نکته قابل‌ملاحظه این اسـت که انتخاب نوع تسـهیلات و شـرایط مربوط بـه آن گاهی بـرای مدیـران ابهاماتی را ایجـاد می‌کند. نوع تسـهیلات تابعـی از عوامل مختلـف چون نوع شـرکت، مـوارد اسـتفاده از تسـهیلات، مدت بازپرداخت و نرخ سـود تسـهیلات است. در این زمینـه سیاسـت‌های پولی و اعتبـاری جایگاه ویـژه‌ای دارد و اقتصاددانان، توسـعه نظام پولی و اعتباری مناسـب را رمـز موفقیت برنامه‌های توسـعه و کارآفرینـی می‌داننـد. اسـتفاده از اعتبارات، خواه در قالب سـرمایه‌گذاری جدید و خـواه در قالب تامین سـرمایه در گردش، منجر به افزایش تولید می‌شـود؛ از همین رو می‌تواند در اشـتغالزایی تاثیر داشته باشد. بنابراین یکی از رسـالت‌های سیستم بانکی، اعطای تسهیلات مالـی به واحدهای مختلف تولیدی در راسـتای افزایش اشـتغالزایی در سطح کشـور است. در نقطه مقابل، بانک‌ها تا زمانی که منابع در اختیار نداشته باشـند، قادر به ارائه تسهیلات نیستند. بر این مبنا وظیفه مسئولان بانکی این است که بازار متشـکل سرمایه به‌وجود آورند، زیرا توسعه اقتصادی نیاز به سـرمایه دارد و سـرمایه‌گذاری نیازمند پس‌انداز است. بانک‌ها باید پس‌اندازهای موجود را جمع‌آوری کنند تا با تخصیص مناسب اعتبارات به بخش تولید، زمینه رشـد اقتصادی فراهم شود.

در بعـدی دیگـر از فعالیت‌هـای اقتصـادی، موسسات و واسطه‌های مالی، معمولا در بسیاری از عملیات مالی (مانند قبول سپرده‌ها و پس‌انداز و اعطای وام و تسهیلات اعتباری) و همچنین در سـرمایه‌گذاری در طرح‌های صنعتی، ساختمان و مسـکن، کشـاورزی، حمل‌ونقـل، انـرژی و خدمـات، مشـارکت فعال دارند. عـلاوه بر این انتشار اوراق قرضه و مشارکت در خرید و فروش سهام شرکت‌ها و نیز ارائه خدمات مشاوره‌ای به مشـتریان، از جمله فعالیت‌های آنها در بسیاری از کشـورهای جهان به‌شـمار مـی‌رود. اعطای تسـهیلات به صنایع تبدیلی کشـاورزی مانند سایر بخش‌ها در جهت تامین سرمایه در گردش و سرمایه‌گذاری ثابت این واحدها انجام می‌شود. به‌طور مثال افزایش هر گونه تسهیلات اعطایی به صنایع تبدیلی کشـاورزی باعث پیشرفت این صنایع و رشـد و توسعه بخش کشاورزی خواهد شـد که در نتیجـه این امر اشـتغال در جامعه افزایش می‌یابد و بیکاری کم می‌شود.

در نهایـت اینکـه اگر هم‌افزایی میان شـبکه بانکی و کارآفرینان ایجاد شـود، کشـور به ثبات در فضای کسب‌وکار خواهد رسید.

بررسی چالش‌های ارائه تسهیلات بانکی اشتغالزایی در گفت‌وگو با کارشناسان

بانک‌ها به کارآفرینان اعتماد ندارند

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

مطالعات جهانی بیانگر این مطلب اسـت که یکی از مهم‌ترین اهداف توسـعه اقتصادی ایجاد اشـتغال و مهم‌ترین سـازکار و ابزار آن، کارآفرینی اسـت. کارآفرینی باعث کاهش بیکاری و افزایش بهره‌وری افراد و منابع و در نهایت افزایش درآمد مردم جامعه می‌شود.

کسـب‌وکارها، چه کوچک و متوسـط و چه کلان در بیشـتر کشـورها به‌عنوان عناصر مهم پیشـرفت‌های اقتصادی-اجتماعی شـناخته شـده‌اند و در ایجاد فرصت‌های شـغلی یا همان کارآفرینی با سرمایه‌گذاری‌های پایین در توسعه‌های منطقه‌ای، توسعه‌های سازمانی شرکت‌های متکی به اصول فناوری، نوآوری محصولات و ایجاد روش‌های نوین، اهمیت بسزایی دارند.

امروزه کسـب‌وکارهای خرد و متوسـط نقشـی کلیدی در توسـعه اقتصاد و کارآفرینی برای جوانـان ایفـا می‌کننـد، اما نکته حائزاهمیت در ایـن زمینه، رویکردهای حمایتـی از نظر ارائه تسـهیلات بانکی است که متاسـفانه در کشور ما این موضوع در گذشته به‌صورت جدی دنبال نمی‌شـد، اما اکنون بانک‌های کشور در راستای حمایت از کارآفرینان تسهیلات و مشوق‌هایی را در نظر گرفته‌اند.

بانک‌ها مدعی‌اند در جهت حمایت از تولید و کارآفرینی برای توسعه واحدهای صنعتی خرد و کلان تامین اعتبارات گسترده‌ای انجام داده‌اند که این تسهیلات به بنگاه‌های اقتصادی کوچک، متوسـط و بزرگ در بخش‌های تولیدی، خدماتی، صنعتی، کشـاورزی، بازرگانی، صادراتی و... اختصاص یافته است.

عکس: آیدا فریدی

بانکداری هوشمند، باید هدف اصلی نظام بانکی کشور باشد؛ گرچه بانکداری دیجیتال هم راه رسـیدن به هدف کارآفرینی اسـت، اما بانکداری هوشمند نیل به این هدف از طریق تسهیلات بانکی را در دورافتاده‌ترین مناطق کشور نیز ممکن می‌سازد

ضربه اقتصاد نفت‌محور به کارآفرینی

علـی رحیمی، کارشـناس امـور بانکی دربـاره نقش تسهیلات بانکی در کارآفرینی و ایجاد اشتغال به صمت گفت: یکی از مشـکلات عمده اقتصاد نفتی، نبود رقابت در بخش‌های مختلف اقتصادی است که منجر به کاهش سـرمایه‌گذاری در بخش‌هایی مانند کشاورزی و صنعت می‌شود. این بخش‌ها معمولا سوددهی کمتری نسبت به دیگر بخش‌ها دارند؛ از همین رو افراد و به‌تبع آن سرمایه کمتری را به خود جذب می‌کنند.

وی همچنین معتقد است در اقتصادهای نفتی توجه به سرمایه‌گذاری در بخش‌های بزرگ صنعتی بیشتر است، بـه همین دلیل از صنایع کوچک و زودبازده برای ایجاد اشتغال غفلت می‌شود.

این کارشناس بانکی یکی از دلایل افزایش تقاضا برای دریافت تسهیلات بانکی طی سال‌های اخیر را پایین نگه داشتن نرخ سود و افزایش نرخ تورم عنوان کرد.

وی از جملـه راهکارهای کاهش وابسـتگی به اعتبار بانک‌هـا برای ایجـاد اشـتغال را اسـتفاده از ابزارهای بانکداری اسلامی مانند عقود مشارکت و انتشار صکوک برای افزایش اعتبار بنگاه‌ها دانست.

رحیمی خاطرنشـان کرد: کسب‌وکارهای خرد و کلان بـرای تولید محصولات باکیفیت و ارتقای سـطح تولید نیاز به حمایت دارند و بانک‌ها می‌توانند با حمایت از این بنگاه‌ها آنها را به سمت توسعه سوق دهند.

وی بـا تاکید بر اینکـه نظام بانکی بایـد دغدغه‌های اساسـی کشـور را درک و بـرای رفع آنهـا تلاش کند، افزود: تسـهیل فضای کسـب‌وکار، تزریق منابع و خروج از بنگاهداری باید جزو اولویت‌های نظام بانکی باشد.

این کارشناس بانکی گفت: نباید باب اعطای تسهیلات و چرخـش پول در نظام بانکی به روی تولیدکنندگان و بنگاه‌های کوچک و متوسط بسته شود.

رحیمی تاکیـد کرد: بانکداری هوشـمند، باید هدف اصلی نظام بانکی کشور باشد. گرچه بانکداری دیجیتال هم راه رسـیدن به هدف کارآفرینی اسـت اما بانکداری هوشـمند نیل بـه این هدف از طریق تسـهیلات بانکی را در دورافتاده‌ترین مناطق کشور نیز ممکن می‌سازد.

ایـن کارشـناس بانکـی تصریـح کـرد: توسـعه کسـب‌وکارهای خرد و کارآفرینـی و تولیدات داخلی از اولویت‌های اصلی در پیشرفت نظام اقتصادی کشور است و برنامه و اسـتراتژی نظام مالی کشـور بر همین اساس تدوین شده است.

مشکلات ساختاری کارآفرینی

این کارشناس بانکی تصریح کرد: باوجود برنامه شفاف نظـام اقتصادی برای توسـعه تولید از طریق کارآفرینی، حمایت از تولید در کشـور با مشکلات ساختاری روبه‌رو است.

وی وظایف بانک‌ها را در این میان شـفاف ندانسـت و گفت: شـفاف نبودن مواضع بانکی و نوع تسهیلات‌دهی به بخش کارآفرینی و اشـتغال موجب بروز مشکلاتی در این بخش شده است.

انحراف تسهیلات‌دهی

رحیمی معتقد اسـت به‌دلیل اهمیت بخش تولید در حال حاضر بانک مرکزی سـهم بیشتری از منابع بانکی را به این موضوع اختصاص داده اسـت. این کارشـناس اقتصـاد اختـلاف نرخ سـود و تورم در کشـور را یکی از دلایل انحراف در تسـهیلات‌دهی به بخش‌های مختلف کارآفرینی نظیر بخش خدمات یا کشاورزی عنوان کرد.

وی دربـاره راهکارهای تامیـن اعتبار کارآفرینی بیان کرد: منابع جدیـد، اعتبارت بانک‌ها، آورده افراد، جذب سـرمایه‌های خارجی و انتشـار صکـوک از راهکارهای تامین اعتبار کارآفرینی و اشتغال به‌شمار می‌روند.

ایـن کارشـناس بانکـی با اشـاره به اینکـه در اغلب کشـورهای دنیا بانک‌های تخصصی بـرای کارآفرینی و اشـتغالزایی وجود دارند، گفـت: در ایران نیز قرار بود ۳ بانک تخصصی برای تسهیلات‌دهی به کارآفرینان شکل بگیرند، اما فعلا تشـکیل این بانک‌ها در حد حرف باقی مانده است.

رحیمی معتقد اسـت نمونه مشابه اقتصاد کشور ما در هیـچ جای دنیا وجـود ندارد و اقتصاد ایـران مبتنی بر «نـزول» در بخـش کارآفرینی می‌چرخد؛ معضلی که از سـال ۸۴ و ۸۵ پررنگ‌تر شده و به حوزه تولید و اشتغال صدمه زده است.

وی بـا انتقـاد از اینکه اگـر کارآفرینی در هر مقطع از فعالیت دچار ضرر و زیان شود، حتی با اعلام ورشکستگی از حمایت دولتی برخوردار نخواهد شـد، افزود: مسـئله احتمال ورشکسـتگی کارآفرین، ریسک تسهیلات‌دهی ازسـوی بانک‌ها را افزایش داده اسـت؛ بنابراین بانک‌ها رغبتی به پرداخت تسهیلات به کارآفرینان نوپا ندارند.

این کارشـناس بانکی با اشاره به اینکه نرخ بهره بانکی در ایـران خـلاف کشـورهای توسـعه‌یافته بـرای بخـش کارآفرینی بالاسـت، ادامه داد: بالا بودن نرخ سـود تسـهیلات باعـث می‌شـود کارآفرینان در بازپرداخت تسهیلات‌شان با مشکل مواجه شوند.

وی معتقد اسـت بالا بودن نرخ بهره تسهیلات موجب کاهش قدرت رقابت و رکود در بخش کارآفرینی می‌شود که این عامل افزایش بیکاری خواهد بود.

لزوم کاهش نرخ بهره

رحیمـی با تاکید بر اینکه بـرای جلوگیری از کاهش اشـتغال و افزایش کارآفرینی باید نرخ سـود تسهیلات را بـرای این بخش کاهـش داد، افزود: وثیقه‌محوری در پرداخت تسهیلات بانکی به بخش کارآفرینی باید حذف شود تا این بخش ازنفس‌افتاده اقتصاد دوباره جان بگیرد.

وی در ادامه خاطرنشـان کرد: اتفاقا بنگاه‌های کوچک و متوسـط که به‌دلیل نداشتن وثیقه‌ها و تضامین کافی، چنـدان مورد حمایت بانک‌ها قـرار نمی‌گیرند، از جمله بخش‌هایی هستند که می‌توانند به اشتغالزایی و کاهش بیکاری در کشـور کمک کنند؛ بنابراین ضروری اسـت منابع لازم با شـرایط آسـان در اختیـار این کارآفرینان قرار گیرد.

به‌گفتـه وی اگـر ایـن اقدامات انجام شـود، می‌توان امیدوار بود بخش‌های مولد و کارآفرین در کشور تقویت شـوند و زمینه اشتغالزایی پایدار و توسعه و رشد اقتصاد را فراهم کنند.

> بانک‌ها هر روز آماری مبنی بر تخصیص انواع وام به بخش تولید، خدمات، اشتغالزایی و... منتشر می‌کنند، اما تاثیر این ارقام هیچ‌گاه در چرخه اقتصاد ملموس نیست

ارائه تسهیلات کارآفرینی در جهان مرسوم است

علی اسـماعیلچی، کارشـناس امور بانکی درباره نقش تسـهیلات بانکی در کارآفرینی و ایجاد اشتغال به صمت گفـت: اشـتغالزایی همواره دغدغه دولت‌هـا بوده و برای فراهم کردن بسـتر آن تسـهیلات متعددی در قالب‌های مختلف پرداخت می‌شود.

وی ادامه داد: اختصاص تسهیلات کارآفرینی، تسهیلات اشتغالزایی و رونق تولید از جمله حمایت‌های دولتی است که در بسیاری از کشورها همچون چین، افریقای جنوبی، کره جنوبی و بسیاری از کشورهای تازه صنعتی‌شده امری کاملا عادی و ضروری است.

تسهیلات کارآفرینی، مهجور در ایران

وی بـا تاکیـد بر اینکـه تخصیص تسـهیلات بانکی به کارآفرینـی در ایران مهجور مانده، گفت: در اقتصاد ایران، آنچه به‌عنوان خروجی و نتیجه تسـهیلات‌دهی حمایتی بانک‌ها برای کارآفرینان کشـور آشکار شده این است که باوجود حجم بالای تسـهیلات‌دهی، تخصیص تسهیلات به کارآفرینان و عدالت در توزیع، مطلوب نبوده است.

وی با اعلام اینکه اگر بخواهیم یک پروژه به سـوددهی کامل برسد، حداقل و در بهترین شرایط براساس استاندارد جهانی ۵ سـال تنفس در بازپرداخت لازم دارد، گفت: در برخـی اقتصادهای موفق جهان این مدت را تا ۱۰ سـال هـم ارزیابی کرده‌اند تـا کارفرما بتواند به‌طور واقعی واحد تولیدی یا محصول را به سوددهی برساند، اما در کشور ما دوره تنفس تسهیلات بانکی برای سرمایه‌گذار ۶ ماه است که با هیچ معیار جهانی همخوانی ندارد.

وساطت بانک مرکزی

وی ادامـه داد: وقتـی کارآفرین مجبور اسـت بعد از ۶ ماه بازپرداخت تسـهیلات را آغاز کنـد، اما به‌دلیل اینکه محصول تولیدی‌اش وارد مرحله تجاری نشـده، نمی‌تواند بازپرداخت را انجام دهد، به دام معوقات و مطالبات بانکی می‌افتد.

وی گفت: مطالبات معوق هم باری بر دوش شبکه بانکی کشور است و نه‌تنها گره از مشکل کارآفرین باز نمی‌کند، بلکـه باعـث افت کیفی محصـول یا خدمـات کارآفرین می‌شـود؛ چون محصول باید بعد از زمان تنفس ۶ماهه به سوددهی رسیده باشد و همین امر سبب می‌شود کیفیت تولید کاهش یابد تا بازپرداخت در موعد مقرر انجام شود.

این کارشـناس امور بانکی در تشریح راهکار جلوگیری از زیاندهـی برخی کارآفرینان اظهـار کرد: بانک مرکزی می‌تواند با استفاده از اختیارات خود نوع قراردادهایی را که از ریل منحرف شده به ریل برگرداند و قراردادهای جدید را با این رویکرد اجرا کند. وی افزود: در قراردادهای جدید باید ضریب ریسک کار و نیز رکود و تورم در اقتصاد به نفع کارآفرین دیده شود.

قوانین دست‌وپاگیر

اسـماعیلچی اظهـار کرد: بـرای سـرمایه‌گذاری باید ابتـدا فضای کسـب‌وکار را به‌درسـتی مدیریت و امنیت سـرمایه‌گذاری ایجـاد کرد. در این صـورت فعالیت‌های تولیدی و سـرمایه‌گذاری‌ها به بخش‌هـای مولد هدایت خواهد شد و رشد اقتصادی اتفاق می‌افتد.

وی یکی دیگر از مشـکلات کارآفرینان را وجود قوانین دسـت‌وپاگیر و تغییر سـریع این قوانین به‌ویژه در شبکه بانکی کشـور دانسـت. به‌طور مثال در بخش خدمات یک روز اولویت با یک نوع خدمت خاص اسـت و فردا با تغییر قانون اولویت تسـهیلات‌دهی، آن بخش کارآفرینی کلا از سیستم تسهیلات‌دهی نظام بانکی حذف می‌شود.

ایـن کارشـناس امـور بانکـی ادامـه داد: در ارتباط با تولیدکننـده صنعتی نیز روال همین اسـت. تولیدکننده ماشین‌آلات موردنیاز تولید یک محصول را با پیچیدگی‌های خاص و بروکراسـی‌های اداری وارد کشـور می‌کند، اما با اعمال تغییرات قانونی ازسوی نظام حاکمیتی با مشکلاتی مانند ترخیص و... مواجه می‌شـود؛ بنابراین فرصت تطابق با تغییرات را نداشته و نمی‌تواند مطابق قانون ماشین‌آلات موردنیاز خود را بروزرسانی کند.

جلوگیری از خلق پول اعتباری

این کارشـناس اقتصاد با تاکیـد بر اینکه تعداد بانک‌ها باید محدود شود، گفت: تعداد شعب بانکی ما از استاندارد جهانی بالاتر اسـت و تعداد مجوزهایی که برای تاسـیس بانک‌ها صادر شده بسیار زیاد است که این بانک‌ها همه با تسهیلات‌دهی پول اعتباری خلق می‌کنند.

وی بـا تاکیـد بر اینکـه خلق پول اعتبـاری به افزایش نقدینگی دامن می‌زند، گفت: افزایش تورم، کاهش ارزش پول ملی و کاهش امنیت سرمایه‌گذاری از اشکالات خلق پول اعتباری توسط شبکه بانکی است.

اسماعیلچی ادامه داد: رفع مشکل تولید در گرو افزایش بهره‌وری، کارآیی، بازاریابی و فروش، کیفیت مواد اولیه و محصول نهایی مرغوب است.

اسـماعیلچی گفـت: بانک‌هـا هر روز آمـاری مبنی بر تخصیـص انواع وام به بخش تولید، خدمات، اشـتغالزایی و... منتشر می‌کنند، اما حجم این ارقام هیچ‌گاه در چرخه اقتصـاد ملموس نیسـت و حتی در سـال‌های اخیر نرخ بیکاری بیشتر هم شده است.

وی درباره سـایر مشکلات کارآفرینان برای تامین مالی پروژه‌ها از طریق تسـهیلات بانکی یادآور شـد: سیاسـت بانک‌ها در قبال کارآفرینان، براسـاس برنامه‌ای اسـت که خودشان تعریف کرده‌اند و در این برنامه تولید و بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینی جایی ندارند.

حمایت براساس تکلیف

این کارشناس امور بانکی تاکید کرد: اگر در حال حاضر حمایتی ازسـوی بانک‌هـا از کارآفرینی انجام می‌شـود، براسـاس برنامه‌های تکلیفی دولت برای اشتغالزایی است که بانک‌ها موظف به اجرای آن هستند.

وی افزود: بسیاری از بانک‌ها به‌دلیل وجود ریسک بالا در بازگشت سـرمایه تلاش دارند به‌جای پرداخت تسهیلات به بنگاه‌های عمومی، خود به بنگاهداری بپردازند که این مسئله در ماه گذشته کلا علنی و مشخص شد تسهیلاتی کـه می‌توانسـت به کارآفرینان اختصـاص یابد به چرخه سـودآوری بین‌بانکـی تخصیص یافت؛ به این شـکل که بانک‌ها با تسهیلات‌دهی به یکدیگر و شرکت‌های اقماری در راسـتای بنگاهـداری گام برمی‌دارند.

اسماعیلچی ادامه داد: تا وقتی بانک مرکزی با شفاف‌سـازی به رفع مشـکلات زیرساختی نظیر کمبود منابع بانکی و نظارت بر عملکرد اعتباردهی بانک‌ها نپردازد، مشکلات کارآفرینان همچنان پابرجا خواهد ماند.

سخن پایانی

یکی از چالش‌های کشور افزایش نرخ بیکاری است. ایـن معضل حل نخواهد شـد؛ مگـر اینکه دولت به بخش کارآفرینی اهمیت ویژه‌ای بدهد. دولت باید با تخصیص اعتبار از طریق وام‌های بلندمدت و کم‌بهره از کارآفرینـان حمایت کند. به‌اعتقاد کارشناسـان، سیسـتم بانکی به‌دلیل کمبود منابع و تورم ریسـک بالای این‌گونه وام‌ها را نمی‌پذیرد و حتی اگر اعتباری هـم به کارآفرینـی تعلق گیرد، در نهایت ۶ ماه زمان تنفـس دارد که این زمان بـرای یک بنگاه خدماتی یـا تولیدی هرگز توجیه اقتصـادی ندارد؛ مگر اینکه واحد تولیدی یا خدماتی برای بازپرداخت سـریع وام از کیفیـت کار خـود کم کند تا سـریع‌تر به بازدهی برسـد و بتواند وام را در سررسـید بازپرداخت کند. ایجاد بانک تخصصی برای بررسی وام‌های کارآفرینی از جمله راهکاری مرسـوم دنیـا برای ایجاد رونق در بخش اشـتغالزایی اسـت. در نهایـت اینکه باید نرخ سـود تسـهیلات برای بخش مولد کشور کمتر شود کـه در این زمینه با کاهش شـعب بانک‌های تجاری می‌تـوان تا حـدودی موضوع را کنتـرل و مدیریت کـرد و بهره‌وری را در سیسـتم بانکـی افزایش داد. در مجموع باید گفـت حمایت بانک‌ها از بخش‌های مولد و کارآفرینی در کشور باعث توسعه این بخش و اشتغال پایدار خواهد شد.

گفت‌وگو

گفت‌وگوی صمت با مدیر کل آموزش فنی‌وحرفه‌ای خراسان رضوی

آغوش بازار کار برای صاحبان مهارت باز می‌شود؟

براساس نتایج طرح آمارگیری نیروی‌کار در بهار ۱۴۰۱ در مرکز آمار، بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد ۹.۲ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار) بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه سال قبل (بهار ۱۴۰۰)، ۰.۴ درصد افزایش یافته است. در بهار ۱۴۰۱، به میزان ۴۰. ۹ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر، از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند؛ یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۰) ۰.۵ درصد کاهش یافته است. جمعیت شاغلان ۱۵ ساله و بیشتر، در این فصل ۲۳ میلیون و ۵۷۸ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل، ۹۸ هزار نفر کاهش داشته است. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله، حاکی از آن است که ۲۴ درصد از فعالان این گروه سنی در بهار ۱۴۰۱ بیکار بوده‌اند. بررسی تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد، این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۰) ۱.۹ درصد افزایش یافته است. بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله نیز نشان می‌دهد در بهار ۱۴۰۱، ۱۶.۶ درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. این در حالی است که تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد این نرخ نسبت به بهار ۱۴۰۰، به میزان یک درصد افزایش یافته است. بخش عمده‌ای از این جوانان، دانش‌آموختگان آموزش عالی هستند. افشین رحیمی گل‌خندان، مدیر کل آموزش فنی‌وحرفه‌ای خراسان رضوی در گفت‌وگو با صمت گفت: فردی که در نظام آموزش عالی مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد گرفته، مطالبه‌ای دارد که با این سطح تحصیلی چرا باید بیکار باشد. سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای تلاش می‌کند با آموزش مهارت به این افراد، فرصت ورود آنها را به بازار کار تسهیل کند.

مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

عکس: صمت

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

> فردی که در نظام آموزش عالی، مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد گرفته مطالبه‌ای دارد که با این سطح تحصیلی چرا باید بیکار باشد

◉ در تقویم ملی، ۳۱ تیر تا ۶ مرداد به‌عنوان هفته ملی مهارت و روز ۶ مرداد به‌عنوان روز ملی کارآفرینی و ترویج آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای نام‌گذاری شده است. ضرورت نام‌گذاری این هفته و این روز را در چه می‌بینید؟

مهارت‌آموزی و فنی‌وحرفه‌ای در ایران نسبت به سایر نظام‌های آموزشی غریب بوده و کمتر شناخته شده است در صورتی‌که جایگاه مهمی در بازار کار دارد. همه ما با دو نظام تحصیلی آموزش و پروش و نظام آموزش عالی آشنایی داریم. در نظام آموزش عمومی کشور ۱۲ سال از سن افراد در کسب دانش سپری می‌شود. با وجود اینکه این دانش ضروری و مفید است اما بخش وسیعی از دانش‌آموزان پس از اخذ دیپلم، مهارت‌های لازم برای ورود به بازار کار را ندارند. از سویی می‌دانیم زمانی که فرد وارد دانشگاه می‌شود پس از صرف دست‌کم ۲ سال و حداکثر ۱۰ سال در این مسیر، پس از فارغ‌التحصیلی آمادگی لازم برای ورود به بازار کار را ندارند. براساس آمار وزارت علوم، حدود ۴۷ درصد افرادی که مدارک تحصیلی دانشگاهی دارند، بیکار هستند که ۷۵ درصد از این افراد مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دارند. اما وقتی آمار بیکاری را در سطح کاردانی جویا می‌شویم این عدد به ۵.۶ درصد می‌رسد. این مسئله نشان‌دهنده بازار کار فراهم‌تر در رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای در کشور است. بنابراین برای ورود به بازار کار مدرک تحصیلی شرط لازم بوده اما کافی نیست و نیاز به یک یا چند مهارت دارد تا فرد شرایط احراز شغل را داشته باشد.

با توجه به اهمیت این موضوع، در سال یک هفته و یک روز به‌عنوان هفته مهارت و روز ملی کارآفرینی و ترویج آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای نام‌گذاری شده تا زمینه ترویج و توسعه آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای بیش از پیش فراهم شود.

◉ فنی‌وحرفه‌ای در نظام آموزشی کشور چه جایگاهی دارد؟

تخصصی‌ترین سازمان آموزشی درحوزه مهارت‌آموزی، سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور است.

علاوه بر این، چند زیرنظام در نظام‌های آموزشی دیگر وجود دارد. در وزارت آموزش و پرورش بحث رشته‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش است و در وزارت علوم زیرنظام‌های دانشگاه علمی کاربردی و دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای وجود دارد اما سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای تنها سازمانی است که صرفا متولی آموزش این حوزه‌ها در کشور است.

◉ مدارک فنی‌وحرفه‌ای در بازار کار چه جایگاهی دارد؟

گواهینامه آموزشی سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور در بسیاری از کشورهای جهان اعتبار بیشتری از مدارک دانشگاهی دارد و به همین دلیل کسانی که قصد مهاجرت دارند در کنار مدرک کارشناسی و حتی دکترای خود یک گواهینامه فنی‌وحرفه‌ای هم می‌گیرند. اعتبار مدرک آموزش فنی‌وحرفه‌ای به اعتبار آن هنر و مهارتی است که افراد به آن دست پیدا می‌کنند. کشورهای پیشرفته و صنعتی جهان در مسیر توسعه خود به انسان‌های توانمند و دانش‌آموخته مهارت‌های فنی نیاز دارند. در دو نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی افراد دانش بالایی دارند اما کمتر از مهارت بالایی برخوردار هستند. حدود ۵ درصد از خروجی این دو نظام افرادی هستند که به‌عنوان نخبه در مراکز تحقیقاتی مشغول می‌شوند. اما ۹۰ تا ۹۵ درصد دیگر، نیروی کاری هستند که چرخ جامعه و توسعه را به حرکت در می‌آورند. حتی ایده یک فرد نخبه و نوآور هم باید توسط نیروی کار پیاده‌سازی و اجرا شود. اگر برای فناوری‌هایی که به کشور وارد می‌شود مثلا تعمیرکار و نصاب نداشته باشیم، در عمل آن فناوری مختل می‌شود. همه این مسائل نشان می‌دهد که باید بیش از پیش به اهمیت و جایگاه مهارت‌آموزی در کشور توجه کنیم.

◉ نظام فنی‌وحرفه‌ای چه نقشی در توسعه دانش‌بنیان‌ها دارد؟

سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای وارد موضوع دانش‌بنیان‌ها شده و اقداماتی را در این مسیر برنامه‌ریزی و اجرایی کرده است. به‌طور مشخص در استان خراسان رضوی ۳ مرکز مشترک با معاونت علمی ریاست جمهوری وجود دارد و تلاش بر این است که افرادی که دارای پنجه‌های قوی هستند، آموزش فنی‌وحرفه‌ای ببینند و با افرادی که دارای ایده و نوآوری هستند، همراه شوند. این همکاری مشترک باعث نوآوری در حوزه‌های آموزش فنی‌وحرفه‌ای و توسعه بیش از پیش شرکت‌ها و مراکز دانش‌بنیان می‌شود و شاهد توسعه و پیشرفت کشور در فناوری‌های نوین باشیم.

◉ برای دانش‌آموختگان آموزش عالی چه برنامه‌های آموزشی برای کسب مهارت می‌توان تدارک دید؟

بیکاری پیامدهای بسیار سنگینی برای جامعه دارد و منجر به آسیب‌های اجتماعی می‌شود. فردی که در نظام آموزش عالی مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد گرفته مطالبه‌ای دارد که با این سطح تحصیلی چرا باید بیکار باشد. سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای تلاش می‌کند با ارائه آموزش‌های مهارتی به این افراد، فرصت ورود آنها را به بازار کار تسهیل کند. این اداره کل به‌دنبال مهارت آموزی دانشجویان در قالب طرح‌های نوین سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای از جمله طرح کهاد، نخلستان و هیبریدی بوده که در این راستا، تفاهمنامه همکاری با وزارت علوم و تحقیقات و فناوری منعقد شده است. این طرح‌ها ویژه دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است که با ارائه مهارت‌های نوین و نرم افزارهای تخصصی و مهارت‌های فنی مرتبط با رشته دانشگاهی به آنها، شرایط لازم برای ورود به بازار کار را پیدا می‌کنند.

◉ برای آموزش مهارت‌ها در دوران دانش‌آموزی افراد چه برنامه‌ریزی شده است؟

ضمن اینکه رشته‌های کاردانش و فنی‌وحرفه‌ای، از رشته‌های مهارتی هستند، طرحی به‌نام «ایران مهارت» تصویب شده است. این طرح ملی به تصویب و تفاهم مشترک بین سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای و وزارت آموزش و پرورش رسیده است. هدف اولیه از اجرای این طرح، برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت مهارت‌آموزی برای دانش‌آموزان متوسطه اول در دبیرستان‌ها با همکاری آموزشگاه‌های آزاد فنی‌وحرفه‌ای است. شرکت دانش آموز متوسطه اول در این آموزش‌ها ضمن کشف استعداد آنها، زمینه هدایت تحصیلی آنها را در رشته‌های فنی یا هنرستانی فراهم می‌کند. علاوه بر این، سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای تفاهمنامه‌ای را با ستاد کل نیروهای مسلح (قرارگاه مهارت‌آموزی) منعقد کرده تا برای کسانی که در دوران دانش‌آموزی مهارتی کسب نکرده‌اند، شرایطی فراهم شود که در زمان سربازی حداقل یک مهارت را فرابگیرند. ضمن اینکه طی تفاهمنامه با آموزش و پرورش، بخشی از مهارت‌های موردنیاز دانش‌آموزان کاردانش در مراکز فنی‌وحرفه‌ای دولتی و آموزشگاه‌های آزاد فنی‌وحرفه‌ای انجام می‌شود.

◉ آموزش مهارت‌ها به‌طور مشخص در استان خراسان رضوی به‌ویژه برای روستاییان، چقدر قابل دسترسی است؟

در حال‌حاضر ۱۳۷۸ واحد صنفی در قالب طرح مهارت‌آموزی در محیط کار و اقعی در استان خراسان رضوی با اداره کل فنی‌وحرفه‌ای استان همکاری می‌کنند و بین یک تا ۱۰ شاگرد را آموزش می‌دهند. آموزش‌های این اداره کل، فقط به ۴۷ مرکز دولتی و ۱۱۰۰ آموزشگاه محدود نمی‌شود، بلکه ۱۳۷۸ واحد صنفی نیز در این امر مشارکت دارند. اداره کل آموزش فنی‌وحرفه‌ای خراسان رضوی در ۲۷۹ روستا برای روستاییان، ۵۰ واحد دانشگاهی برای دانشجویان، ۱۳ ندامتگاه برای زندانیان و تمامی پادگان‌های استان به منظور آموزش پرسنل وظیفه نیروهای مسلح آموزش‌های مهارتی ارائه می‌کند.

◉ آسیب‌شناسی شما از شرایط آموزشی فنی‌وحرفه‌ای در کشور چیست؟

در گام نخست باید فعالیت‌های خود در واحدهای مشاوره و هدایت شغلی را به‌درستی انجام دهیم و به این صورت نباشد که فرد ابتدا مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد بگیرد و پس از آن، مهارت را آموزش ببیند. همان‌طور که در بیشتر کشورهای جهان رایج است، افراد باید براساس ظرفیت و نیاز بازارکار وارد رشته‌های تحصیلی شوند. به‌عنوان مثال، ورود به رشته‌های نظری حداکثر باید ۱.۵ تا ۲ برابر ظرفیت آن رشته باشد. نباید وضعیت به گونه‌ای باشد که فرد چند سال از زندگی خود را در نظام آموزش عالی تحصیل کند و پس از فارغ‌التحصیلی مشغول به کاری شود که فردی هم که دیپلم دارد، انجام می‌دهد. در چنین شرایطی، فرد رضایت شغلی کمتری دارد. ممکن است فردی از اینکه در شرایط کنونی توانسته جذب یک شغلی شود، خوشحال باشد اما متوجه این هست که داده‌های دانشگاهی که چند سال مشغول فراگیری آن بوده به کارش نمی‌آید. این مسئله ناخودآگاه یک نارضایتی ایجاد می‌کند؛ بنابراین نیاز به یک فرهنگ‌سازی است تا مشاوره درست از همان مقطع متوسطه اول به منظور انتخاب رشته به افراد ارائه شود. ضرورتی هم ندارد افراد حتما مدرک دانشگاهی بگیرند با این وجود، در کشور ما داشتن مدرک تبدیل به یک پرستیژ اجتماعی شده است. اما اگر بحث بر سر ارتقای دانش است فرد حتی می‌تواند پس از اخذ دیپلم با اخذ گواهینامه‌های سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای جایگاه علمی و مهارتی خود را ارتقا دهد و مدرک کاردانی و کارشناسی را به‌گونه‌ای بگیرد که مفیدتر باشد. این مسئله در نظام صلاحیت حرفه‌ای دیده شده است.

◉ نظام صلاحیت حرفه‌ای دقیقا چیست؟

در نظام صلاحیت حرفه‌ای فرد می‌تواند با مدرک دیپلم اشتغال پیدا کند و ادامه گواهینامه‌های مهارتی را از سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای برای ارتقای شغلی بگیرد.

پس از اخذ این گواهینامه‌ها، می‌تواند با ارائه آنها به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معادل‌سازی شده و مدرک دانشگاهی بگیرد. حتی افراد بازمانده از تحصیل که دوره متوسطه را به پایان نرسانده‌اند، پس از طی دوره‌های مهارتی و فنی‌وحرفه‌ای، می‌توانند با ارائه گواهینامه به آموزش و پروش دیپلم مهارتی بگیرند.

افشین رحیمی گل‌خندان

> هر فرد پس از اخذ دیپلم با اخذ گواهینامه‌های سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای می‌تواند جایگاه علمی و مهارتی خود را ارتقا دهد و مدرک کاردانی و کارشناسی را به‌گونه‌ای بگیرد که مفیدتر باشد

سخن پایانی

بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله نشان می‌دهد در بهار ۱۴۰۱، ۱۶.۶درصد جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده‌اند. با وجود اینکه برخی کارشناسان آموزش مهارت را راهی برای ورود افراد به بازار کار می‌بینند اما وضعیت حاد نرخ بیکاری در کشور تنگنایی برای این افراد به بازار کار ایجاد کرده است. آموزش مهارت‌های فنی‌وحرفه‌ای می‌تواند منجر به تنوع شغلی و رشد این حوزه شود اما باید در نظر داشت که این افراد در بیشتر موارد به‌عنوان کارگر مشغول به‌کار می‌شوند در صورتی‌که معیشت و درآمد طبقه کارگر در ایران زیرخط فقر مطلق است. به همین دلیل، همواره افق مهارت‌آموزی در حوزه‌های فنی‌وحرفه‌ای برای دانش‌آموزان روشن نبوده و رشته‌های ریاضی و تجربی در دوران تحصیل ورودی بسیار بالاتر از ظرفیت خود داشته است.

یادداشت

شکل‌گیری سرمایه انسانی

محمد کرامتی‌نسب- رئیس اداره آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی فنی‌وحرفه‌ای خراسان رضوی

آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای نقش مهمی در شکل‌گیری سرمایه انسانی از طریق تربیت نیروهای ماهر موردنیاز بازار کار ایفا می‌کنند. این آموزش‌ها علاوه بر آنکه عهده‌دار تربیت نیروی کار موردنیاز بخش‌های گوناگون اقتصادی است، از طریق بسترسازی برای خوداشتغالی، به حل مشکل بیکاری نیز کمک می‌کنند.

از سوی دیگر در آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای با توأم کردن آموزش‌های نظری و عملی این امکان برای مهارت‌آموخته فراهم می‌شود که همسویی بیشتری با نیازهای بازار کار داشته و از این طریق امکان بیشتری برای جذب آنها در فعالیت‌های اقتصادی فراهم شود.

با توجه به توضیحات فوق متوجه اهمیت تبیین و ترویج آموزش‌های مهارتی می‌شویم؛ بنابراین به‌منظور تعمیق و گسترش و آشنایی بیشتر آحاد جامعه با مقوله مهارت‌آموزی ضرورت داشته روزی در تقویم رسمی کشور برای این امر در نظر گرفته شود که این مهم محقق و روز ۶ مرداد به‌عنوان روز کارآفرینی و آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای نام‌گذاری شده است و هر ساله گرامی داشته می‌شود.

آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای به دو بخش رسمی و غیررسمی تقسیم می‌شود؛ بخش رسمی خود از دو بخش آموزش‌های پایه و عمومی که از سوی وزارت آموزش‌وپرورش و بخش آموزش‌های عالی مهارتی از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارائه می‌شود.

آموزش‌های مهارتی غیررسمی چندین متولی از جمله وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و... دارد که البته اصلی‌ترین متولی آن سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) است که به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران، عضو سازمان بین‌المللی کار (ILO) بوده و مدارک صادرشده از سوی آن ارزش بین‌المللی دارد. با این وجود، به‌دلیل عدم‌الزام بنگاه‌های اقتصادی به جذب افراد دارای گواهینامه مهارتی ازیک‌طرف و عدم‌هماهنگی بین نهادهای متولی ارائه آموزش‌های مهارتی و نیز عدم‌اجرای کامل قانون نظام جامع آموزش و تربیت فنی‌وحرفه‌ای و مهارتی، آموزش‌های مهارتی هنوز جایگاه واقعی خود را پیدا نکرده است و گرایش اغلب افراد در سن تحصیل به تحصیلات دانشگاهی (هرچند بدون داشتن افق روشن برای اشتغال) است.

در سال‌های اخیر به‌دلیل عدم‌تناسب بین تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی براساس رشته‌های تحصیلی و نیاز بازار کار، مواجه با انبوهی از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی هستیم که فرصت‌های شغلی مناسب برای آنها وجود ندارد و به‌دلیل رقابتی شدن فرصت‌های شغلی و تقاضا از طرف کارفرمایان برای جذب افراد دارای مهارت بیشتر، تمایل به سمت فراگیری آموزش‌های مهارتی بیشتر شده است، به نحوی که امروزه حدود ۴۵ درصد مخاطبان مراکز آموزش فنی‌وحرفه‌ای را دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی تشکیل می‌دهد.

از سویی با وجود موسسات کاریابی در سطح شهرستان‌ها، عطش بکارگیری نیروهای مهارت‌آموخته به‌گونه‌ای است که بنگاه‌های اقتصادی علاقه‌مند هستند بدون واسطه و با مراجعه به مراکز آموزش فنی‌وحرفه‌ای نسبت به جذب نیروهای موردنیاز خود اقدام کنند.

بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت کسانی که دارای مهارت بوده و علاقه‌مند به اشتغال به‌صورت مزدبگیری باشند، به‌راحتی می‌توانند اشتغال پیدا کنند و عموما بیکاری برای آنها مفهوم نخواهد داشت.

با توجه به این مهم، سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای نقش کلیدی در کمک به اشتغال پایدار داشته و باید به‌عنوان یک سازمان درجه یک نقش‌آفرینی کند.

هرچند آموزش فنی‌وحرفه‌ای نسبت به آموزش‌های عمومی پرهزینه‌تر است و دولت باید درباره تخصیص منابع مالی توجه ویژه‌ای به این آموزش‌ها داشته باشند، چراکه سرمایه‌گذاری ناکافی منتج به بازده مناسب نخواهد شد.

پرواضح است که توفیق در تربیت و تامین نیروی انسانی ماهر در گرو متغیرهای زیادی است که در صورت هماهنگی‌های لازم، نتیجه آن مطلوب و در راستای توسعه همه‌جانبه و پایدار کشور خواهد بود.

شنبه
۸ مرداد ۱۴۰۱- اول محرم ۱۴۴۴ - ۳۰ ژوئیه ۲۰۲۲- شماره ۲۱۱۳-پیاپی۳۴۳۱

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

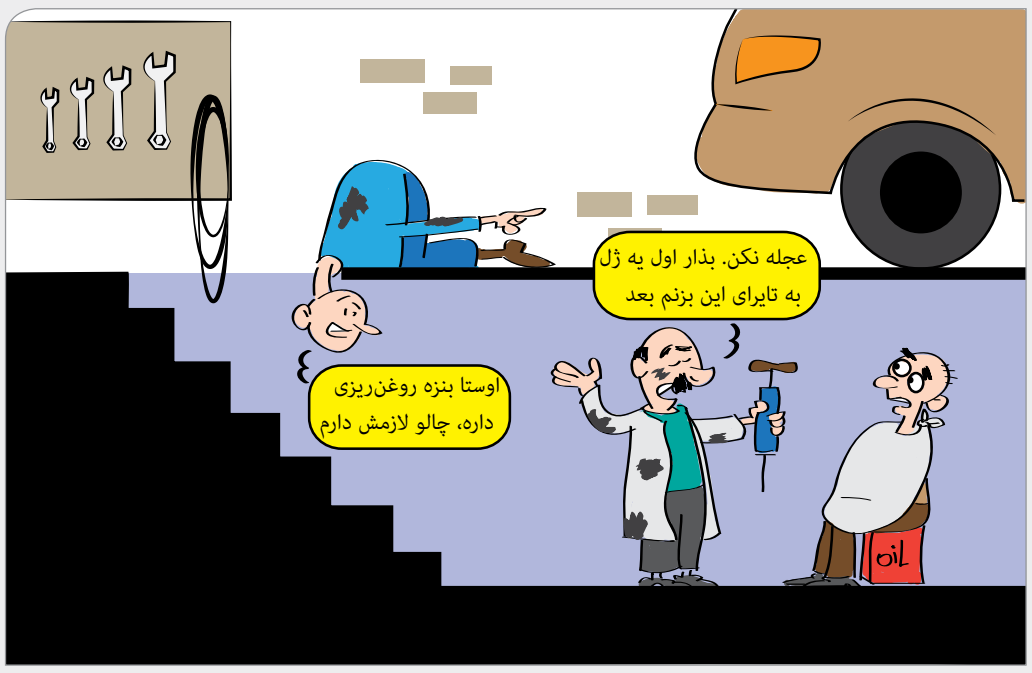
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ -نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶-کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه:انتخاب رسانه

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

عکس: صمت

کارآفرینی سنگ‌بنای توسعه

امروزه ساختار اقتصادی دنیا با گذشته به‌طور اساسی تفاوت دارد. توسعه اقتصادی دنیای امروز برپایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است. این اقتصاد را اقتصاد مبتنی بر دانش یا اقتصاد دانش‌محور گویند. در اقتصاد دانش‌محور تولید، توزیع و استفاده از دانش نقش اصلی و غالب را در تولید ثروت ایفا می‌کند.

سرمایه انسانی، محور ایجاد مزیت رقابتی

ایران دارای منابع و امکانات بسیار زیادی است که بدون استفاده مانده یا به‌طور ناکارآمد از آنها استفاده می‌شود. نخستین منبع که در همه کشورهای توسعه‌یافته محور اصلی ایجاد مزیت رقابتی است، سرمایه انسانی است. در ایران منابع انسانی در خدمت توسعه کشور نیست. علاوه بر بیکاری آشکار و پنهان بخشی از جمعیت، قابلیت‌های بخش توانمند جمعیت کشور، فرصت شکوفایی نمی‌یابد و شاید همین عامل نخستین دلیل فرار مغزها از کشور نیز باشد.

یکی دیگر از نکات بارز در توجیه پرداختن به برنامه توسعه ملی دستیابی به آرمان‌های چشم‌انداز ۲۰ ساله که جایگاه شایسته‌ای را برای کشور فراهم می‌کند و همچنین حل مشکلات فعلی جامعه، تنها از طریق اجرای استراتژی توسعه کارآفرینی و به‌تعبیری جایگزینی اقتصاد کارآفرینی به‌جای اقتصادی نفتی امکان‌پذیر است. بدون توجه به نقش کارآفرینی در توسعه کشور، تحقق اهداف امکان‌پذیر نیست و تلاش‌های در حال انجام ناکام می‌ماند و با ادامه وضع موجود، همچنان منابع هدر می‌رود؛ بنابراین توجه جدی به موضوع کارآفرینی و تدوین و اجرای برنامه ملی توسعه کارآفرینی برای کشور بسیار حیاتی است.

▣ آرمان‌های چشم‌انداز ۲۰ ساله

کارآفرینی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محورهای اصلی رشد و توسعه اقتصادی و پایدار به دلایل زیر دارای اهمیت است:

۱- عامل افزایش سرمایه‌گذاری و به‌تبع آن افزایش سود و سرمایه سرمایه‌گذاران است.

۲- سبب ایجاد فرصت‌های تازه در بازار کار و راهکار موثری در ایجاد اشتغال مولد و پایدار در کشور می‌شود.

۳- موجب دگرگونی ارزش‌ها و تحول ماهیت آنها می‌شود و ارزش‌های تازه‌ای به‌وجود می‌آورد.

۴- موجب آسان شدن روند رشد و توسعه کشور می‌شود.

۵- محیط و شرایط لازم را برای تولید کالاها، محصولات و بازاریابی آنها فراهم می‌سازد.

۶- سبب پیدایش محصولات، خدمات، روش‌ها، سیاست‌ها، افکار و راهکارهای نو برای حل مشکلات جامعه می‌شود.

۷- عامل تقویت و تکامل صنایع داخلی است و زمینه رقابت صنایع داخلی با صنایع خارجی را فراهم می‌آورد و منجر به افزایش صادرات و ارزآوری برای کشور می‌شود.

۸- باعث رقابت، تقویت و تکامل صنایع مشابه داخلی با یکدیگر و سرانجام بهبود و افزایش سطح کیفیت کالاها می‌شود.

۱۰- عامل توسعه اقتصادی، رفاه و تامین اجتماعی جامعه است.

▣ عوامل و شرایط مناسب برای توسعه کارآفرینی

واقعیت این است که سطوح بالای کارآفرینی در جامعه مستلزم ایجاد و توسعه زمینه‌های آن است و در این میان وجود شرایط مناسب برای توسعه کارآفرینی بسیار حائزاهمیت است. اصولا عوامل و شرایط مناسب برای کارآفرینان از سه بعد زیر قابل‌بررسی است:

۱- آنچه مشخص می‌کند کارآفرینان چه می‌توانند انجام دهند (منابع در دسترس)

۲- آنچه کارآفرینان می‌خواهند و تمایل دارند انجام دهند (استراتژی‌ها و اهدافشان)

۳- و در نهایت آنچه کارآفرینان باید انجام دهند (تهدیدها و فرصت‌های محیطی)

▣ نقش کارآفرینی در توسعه

توسعه کارآفرینی عبارت است از افزایش احتمال و نرخ وقوع رفتار کارآفرینانه در کلیه ابعاد کارآفرینی؛ به‌عبارت دیگر افزایش فرصت‌های کارآفرینی، افزایش علاقه و انگیزه شهروندان برای انجام فعالیت‌های کارآفرینانه و توانمندسازی آنها برای موفقیت در اجرای فرآیند کارآفرینی.

با این تعریف برنامه ملی توسعه کارآفرینی، مفهوم وسیع آن را در بر می‌گیرد و شامل ایجاد کسب‌وکارهای جدید، توسعه کسب‌وکارهای موجود، توسعه کارآفرینی و عناصر تاثیرگذار در برنامه توسعه کارآفرینی در کشور، حل مشکلات جامعه، دولت و بنگاه‌ها و بهبود زندگی فردی و اجتماعی است.

توسعه کارآفرینی و نقش کارآفرینان در جامعه منشأ آثار ارزشمندی است که در ذیل به اجمال به آنها اشاره می‌شود:

۱- رابطه تنگاتنگ کارآفرینی و ایجاد اشتغال، به‌گونه‌ای است که تجارب کشورهای مختلف نشان می‌دهد هرگاه فعالیت‌های کارآفرینی در یک جامعه کند و آهسته شود، نرخ بیکاری آن جامعه فزونی خواهد یافت.

۲- کارآفرینی موجب توزیع متناسب درآمدها و کاهش اضطراب‌های اجتماعی می‌شود.

۳- کارآفرینی موجب بهره‌برداری از منابع و فعال شدن آنها برای توسعه کشور می‌شود.

۴- بهبود کیفیت زندگی، کشف نیازها، ابداع و توسعه کالاها و ایجاد خدمات جدید از جمله ویژگی‌های کارآفرینان است.

کارآفرینی نقش بسیار کلیدی در رشد و توسعه اقتصادی جوامع دارد. «شومپیتر» کارآفرینی را مفهومی ایده‌آل می‌داند که به‌عنوان موتور تئوری پویای توسعه اقتصادی ایفای نقش می‌کند و بدون آن هیچ کشوری نمی‌تواند به توسعه اقتصادی دست یابد.

سخن پایانی

توسعه کارآفرینی (با توسعه کسب‌وکارهای بزرگ و اصلی یا توسعه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط) پیش‌شرط رشد و توسعه اقتصادی جامعه است.

برای نیل به این هدف باید بستر و زمینه اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مناسبی وجود داشته باشد؛ به‌عبارت دیگر وجود سطوح بالای کارآفرینی در جامعه مستلزم ایجاد و توسعه زمینه‌ها به‌منظور تسهیل راه‌اندازی کسب‌وکارها در کشور است.

برای رسیدن به «ایران کارآفرین» باید باور کنیم توسعه اقتصادی، اجتماعی و صنعتی و گریز از بحران بیکاری جز از راه توسعه کارآفرینی میسر نخواهد بود.

دریچه

کارآفرین خوب کارفرمای دوست‌داشتنی

در حال حاضر موضوع کارآفرینی به‌دلیل اهمیت در خلق فرصت‌های شغلی جدید و رشد و توسعه اقتصادی موردتوجه بسیاری از کشورها قرار گرفته و رویکرد کارآفرین‌محوری در این کشورها دنبال می‌شود. در چند سال گذشته کشور ما نیز در این مسیر حرکت کرده و حمایت از کارآفرینان به‌ویژه در حوزه‌های دانش‌بنیان در دستور کار قرار گرفته است.

از نگاه کارشناسان، قوانین زائد و بروکراسی‌های اداری یکی از چالش‌های مهم پیش روی توسعه کارآفرینی به‌شمار می‌رود و می‌تواند انگیزه‌های کارآفرینی را از بین ببرد و بر توسعه فعالیت‌های کارآفرینی تاثیر بگذارد.

به‌علاوه اینکه امروز جوامع توسعه‌یافته و درحال‌توسعه همگی بر این نکته اتفاق‌نظر دارند که در شرایط فعلی، «دستیابی به رشد اقتصادی پایدار و به تبع آن گسترش رفاه اجتماعی بین جوامع بشری» نیازمند توجه به مقوله کارآفرینی است و از این منظر چاره‌ای جز حرکت به سمت کارآفرینی و تربیت کارآفرینان نداریم. اینجاست که با یک مشکل اساسی مواجه می‌شویم و آن یکی دانستن کارآفرین با کارفرما است. به‌باور بسیاری از کارشناسان و تحلیلگران بازار کار یکی از اشتباهات رایج یکسان دانستن کارآفرین و کارفرماست.

در نوشته‌های بسیاری می‌بینیم آنگاه که دولت‌ها از خدمات و ویژگی‌های یک کارفرمای خوب شادمان می‌شوند، وی را کارآفرین می‌نامند. مشکل از همین جا شروع می‌شود. در اصل کارفرمایی که افرادی را برای پیشبرد برنامه کاری خود به کار می‌گیرد، کارآفرین نیست.

حتی داشتن اخلاق نیک و برخوردهای مناسب برپایه قانون و برگرفته از دید ژرف انسانی و اجتماعی هم وی را یک کارآفرین نمی‌کند. همه اینها از او کارفرمایی خوب و دوست‌داشتنی می‌سازد.

فردی که کارش را به‌درستی انجام می‌دهد، ارزش پیوندهای انسانی را می‌شناسد، در انجام کارهایش از ارزش‌های انسانی و اجتماعی پاسداری می‌کند و توسعه همگن کار و کارکنان را دنبال می‌کند. اینها ویژگی‌هایی است که کارآفرینان هم دارند، اما تنها با داشتن این ویژگی‌ها و قرار گرفتن در جایگاه صاحب‌کار نمی‌توان فردی را کارآفرین دانست.

کارآفرینان افرادی پرشور و تلاشگر هستند که زیرساخت‌ها و بستر کار و فعالیت را برای گروهی از افراد می‌سازند. این گروه از کارفرماها کسانی هستند که با باز کردن مسیر انجام یک کار از پا نمی‌نشینند و پیوسته به‌دنبال راه‌های نو و خلاق برای گسترش دامنه و اثرگذاری کارها هستند؛ از این رو پیوندی استوار بین کارآفرینی و نوآوری برقرار است.

بسیاری از نوآوران را که موفق می‌شوند، نوآوری‌های خود را تبدیل به پدیده‌ای کاربردی برای دیگران سازند، کارآفرین می‌نامند، چراکه بستر توسعه کسب‌وکار دیگران را بهبود می‌بخشند.

در این میدان انگیزه‌ها ارزیابی نمی‌شود، بلکه نتیجه کارها روشن می‌کند، نشان کارآفرینی را بر سینه چه کسی می‌توان زد؛ بنابراین هر کسی را که پایه‌گذار برنامه‌ای نوآورانه در دنیای کسب‌وکار بوده نمی‌توان کارآفرین نامید. این همان برداشت نادرستی است که برخی از بنیان‌گذاران طرح‌های ناکام کسب‌وکارهای نوپا درباره خود دارند.

آنها می‌پندارند داشتن انگیزه درست برای ایجاد یک کسب‌وکار نوآورانه برای قرار گرفتن در باشگاه کارآفرینان کافی است، در حالی که قرار دادن ویژگی کارآفرینی در کنار سایر ویژگی‌های افرادی که حتی توانسته‌اند کسب‌وکار نوآورانه خود را سر پا نگه دارند نیز چندان درست نیست.

یکی دانستن کارآفرینی با ایجاد شغل برای چند نفر یا مدیریت شرکت و کارخانه‌ای که تعدادی افراد در آن کار می‌کنند، برداشتی نادرست از این پدیده است. درهم‌آمیختن این جایگاه با ویژگی‌های یک مدیر خوب دارای ارزش‌های انسانی هم تفاوتی در اصل موضوع ایجاد نمی‌کند.

کارآفرینی پدیده‌ای است که دگرگونی‌های سودمندی را برای بستر کار و آنان که درگیر هستند پایه‌گذاری می‌کند و ایجاد شغل یکی از نتایج وجود کارآفرینان است، نه همه آن. انتظار داریم کارآفرینان کارفرمایان خوبی هم باشند، اما اداره کارکنان به‌شکلی درست و سودمند هم از ویژگی‌هایی است که یک کارفرما را نشان می‌دهد، نه کارآفرین.

نگاه روز

جایگاه آموزش فنی‌وحرفه‌ای در کارآفرینی

هیچ ملتی نمی‌تواند اثر فناوری را در جهان امروز انکار کند. در حقیقت، پیشرفت‌های پرشتاب در همه رشته‌های فنی و صنعتی در دهه‌های اخیر، خطوط اساسی تمدن کنونی را تعیین کرده است.

اگر قرار باشد از فناوری به‌درستی و در جهت رفاه انسان، نه انهدام او، حداکثر بهره را ببریم، لازم است پابه‌پای این دگرگونی‌ها، در آموزش فنی و حرفه‌ای نیز به پیشرفت‌هایی دست یابیم.

آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای نقش مهمی در تشکیل سرمایه انسانی از طریق تربیت نیروهای ماهر موردنیاز بازار کار در کشورهای مختلف جهان ایفا می‌کند.

این آموزش‌ها در کشورهای در حال توسعه نه‌تنها محور تربیت نیروی کار موردنیاز بخش‌های مختلف اقتصاد قرار می‌گیرند، بلکه از طریق بسترسازی خوداشتغالی، به حل مشکل بیکاری نیز کمک می‌کنند.

به‌علاوه، این آموزش‌ها میان‌بری در مسیر تربیت نیروی انسانی به‌شمار می‌روند، چراکه از یک سو این آموزش‌ها باتوجه به بهره‌مندی از مبانی علمی و استفاده از روش‌های پذیرفته‌شده آموزش‌های کلاسیک راه خود را از یادگیری برمبنای تجربه عملی صرف جدا و از این طریق راه طولانی و غیرعلمی این نوع فراگیری را کوتاه کرده و این توانایی را در آموزش‌دیده ایجاد می‌کند که بتواند خود را با تغییرات تکنولوژیکی به آسانی هماهنگ کند و از سوی دیگر این آموزش‌ها با توام کردن آموزش‌های نظری و عملی این امکان را برای آموزش‌دیده فراهم می‌آورند که همسویی بیشتری با نیازهای بازار کار داشته و از این طریق امکان بیشتری برای جذب آنها در فعالیت‌های اقتصادی- اجتماعی فراهم شود.

بنابراین کم‌اهمیت نشان دادن آموزش فنی‌وحرفه‌ای به بهانه این‌که ماهیتی فرومایه دارد، در واقع، ستیز با واقعیت‌های زندگی نوین و روی گرداندن از مجال‌هایی است که برای بهتر کردن این زندگی پیش می‌آید.

توصیه یونسکو درباره آموزش فنی‌وحرفه‌ای این است که آموزش فنی‌وحرفه‌ای باید بخش مکمل نظام آموزشی همه‌جانبه باشد و به این سبب باید به محتوای فرهنگی آن توجه کافی شود. (یونسکو، ۱۹۷۳م)

نقش و اهمیت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در توسعه اقتصادی نزد کشورهای توسعه‌یافته و بسیاری از کشورهای در حال توسعه، شناخته شده است؛ به‌گونه‌ای‌که بسیاری از کشورها برای ایجاد تحول در توسعه اقتصادی به‌عنوان پیش‌زمینه و نخستین گام، اقدام به اصلاح نظام آموزش فنی‌وحرفه‌ای خود و سرمایه‌گذاری در آن می‌کنند.

آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای، آموزش‌هایی هستند که انتظار می‌رود دانش‌آموختگان آن در ورود به دنیای واقعی کار از سازگاری نسبی برخوردار باشند.

نیروی انسانی در اثر تربیت و آموزش می‌تواند نگرش، دانش و مهارت لازم را به‌دست آورد. به‌همین علت، در اغلب کشورهای اروپایی و صنعتی بعد از دهه ۱۹۹۰میلادی، توسعه صنعتی را در آموزش فنی‌وحرفه‌ای می‌دانند و بر بهبود و رشد آن تاکید بسیار دارند.

شاید بنیادی‌ترین مانع گسترش آموزش در برخی کشورهای در حال رشد، همان‌گونه که در بسیاری از کشورهای پیشرفته نیز چنین است، نگرش منفی بسیاری از افراد نسبت به آموزش است.

روشن است که نمی‌توان نگرش‌ها را یک‌شبه دگرگون کرد، اما با آموزش فنی به‌عنوان عنصر مکمل نظام آموزشی و با آگاه‌سازی مردم نسبت به امکاناتی که آموزش فنی‌وحرفه‌ای در اختیار آنها قرار می‌دهد، تغییر نگرش‌ها خیلی سریع انجام خواهد شد.

بر همین اساس گاهی نیز رویدادهای بزرگ ملی به‌منظور توسعه، ترویج و ارتقای فرهنگ مهارت‌آموزی، کار و کارآفرینی، ایجاد انگیزه و عزم ملی برای دستیابی به فرصت‌های شغلی پایدار در مسیر اقتصاد مقاومتی و اطلاع‌رسانی و هدایت و فراگیر کردن هرچه بیشتر آموزش‌های مهارتی در سراسر کشور به‌طور هماهنگ برگزار می‌شود.

اطلاع‌رسانی گسترده از فعالیت‌ها، خدمات و برنامه‌های سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور با استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای، راه‌اندازی کمپ اطلاع‌رسانی مشاوره «مهارت و اشتغال» در سطح شهر، برپایی نمایشگاه دستاوردهای مهارتی در سطح استان‌ها و برگزاری مسابقات مهارتی از جمله برنامه‌هایی است که در اینگونه جشنواره‌ها برگزار می‌شود.

آنچه مسلم است آموزش فنی‌وحرفه‌ای باید پا را از تربیت افراد برای شغلی ویژه با فراهم کردن مهارت‌ها و دانش لازم، فراتر بگذارد و همراه با آموزش عمومی، شخصیت و منش افراد را نیز پرورش دهد و توانایی درک، داوری، اظهار وجود و سازگاری با محیط‌های گوناگون را در آنان تقویت کند.

برای رسیدن به چنین هدفی، محتوای فرهنگی-آموزش فنی‌وحرفه‌ای باید در سطحی باشد که تخصصی شدن گریزناپذیر در آموزش فنی‌وحرفه‌ای، راه دیگر علاقه‌ها را سد نکند.

آموزش فنی‌وحرفه‌ای، در جنبه‌های علمی‌تر خود از سال‌های تحصیلی مدارس فراتر می‌رود و وارد عرصه صنعت می‌شود؛ از این رو با در نظر داشتن مهارت‌ها و فنون، ممکن است مدارس، پایه‌های اساسی لازم را در اختیار بگذارند، اما این صنعت است که باید کارکنان جدید خود را در زمینه‌های خاصی که در زندگی کاری از آنان انتظار می‌رود، آموزش و پیوسته دانش آنها را مطابق با پیشرفت‌های زمان ارتقا دهد.